

T.C.

**MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**GÖRSEL DESTEKLİ YAZMA
ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİLERİN YAZMA
BAŞARILARINA VE YAZMAYA YÖNELİK
GÖRÜŞLERİNE ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Cansu ÜNLÜOĞLU**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Mehmet TEMİZKAN**

Hatay-2015

T.C.

**MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**GÖRSEL DESTEKLİ YAZMA
ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİLERİN YAZMA
BAŞARISINA VE YAZMAYA YÖNELİK
GÖRÜŞLERİNE ETKİSİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Cansu ÜNLÜOĞLU**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Mehmet TEMİZKAN**

Hatay-2015

ONAY

CANSU ÜNLÜOĞLU tarafından hazırlanan “**GÖRSEL DESTEKLİ YAZMA ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİLERİN YAZMA BAŞARISINA VE YAZMAYA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNE ETKİSİ**” adlı bu çalışma jüri tarafından lisansüstü öğretim yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği / oyçokluğu ile **TÜRKÇE EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

.../.../2015

Jüri Üyeleri	İmza
Doç. Dr. Mehmet TEMİZKAN (Tez Danışmanı - Başkan)	
.....(Üye)	
.....(Üye)	

Cansu ÜNLÜOĞLU tarafından hazırlanan “**Görsel Destekli Yazma Etkinliklerinin Öğrencilerin Yazma Başarısına ve Yazmaya Yönelik Görüşlerine Etkisi**” adlı tez çalışmasının yukarıda imzaları bulunan jüri üyelerince kabul edildiğini **onaylarım.**

Doç. Dr. Ali ACARAVCI

Enstitü Müdürü

ÖN SÖZ

21. yüzyılda bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişmeler yaşamımızın her alanında olduğu gibi eğitimde de pek çok değişiklik ve yeniliğe kapı aralamıştır. Bilginin her geçen gün daha hızlı yayıldığı günümüzde eğitim sistemleri; yaratıcı ve eleştirel düşünen, sorgulayan, üreten ve bu şekilde öğrenme sürecine aktif olarak katılan, bilgiyi tek kaynaktan elde etmek yerine pek çok yolla bilgiye ulaşmasını bilen, gerektiği zaman en etkili şekilde kullanan bireylerin yetiştirilmesini hedef edinmiştir.

Eğitimin yetiştirip topluma kazandırmak istediği insan profili mevcut öğretim programlarının içeriğinde değişiklikler yapılmasını gerektirmiştir. Türkçe Dersi (6. 7. 8. Sınıflar) Öğretim Programında 2005-2006 eğitim-öğretim yılı itibariyle yapılandırmacı yaklaşımı temel alan bir anlayışla yenilenmiştir. Bilinenlerden hareketle yeni öğrenilenlerin şekillendirilmesine dayanan yapılandırmacı yaklaşıma göre düzenlenen ders programı ve bu programa uygun hazırlanan öğretim materyalleri Türkçe dersinin amacına hizmet eden eğitim ürünlerini oluşturmaktadır. Bunlar arasında öğrencinin ilgisini çekme, dikkatini toplama, hayal gücünü harekete geçirme, yorum yapabilmesine olanak sağlama gibi özellikleriyle görseller önemi her geçen gün artan ürünler arasında yerini almaktadır.

Görsellerin ön bilgileri harekete geçirme, bilgiyi yeniden yapılandırma ve öğrenilenin hatırlanmasını kolaylaştırma gibi özellikleri görsel okuryazarlık eğitiminin önemini artırmıştır. Görsel okuma ve görsel sunu alanı, görsellerin insan hayatında etkisinin artmasıyla birlikte eğitim-öğretim ortamlarında kazandırılması gereken temel becerilerden biri olarak kabul edilmiş; Türkçe öğretim programında temel dil becerileri ve dil bilgisinin yanında yerini almıştır. Görsel okuma ve görsel sunu diğer temel dil becerilerinin kazandırılmasında büyük öneme sahiptir. Bu alan, diğer temel becerilerin kazanımlarını sağlamada yardımcı olmasının yanı sıra keyifli bir ders ortamının oluşmasına imkân sağlar. Bu noktada eğitimin en önemli öğelerinden biri olan öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Öğrencilerin ön bilgilerini açığa çıkarmada ve düşüncelerini açıklamalarını sağlamada kullanılan

görsel unsurlar eğitim- öğretim sürecini en verimli hâle getirebilecek araç, gereç ve materyaller öğretmenler tarafından seçilmelidir.

Türkçe dersinin söze dayalı nitelikte olması, bilgiyi somutlaştırmaya yardımcı olacak kaynaklara ihtiyacı arttırmaktadır. Bu nedenle görseller Türkçe dersinin diğer temel becerileri gibi yazmada da sıklıkla başvurulabilecek öğretim materyallerindedir. Zira yazma öğrencilerin en zorlandığı alanlardan biridir. Bu alanın geliştirilmesine yönelik çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bunlar arasında sağlayacağı katkının önemine inandığımız görseller araştırmamıza kaynaklık etmektedir.

Bu araştırmanın birinci bölümünde problem durumu, önem ve amaç gibi başlıklara yer verilmiştir. İkinci bölümde çalışmaya kavramsal bir çerçeve çizilmeye çalışılmış, üçüncü bölümde ise yönetime ilişkin bilgiler verilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular dördüncü bölümde örnekleriyle birlikte yer almaktadır. Çalışmanın son bölümü olan beşinci bölümünde ise ulaşılan sonuçlar tartışılarak bunlara uygun öneriler geliştirilmiştir.

Yüksek lisans eğitimim ve tez çalışmam boyunca yardımını ve desteğini esirgemeyen, karşılaştığım her türlü sorunla samimiyetle ilgilenen, bana anlayış gösteren, yapıcı eleştirileriyle tezimin şekillenmesini sağlayan, çalışma disiplini ve uzmanlığına hayran olduğum, kendime örnek aldığım kıymetli hocam Doç. Dr. Mehmet TEMİZKAN'a, teşekkürü borç bilirim.

Yüksek Lisans eğitimim süresince bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretim elemanlarına en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Her daim gösterdiği yakın ilgi ve sıcaklıktan dolayı değerli hocam Doç. Dr. Hasan ŞENER'e

Uygulamanın izin aşamasında yardımını gördüğüm büyüğüm Arif BOZKURT'a, uygulama boyunca her türlü kolaylığı sağlayan Türkçe Öğretmeni Mustafa EROL'a ve öğrencilerine, çalışmam süresince manevi desteğini benden esirgemeyen kıymetli arkadaşım Nazlı KARAÇAL' a teşekkür ederim.

Hayatım boyunca bana her konuda destek olan, benim bugünlere gelmemde en önemli paya sahip annem Ceyhun ÜNLÜOĞLU ve babam Bilal ÜNLÜOĞLU'na, desteklerini her zaman hissettiğim ve kardeşleri olmaktan gurur duyduğum Cihan ÜNLÜOĞLU ve Sezer ÜNLÜOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

GÖRSEL DESTEKLİ YAZMA ETKİNLİKLERİNİN ÖĞRENCİLERİN YAZMA BAŞARISINA VE YAZMAYAYÖNELİK GÖRÜŞLERİNE ETKİSİ

Cansu ÜNLÜOĞLU

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2015

Danışman: Doç. Dr. Mehmet Temizkan

Bu araştırmada, görsel materyallerle desteklenen yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazma başarısına ve yazmayla ilgili görüşlerine etkisi incelemek amaçlanmıştır. Araştırma, 2013-2014 eğitim öğretim yılının ikinci döneminde, Adana İli Kozan İlçesi Cumhuriyet İlköğretim Okulu 8. sınıf öğrencileri üzerinde uygulanmıştır.

Bu araştırmada hipotezleri test etmek amacıyla nicel yöntemlerden ön test son test kontrollü deneysel modelden yararlanılmıştır. Araştırma boyunca veri toplamak amacıyla “Yazılı Anlatım Becerisi Değerlendirme Ölçeği”, “Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketi” ve “Görsel Destekli Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşme Formu” kullanılmıştır.

Uygulamanın yapıldığı yirmi yedişer kişilik deney ve kontrol grubu iki farklı okulun 8. sınıf öğrencilerine ön test uygulaması sonucunda belirlenmiştir. Deney ve kontrol grupları ikişer ders saati içerisinde her iki haftada bir konu olmak üzere toplam üç konu verilmiş; uygulamalar esnasında deney grubuna yazılacak konuya uygun görseller gösterilerek üzerinde beyin fırtınası yapılması sağlanmış; kontrol grubuna ise herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular analiz edildiğinde yazının içerik, dil ve anlatım ile planlama boyutlarında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık elde edilmiştir. Öğrencilerin görsel destekli yazma etkinlikleri sonucunda yazılı anlatım değerlendirme ölçeği doğrultusunda almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$t_{(26)} = 11,97, p \leq 0.05$]. Yazılı anlatımın boyutları açısından bakıldığında da anlamlı farklılıkların bulunduğu tespit edilmiştir. Buna göre görsel destekli yazma etkinlikleri sonucunda deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yazılı

anlatımın içerik boyutundan almış oldukları puanlar arasında deney grubu lehine [$t_{(26)}= 14,86, p \leq 0.05$]; dil ve anlatım boyutundan almış oldukları puanlar arasında deney grubu lehine [$t_{(26)}= 5,93, p \leq 0.05$]; planlama boyutundan almış oldukları puanlar arasında yine deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır [$t_{(26)}= 9,55, p \leq 0.05$]. Buna göre görsel destekli yazma etkinlikleri, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmede etkili bir uygulamadır.

ANAHTAR KELİMELER

Yazma Eğitimi, Yazma Başarısı, Görseller, Görsel Materyal, Görsel Okuryazarlık

THE EFFECT OF VISUAL SUPPORTED WRITING ACTIVITIES ON STUDENTS' WRITING SUCCESS AND OPINIONS FOR WRITING

Cansu ÜNLÜOĞLU

The Department of Turkish Education, Master's Thesis, 2015

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Mehmet Temizkan

ABSTRACT

In this study, aimed to examine the effect of writing activities with the support of visual materials to the students' success in writing and their thoughts about writing. The research was applied on the 8th grade students in second semester of 2013-2014 academic year at City of Adana, Kozan County, Cumhuriyet Elementary school.

At the data collecting stage, the developed written expression evaluation form and the form about students' thoughts on development of writing ability is used. In this study, to test the hypothesis, a quantitative method, initial and final test controlled mixed model is used.

The test and control groups with 27 subjects that the study will applied to are determined with the initial testing application to two different schools' 8th graders. During the three week application, different topic each week, two hour time is given to test and control groups for writing: visual materials about the topic shown to the test group for brainstorming and nothing done to the control group.

When the findings of the research analyzed, there is significant difference in favor of test group in terms of language, expression and planning of the writing. There is a significant difference with written expression evaluation form and between the grades of the students as a result of the visual supported writing activities [$t_{(26)}=11,97, p \leq 0.05$]. As a result of the visual supported writing activities in terms of the

contents of the written expression evaluation form there is a significant difference between the grades [$t_{(26)}= 14,86, p\leq 0.05$]. There is a significant difference between the grades in terms of the language and expression [$t_{(26)}= 5,93, p\leq 0.05$]. In terms of the planning there is a significant difference between the grades [$t_{(26)}= 9,55, p\leq 0.05$]. As a result, visual supported writing activities are an effective application for the development written expression ability of the students.

KEY WORDS

Writing Training, Writing Success, Images, Visual Material, Visual Literacy

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖN SÖZ	i
ÖZET VE ANAHTAR KELİMELELER	iii
ABSTRACT AND KEYWORDS	v
EKLER	xi
TABLolar LİSTESİ	xii
RESİMLER LİSTESİ	xiii
KISALTMALAR	xiv

GİRİŞ**1****BİRİNCİ BÖLÜM
PROBLEM, ÖNEM VE AMAÇ**

1.1. Problem Durumu	3
1.2. Problem Cümlesi	5
1.3. Araştırmanın Amacı	5
1.4. Araştırmanın Önemi	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. İlgili Araştırmalar	6

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2. 1. Yazılı Anlatım	14
2. 2. Görsel Okuryazarlık	17
2. 3. Görsel Materyal Kullanmanın Gerekliliği	18
2. 4. Görsel Materyallerin Eğitim Ortamında Kullanılması	19
2. 5. Eğitim Öğretim Sürecinde Kullanılan Görsel Materyallerde Olması Gereken Özellikler	21
2. 6. Eğitim Öğretim Sürecinde Görsel Materyal Kullanmanın Faydaları	22
2. 7. Görsel Öğretim Materyalleri	24
2. 7. 1. Afiş	25
2. 7. 2. Amblem	26
2. 7. 3. Çizim	26
2. 7. 4. Fotoğraf	27
2. 7. 5. Grafik	27
2. 7. 6. Harita	29
2. 7. 7. Karikatür	29
2. 7. 8. Kavram Haritası	31
2. 7. 9. Kavram Karikatürü	32
2. 7. 10. Levha	33
2. 7. 11. Poster	34
2. 7. 12. Resim	34
2. 7. 13. Şema (Çizelge)	37

2. 7. 14. Zihin Haritası	37
2. 8. Görsel Materyallerin Yazılı Anlatımda Kullanılması	38

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	41
3.2. Evren ve Örneklem	42
3.3. Veri Toplama Araçları	42
3.4. Veri Toplama Araçlarının Geçerlik Güvenirlik Çalışması	43
3.5. Veri Toplama Süreci	43
3.6. Veri Çözümleme Teknikleri	45

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

4.1. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Ön testten Aldıkları Puanlara İlişkin Bulgular	46
4.2. Görsellerle Desteklenen Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisini Belirlemeye Yönelik Bulgular	47
4.2.1. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazılı Anlatımın İçerik Boyutunda Aldıkları Puanlara İlişkin Bulgular	47
4.2.2. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazılı Anlatımın Dil ve Anlatım Boyutunda Aldıkları Puanlara İlişkin Bulgular	48
4.2.3. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazılı Anlatımın Planlama Boyutunda Aldıkları Puanlara İlişkin Bulgular	48

4.2.4. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Testte Almış Oldukları Puanların Frekans ve Yüzde Değerlerine İlişkin Bulgular	49
4.3. Deney Grubu Öğrencilerinin Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketine Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular	96
4.4. Deney Grubundaki Öğrencilerin Görsel Destekli Yazma Etkinliklerinin Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşme Formuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular	100

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

1.Görsellerle Desteklenen Yazma Etkinliklerinin Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisi ile İlgili Tartışma ve Sonuç	104
2.Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketinin Bulguları ile İlgili Tartışma ve Sonuç	113
Öneriler	
Görsellerle Desteklenen Yazma Etkinliklerine Yönelik Öneriler	114

KAYNAKÇA	117
-----------------	------------

EKLER

Ek-1: Uygulama İzni	129
Ek-2: Yazılı Anlatımı Değerlendirme Ölçeği	131
Ek-3: Yazma Becerisinin Gelişimi Yönündeki Görüşler	133
Ek-4: Yazılı Anlatım Çalışmalarında Görsellerin Kullanımına Yönelik Görüşler	135
Ek-5: Uygulamada Kullanılan Görseller	137

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Testte Almış Oldukları Puanların Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	46
Tablo 2: Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Testte Almış Oldukları Puanlara İlişkin t Testi Sonuçları	47
Tablo 3: Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Testin İçerik Boyutunda Almış Oldukları Puanlara İlişkin t Testi Sonuçları	47
Tablo 4: Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Testin Dil ve Anlatım Boyutunda Almış Oldukları Puanlara İlişkin t Testi Sonuçları	48
Tablo 5: Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Testin Planlama Boyutunda Almış Oldukları Puanlara İlişkin t Testi Sonuçları	49
Tablo 6: Deney ve Kontrol Gruplarının Son Testte Almış Oldukları Puanların Frekans ve Yüzde Değerleri	50
Tablo 7: Deney Grubu Öğrencilerinin Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketine Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular	96
Tablo 8: Deney Grubundaki Öğrencilerin Görsel Destekli Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşme Formuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Değerler	100

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1: Uygulamanın 1. Haftasında Kullanılan Görseller	137
Resim 2: Uygulamanın 2. Haftasında Kullanılan Görseller	140
Resim 3: Uygulamanın 3. Haftasında Kullanılan Görseller	145

KISALTMALAR VE SEMBOLLER LİSTESİ

- MEB: Milli Eğitim Bakanlığı
SPSS: Sosyal Bilimler İstatistik Paket Programı
X: Aritmetik Ortalama
P: Anlamlılık Değeri
%: Yüzde
Ss: Standart Sapma
f: Frekans
vb.: Ve benzeri
Yay.: Yayınları
TDK: Türk Dil Kurumu
TDÖP: Türkçe Dersi Öğretim Programı
Vd.: Ve diğerleri

GİRİŞ

İnsanoğlunun yaklaşık olarak yazıyı icadının üzerinden beş bin, ilk fotoğrafa poz vermesinin üzerinden üç yüz, bilgisayarı icadından yetmiş, interneti kullanmasının üzerinden kırk yıl geçmiştir. O zamanlardan günümüze akla hayale sığmayacak sayısız icat yapılmıştır. Bilgisayar ve internetin yaygınlaşması, binlerce yılda oluşan bu bilgi birikiminin kat kat fazlasının çok az sürede ve çok daha az çabayla elde edilmesini sağlamıştır. Teknoloji yaşamın her alanında kaydettiği ilerlemeler sayesinde hayatımızın vazgeçilmez bir unsuru olarak kendini kabul ettirmiştir.

Değişen ve gelişen dünyada insanların bilgiye ulaşmak ile ilgili tercihleri tamamen değişmiştir. Kütüphanelere gitmek, ansiklopediler karıştırmak gibi vakit alan pek çok araştırma yöntemi artık pek rağbet görmemektedir. İnsanlar artık hemen her yerden bilgiye ulaşma imkânına sahiptir. Dünyanın bir ucunda olup bitenlere, kütüphanelerce bilgiye bir tıkla ulaşma imkânı elde edilmiştir. Kitle iletişim araçları milyonlara hitap etmeye başlayarak toplum üzerinde etkisini arttırmıştır.

İnsanların fikirleri üzerinde etki sahibi olmak isteyen her oluşum, görsel ve işitsel öğelerin gücünden faydalanmaktadır. Günümüz teknolojisinde televizyon, bilgisayar ve telefon gibi kitle iletişim aracı üreticileri görüntü kalitesi konusunda güçlü rekabete girmiş, kusursuz görüş elde edebilmenin peşine düşmüştür. Ürünlerinin pazarlanması konusunda ise reklam dâhileri görselin insan üzerindeki güçlü etkisini her boyutuyla kullanmaktan çekinmemektedir. Ev içerisinde televizyon, telefon ve bilgisayarlar, en işlek caddeler üzerinde kurulan devasa ekranlar, tabela, ilan, afiş ve broşürler hedef kitlelerin ilgisini çekmeyi başarmaktadır.

Kimi teknolojik icatlar insan enerjisinden ve zamandan tasarruf etme amacıyla geliştirilirken; kiminin amacı insanın sosyal bir canlı olmasından kaynaklanan en temel özelliği iletişimi kolaylaştırmak olmuştur. İletişim araçları mağara resimlerinden multimedya; duman ve posta güvercinlerinden elektronik postalara doğru yol alan bir süreçten geçmiştir. Bütün bu gelişmelerde toplumun

kullandığı iletişimin en gerekli ögesi ve kültürün yegâne aktarıcısı dildir. Dil ise sadece sözlü ve yazılı unsurlardan oluşmaz. Bunların yanında jest ve mimikler, beden dili ve görsel unsurların da mesaj iletme niteliği vardır ve bunlar dilin birimlerindedir. Görsellerin bu birimler arasında çok önemli bir yeri vardır. Çünkü görseller, her yaştan ve eğitimin her seviyesinden bireye hitap etmektedir. Bebeklikten itibaren televizyonların, bilgisayar ekranlarının karşısında saatlerce vakit geçiren insanlar üzerinde görsel öğelerin etkisi elbette güçlü olacaktır. Böyle bir gücü varken görselin her alanda yaygın olarak kullanılması oldukça doğaldır.

BİRİNCİ BÖLÜM

PROBLEM, ÖNEM VE AMAÇ

Bu bölümde araştırmanın problem durumuna, problem cümlesine, araştırmanın amacına, önemine, sınırlılıklarına ve araştırma ile ilgili daha önce yapılmış olan çalışmalara yer verilmiştir.

1. 1. Problem Durumu

İnsanlık kendisini ve evreni tanıma, çevresindeki olayları anlamlandırma çabasıyla bilinmeyeni keşfetme yolunda ilerlemiştir. Teknolojinin çağımızda geldiği nokta her alanda olduğu gibi eğitimde de etkisini göstermiştir. Bilgi edinme yollarına sınır çizilemediği, bilgiye hemen her ortamda ulaşıldığı günümüzde teknolojinin imkânlarının eğitim için seferber edilmesi alınmak istenen sonuçlara ulaşmada kolaylık sağlamıştır.

Öğretim artık sadece öğretenden öğrenene bilgi aktarımı şeklinde yürütülmekten çıkıp öğrenmeye hazır olunan her ortamda gerçekleşir hâle gelmiştir. Özellikle bilgisayar ve internetin yaygınlaşması eğitime büyük katkılar sağlamıştır.

Ders kitabının en yaygın öğretim aracı olarak kullanıldığı eğitim ortamlarında öğretilen konu tekdüze bir hal aldığından öğrencinin dikkatini toplaması zorlaşmakta dolayısıyla derse olan ilgisi azalmaktadır. Konunun işlenişi esnasında sürekli aynı yöntem ve tekniklerin kullanılması da öğrenci üzerinde olumsuz etki yaratır. Bu gibi olumsuzlukları engellemek amacıyla farklı yöntem ve tekniklerle beraber farklı öğretim materyallerinin de kullanılması yerinde bir önlem olacaktır. Öğrencide dikkat dağınıklığı en çok karşılaşılan öğrenme engellerinden birisidir. Dikkatini toplamada zorlanan öğrencilerin bu sorununu çözebilmek ve derse olan tutumlarını iyileştirebilmek için öğreticinin alan bilgisinin yanı sıra öğretim yöntem ve teknikleri bakımından da yeterli düzeyde beceriye sahip olması, yenilikleri takip etmesi ve iletişimi tüm unsurlarıyla birlikte idrak etmesi gerekir.

İletişim ise kavramlar üzerinden yürütülür. Bireylerin duygu ve düşüncelerini söz ve yazıyla karşısındakine iletmesi ve karşısındakinin mesajını alması kavramlarla sağlanır. Bireyin kavram bilgisi arttıkça öğrenme ve bilgi düzeyi artar, iletişim süreci

sorunlardan arınır. Kavram öğrenmenin en kolay yolu ise zihinde görsel anı yaratmaktır. Eğitim öğretim alanında yapılan araştırmalar görüntü ile desteklenen bilginin insan zihninde yapılanmasında kolaylık sağladığını göstermiştir. Bazen bir fotoğraf binlerce sözcüğün ifade edemediği durum veya olayları tek başına anlatmaya yeter güçtedir.

Okul hayatının başlangıcından yükseköğrenime kadar geleneksel yöntemlerin hâkim olduğu eğitim anlayışının yerini bıraktığı yapılandırmacı sistemde, görsellerin bütün bu faydaları göz önüne alındığından, eğitim programlarında görsel okuma ve görsel sunu alanlarına yer verilmesi bu alandaki eksikliği kısmen de olsa gidermiştir. Türkçe eğitiminin genel ve özel amaçlarına katkı sağlayabileceği her alanda; özelde yazma alanında öğrencileri geliştirmek amacıyla yapılacak çalışmalarda görsel unsurlar üzerinde durulmalıdır.

Yazma eğitimi genellikle öğretmenler tarafından ihmal edilmektedir. Etkinlikler ilgili konunun, giriş- gelişme- sonuç bölümlerine ayrılıp; yazım noktalama kurallarına uyularak açıklandığı ürünler üzerine kuruludur. Bu sistemle yürütülmesi sebebiyle öğrenciler yazma konusunda pek çok sorun yaşamakta, bu da oluşturdukları metinlere yansımaktadır. Yazma öncesinde, yazıya giriş yapmada, Türkçenin kurallarına uygun cümle kurmada, birbiriyle ve konuyla tutarlı fikirler sunmada, yazım, noktalama ve sayfa düzeninde birçok sorunla karşılaşmaktadır. Bu sorunlar; olumsuz tutum ve davranış, yazma eğitimi alan yetersizliği, plansız ders ortamı, materyal kullanımı eksikliği gibi öğretmen kaynaklı olabileceği gibi öğrenci kaynaklı pek çok sebebe de bağlanabilir.

Materyal kullanımına bağlı bir eksiklik görsel unsurlara sıkça yer verilmesi ile giderilebilir. Görsel ve işitsel materyaller öğrenmeye olumlu katkılar sağlar. Yazma öncesi ve esnasında görsellerden yararlanmak, öğrencinin ön bilgilerini harekete geçirir; yazmaya karşı ilgi uyandırır, öğrenme sürecini eğlenceli hâle getirir, öğrencinin yazmaya yönelik görüşlerini olumlu yönde geliştirir, dolayısıyla ortaya çıkan ürünün başarısını artırır.

Bu araştırmada, yazılı anlatım çalışmaları sırasında görsel materyal kullanımının yazma becerisine katkısı ve bu tür bir uygulamanın öğrencilerin yazmaya yönelik görüşleri üzerindeki etkisi tespit edilmeye çalışılmıştır.

1. 2. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi “Görsel materyallerden yararlanılarak gerçekleştirilen yazma çalışmaları, geleneksel yöntemle yapılan yazma çalışmalarına göre öğrencilerin başarı düzeylerini ve yazma etkinliğine yönelik görüşlerini etkilemekte midir?” şeklinde ifade edilebilir.

1. 3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, görsel materyallerden yararlanılarak gerçekleştirilen yazma çalışmalarının, geleneksel yöntemle yapılan yazma çalışmalarına göre öğrencilerin başarı düzeylerine ve yazma etkinliğine yönelik görüşlerine olan etkisini tespit etmektir.

1. 4. Araştırmanın Önemi

Türkçe Dersi (6. 7. 8. Sınıflar) Öğretim Programı (2005) öğrencilerin gördüklerini ve duyduklarını anlamlandırabilmesi, fikirlerini açıkça ifade edebilmesi, dolayısıyla sağlıklı iletişim kurabilmesi; bunları yaparken de dilimizin kurallarına uygun yapılar kullanması konusunda yardımcı olabilecek beceri ve bilgiyi sunma esasına göre hazırlanmıştır. Görsel öğelerin insanlar üzerinde etkisinin her geçen gün arttığı günümüzde anlama ve anlatımda görsellerden faydalanmanın dil eğitimine sağlayacağı katkılar ihmal edilmemiş, temel dil becerileri ile dil bilgisi kazanımlarının yanına görsel okuma ve görsel sunu alanları da eklenmiştir. Bu şekilde görsel okuma ve görsel sunu becerisi Türkçe derslerinde diğer öğrenme alanlarının geliştirilmesinde yardımcı olur.

Bu çalışmada görsel materyallerin yazma etkinliklerinde kullanılmasının öğrencinin yazma başarısına ve yazmaya yönelik görüşlerine etkisine dikkat çekilmesi düşünülmüştür.

1. 5. Sınırlılıklar

Çalışma 2013- 2014 eğitim-öğretim yılında Adana ili Kozan ilçesinde 2 okuldaki 54 öğrenci ile sınırlıdır.

Çalışma görsellerle gerçekleştirilen yazma etkinlikleriyle sınırlıdır.

1. 6. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde görsellerden yararlanarak gerçekleştirilen bilimsel çalışmalara yer verilmektedir. Bu bağlamda sosyal bilgiler, tarih, matematik, fen gibi eğitim alanlarında görsellerden yararlanılarak yapılan araştırmalar özetlenmiştir. Türkçe öğretiminde doğrudan yazma eğitimiyle ilgili görsellerin kullanıldığı bir çalışma olmamasına karşın Türkçe eğitimi alanında yapılan çalışmalara öncelik verilerek bu bölümde özetlenmektedir.

Üstün (2007), “Ortaöğretim Üçüncü Sınıfta Türk Dili ve Edebiyatı Dersinde Karikatür Kullanımının Yazılı Anlatım Öğretimine Etkisi” adlı çalışmasında karikatürlerin yazılı anlatım öğretimine olan etkisini incelemiştir. Bu amaçla kontrol grubuna yazması için verilen “Televizyonun insanlar üzerindeki etkisi hakkında neler düşünüyorsunuz?” konusu, hiçbir araç-gereçle desteklenmemiş; deney grubunda ise aynı konu görsel araçlarla desteklenmiş, kompozisyon öğretimi sırasında öğrencilere konu ile ilgili olarak çeşitli karikatürler gösterilmiş ve öğrencilerden bu karikatürleri yazılı olarak yorumlamaları istenmiştir. Sonuç olarak karikatürlerle yapılan yazılı anlatım derslerinin öğretim üzerinde daha olumlu bir etki yarattığı yargısına ulaşılmıştır.

Mürsel (2009), “Deyim ve Atasözlerinin Öğretiminde Karikatürün Etkisi” isimli yüksek lisans çalışmasında, deyim ve atasözü öğretiminde karikatürün etkisini incelemiştir. Bu araştırmada, deneysel modellerden son test kontrol gruplu desen kullanılmıştır. Uygulama sonucunda, deney grubu ile kontrol grubu başarı puanları arasında deney grubunun lehine anlamlı bir fark gözlenmiştir.

Yaman (2010) “Bir Öğretim Aracı Olarak Karikatür: Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Bir Araştırma” adlı çalışmasında deney grubunda konu ile ilgili karikatürler uygulamış, kontrol grubunda ise geleneksel yöntemler ile öğretim yapmıştır. Araştırma sonucunda karikatürlerle yapılan öğretimin geleneksel yöntemlere göre öğrencilerin Türkçe dil bilgisi başarısını artırdığı, onların derse güdülenmesine ve katılımın artmasına yardımcı olduğu belirlenmiştir.

Akkaya (2011), “Karikatürlerle Dil Bilgisi Öğretimi” adlı doktora çalışmasında Türkçe dersi dil bilgisi öğrenme alanında karikatür kullanımının akademik başarıya, derse karşı tutuma ve öğrenilenin kalıcılığına etkisini

incelemiştir. Bu amaçla, 6. sınıf dil bilgisi amaçlarından “Kelimenin yapı özellikleriyle ilgili bilgi ve kuralları kavrama ve uygulama” kazanımlarına yönelik ön bilgileri hatırlatıcı karikatürler ve kavram karikatürleri hazırlanmış ve öğrencilere uygulanmıştır. Çalışmanın sonunda, karikatür destekli öğretimin dil bilgisi öğretiminde oluşabilecek kavram yanlışlarını gidermede, akademik başarıyı ve derse karşı tutumu artırmada etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dönmez’in (2013), “İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Öğretiminde Okuduğunu Anlama ve Yazma Becerilerinin Gelişmesinde Karikatürün Etkisi” adlı çalışmasında Türkçe öğretiminde karikatür kullanımının faydalarını göstermek amacıyla 7. sınıf Türkçe programının bir teması olan “Doğa ve Evren” temasına ilişkin olarak farklı dil becerilerine yönelik karikatürler çeşitli kaynaklardan derlenerek öğretim sürecinde kullanılmış ve bu materyalin öğrenme sürecine katkısı araştırılmıştır. Araştırmada kontrol gruplu deneysel yöntem kullanılmıştır. Analizlerin sonucunda deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubundaki öğrencilere oranla okuduğunu anlama ve yazma beceri alanlarında daha başarılı oldukları sonucuna varılmıştır.

Duruoalp (2006), “İlköğretimde Sosyal Bilgiler Öğretiminde Karikatür Kullanımı” isimli yüksek lisans çalışmasında, kavram karikatürlerini tanıtmış ve kavram karikatürlerinin öğrenci başarısına etkisini incelemiştir. Araştırmada ön test - son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Bu araştırma için çeşitli kaynaklardan sosyal bilgiler dersi “Demokratik Hayat” ünitesiyle ilgili çeşitli karikatürler bulunmuş ve deney grubuna uygulanmıştır. Bu araştırmada, deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Özalp (2006), “Karikatür Tekniğinin Fen ve Çevre Eğitiminde Kullanılabilirliği Üzerine Bir Araştırma” isimli çalışmasında, karikatürlerin başarıya ve tutuma etkisini incelemiştir. Araştırmada ön test - son test gruplu yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda karikatürlerin fen bilgisi dersinde öğrenci başarısını ve kalıcılığı arttırdığı; çevreye ve fen bilgisi ders kitabına yönelik öğrencilerin tutumlarını olumlu etkilediği tespit edilmiştir.

Avşar (2007), “Tarih Öğretiminde Karikatür İmgesi” adlı çalışmasında, tarih öğretiminde materyal olarak karikatür kullanımının öğrenci başarısına etkisi, geleneksel öğretim yöntemiyle karşılaştırılarak incelenmiştir. Yapılan uygulama ve değerlendirmelerin sonucunda tarih öğretiminde “karikatür” kullanılarak yapılan etkinliklerle öğrenim gören öğrenciler “Cumhuriyet Dönemi” ünitesi konularını öğrenmede, geleneksel öğretim yöntemiyle öğrenim gören öğrencilerden daha başarılı olmuşlardır.

Baysarı (2007), “İlköğretim Düzeyinde 5. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Canlılar ve Hayat Ünitesi Öğretiminde Kavram Karikatürü Kullanımının Öğrenci Başarısına, Fen Tutumuna ve Kavram Yanılgılarının Giderilmesine Olan Etkisi” isimli yüksek lisans çalışmasında, kavram karikatürlerinin kavram yanılgılarını gidermedeki, fen başarısını artırmadaki ve fen bilimlerine yönelik tutum üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmada ön test - son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Bu araştırmada, kavram karikatürlerinin deney ve kontrol grubu arasında başarı ve tutum açısından bir fark yaratmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Durmaz (2007), “Yapılandırıcı Fen Öğretiminde Kavram Karikatürlerinin Öğrencilerin Başarısı ve Duyuşsal Özelliklerine Etkisi (Muğla İli Merkez İlçe Örneği)” isimli yüksek lisans çalışmasında, karikatürlerin başarıya ve duyuşsal özelliklere etkisini incelemiştir. Araştırmada ön test - son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Bu araştırmada, deney grubundaki öğrencilerin kontrol grubu öğrencilerinden daha başarılı olduğu ve Fen ve Teknoloji dersine yönelik daha olumlu görüş bildirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Akamca (2008), “İlköğretimde Analogiler, Kavram Karikatürleri ve Tahmin-Gözlem-Açıklama Teknikleriyle Desteklenmiş Fen ve Teknoloji Eğitiminin Öğrenme Ürünlerine Etkisi” isimli doktora çalışmasında; analogiler, kavram karikatürleri ve tahmin- gözlem- açıklama teknikleriyle desteklenmiş fen ve teknoloji eğitiminin öğrenme ürünlerine etkisi araştırmıştır. Araştırmada yarı deneysel modellerden biri olan eşitlenmemiş kontrol gruplu model kullanılmıştır. Araştırmanın sonunda; başarı, tutum açısından anlamlı bir fark gözlenmiştir.

Demir'in (2008), "Kavram Yanılgılarının Belirlenmesinde Kavram Karikatürlerinin Kullanılması" adlı çalışmasında, bitkilerin yaşam süreçleri, maddenin doğası, maddedeki değişim, elektrik, kuvvet ve hareket, ışık, dünyamız ve çevresi, enerji gibi bazı fen konularıyla ilgili öğrenci düşünceleri kavram karikatürleri kullanılarak araştırılmıştır. Araştırmada Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencilerinin bazı alternatif kavramlara sahip oldukları ve bu alternatif kavramların belirlenmesinde kavram karikatürlerinin açık uçlu sorulara göre bazı avantajlarının olduğu sonucu ortaya çıkarılmıştır.

Dereli (2008), "Tam Sayılar Konusunun Karikatürle Öğretiminin Öğrencilerin Matematik Başarılarına Etkisi" isimli araştırmasında, tam sayılar konusunun karikatürle işlenmesinin öğrencilerin matematik başarılarına, öğrenilen bilginin kalıcılığına, öğrencilerin matematik tutumlarına ve matematik kaygılarına etkisini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırmada ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Karikatürlerle yapılan öğretimin, matematik başarısını, matematik tutumunu ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığını anlamlı olarak olumlu yönde etkilediği, matematik kaygısını ise azalttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Köseoğlu (2009) "Sosyal Bilgiler Dersinde Karikatür Kullanımının Eleştirel Düşünmeye Etkisi" adlı yüksek lisans tezinde sosyal bilgiler dersi 7. Sınıf, Ülkemizde Nüfus ünitesinin konuları kontrol grubunda dersin yıllık planında belirtilen yöntem ve etkinliklerle işlenmiştir. Deney grubu öğrencilerine bu yöntem ve etkinliklerin yanı sıra karikatür etkinlikleri kullanarak öğretim yapmıştır. Sonuçlar, sosyal bilgiler dersinde eleştirel düşünmede karikatür kullanımının öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerini artırdığını göstermiştir. Deney grubu öğrencilerinin eleştirel düşünme sorularına daha başarılı yanıtlar verdiği saptanmıştır. Öğrencilerin eleştirel düşünme unsurlarındaki başarı düzeyleri ile sosyal bilgiler notu ve genel not ortalamaları arasındaki pozitif ve anlamlı ilişkiler gözlemlenmiştir.

Üner (2009), "İlköğretim Okullarında Karikatürle Öğrenmenin Öğrencilerin Başarı ve Tutum Düzeylerine Etkisi" adlı yüksek lisans tezinde, cebirsel ifadeler ve denklemler konusunun karikatürle işlenmesinin öğrencilerin matematik başarılarına, öğrenilen bilginin kalıcılığına, öğrencilerin matematik tutumlarına ve matematik kaygılarına etkileri ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Araştırmada ön test-son test kontrol

gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Deney grubunda cebirsel ifadeler ve denklemler konusu karikatürlerle işlenirken, kontrol grubunda geleneksel öğretim yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulgular sonucu iki grup karşılaştırılmıştır. Karikatürlerle yapılan öğretimin, matematik başarısını, matematik tutumunu ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığını anlamlı olarak olumlu yönde etkilediği, matematik kaygısını ise azalttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Alkan (2010), “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kavram Karikatürlerinin Öğrenci Başarısına Etkisi” adlı yüksek lisans çalışmasında kavram karikatürü etkinliklerinin ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersindeki başarıları üzerindeki etkisini araştırmıştır. Araştırma öntest- sontest kontrol gruplu deneysel desen modelinde tasarlanmıştır. Elde edilen bu sonuçlara göre sosyal bilgiler öğretiminde kavram karikatürlerinin kullanımının öğrenci başarıları üzerinde olumlu bir etkisinin bulunduğu belirlenmiştir.

Ayyıldız’ın (2010), “Coğrafya Öğretiminde Karikatür Materyali Kullanmanın Öğrenci Başarısına Etkisi” isimli yüksek lisans çalışmasında, karikatürlerin coğrafya öğretimine etkisi incelenmiştir. Araştırmada ön test - son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Lise 2. sınıf coğrafya dersi müfredatında yer alan “Göçlerin Nedenleri” ünitesi konuları kontrol grubuna geleneksel anlatım yöntemiyle, deney grubuna ise karikatür destekli öğretimle işlenmiştir. Uygulama sonucunda, deney grubu ile kontrol grubu başarı puanları arasında deney grubu öğrencilerinin lehine anlamlı bir fark gözlenmiştir.

Çolak (2010) “Kavram Haritalarının Sosyal Bilgiler Eğitimi Çerçevesinde Tarihsel Kavramların Öğretiminde Kullanılması: Kavram Haritası ile Yapılan Öğretim ile Tutum, Başarı ve Kalıcılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” isimli araştırmasında, ilköğretim 6. sınıf sosyal bilgiler dersi, “İpek Yolunda Türkler” ünitesi kavramlarının öğretiminde, kavram haritası tekniği kullanılmasının öğrenci başarısına, öğrenilen bilgilerinin kalıcılığına ve sosyal bilgiler dersinde öğrenci tutumlarına olan etkisini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Araştırmada kavram haritasının, düz anlatım yöntemine göre öğrenci başarısında, bilgilerin kalıcılığında ve derse olan tutumlarında olumlu etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Evrekli (2010), “Fen ve Teknoloji Öğretiminde Zihin Haritası ve Kavram Karikatürü Etkinliklerinin Öğrencilerin Akademik Başarılarına ve Sorgulayıcı Öğrenme Beceri Algılarına Etkisi” isimli çalışmasında zihin haritası ve kavram karikatürü kullanımına dayalı etkinliklerin öğrencilerin akademik başarılarına ve sorgulayıcı öğrenme becerileri algılarına etkisini incelemiştir. Araştırmada, ön test - son test kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Bulguların yorumlanması sonucunda, zihin haritalarının ve kavram karikatürlerinin kullanımına dayalı etkinliklerin fen ve teknoloji derslerinde öğrencilerin akademik başarıları ve sorgulayıcı öğrenme becerileri algılarının gelişimi üzerinde etkili olduğu anlaşılmıştır.

Palaz (2010) “İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyet İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Karikatür Kullanmanın Öğrenci Başarısına ve Derse Karşı Tutumuna Etkisi” adlı araştırmasında deney grubuna karikatür destekli yapılandırmacı öğretim, kontrol grubuna ise yapılandırmacı öğretim uygulanmıştır. Deney grubu öğrencileri için oluşturulan eğitim-öğretim ortamları, karikatür materyali ve diğer görsel-işitsel araç gereçler yardımıyla zenginleştirilmiştir. Araştırma sonucunda Atatürkçülük ünitesinde öğrencilerin başarı ve tutumunda karikatürlerin kullanıldığı deney grubu lehine anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Çalışır (2011), “Hayat Bilgisi Dersinde Karikatürlerle Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi” adlı çalışmasında Hayat Bilgisi dersi Benim Eşsiz Yuvam temasının karikatürlerle işlenmesinin öğrenci başarısına etkisini ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Araştırmada öntest- sontest kontrol gruplu deneysel desen kullanılmıştır. Test sonuçları incelendiğinde deney grubunun başarı ortalamalarının kontrol grubuna göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, Hayat Bilgisi dersinin öğretiminde karikatürden yararlanmanın öğrencilerin ders başarılarını olumlu yönde etkilediği tespit edilmiştir.

Erdağ (2011), “İlköğretim 5. Sınıf Matematik Dersinde Kavram Karikatürleri ile Destekli Matematik Öğretiminin, Ondalık Kesirler Konusundaki Akademik Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi” adlı çalışmasında ilköğretim 5. sınıf matematik öğretiminde kavram karikatürlerinin ondalık kesirler konusundaki akademik başarı

ve kalıcılığa etkisini araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmanın deseni ön-test, son-test kontrol gruplu yarı deneysel desen olarak belirlenmiştir. Uygulama sürecinde 4 hafta (16 saat) boyunca deney grubunda “Kavram Karikatürleri ile Desteklenmiş Ondalık Kesir Öğretimi” uygulanmış, kontrol grubunda ise matematik öğretimi programında yer alan yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda ders işlenmiştir. Araştırma sonucunda öğrencilerin matematik dersine yönelik olumlu görüş geliştirdikleri tespit edilmiştir.

Güngör Akıncı (2011), “İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Temsili Resim Kullanımıyla Tarihsel Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi” isimli çalışmasında sosyal bilgiler öğretiminde temsili resim kullanımıyla tarihsel düşünme becerilerinin geliştirilmesi üzerinde durulmuştur. Araştırma verileri, araştırma grubunda, temsili resmin kullanımıyla tarihsel düşünme becerilerinin geliştirilebileceğini göstermiştir. Temsili resim kullanımının; öğrencilerin, üzerinde çalışma yapılan konuyu öğrenmelerinde, derse ilgi ve katılımlarının artmasında ve yaratıcı düşünme gibi becerileri geliştirmelerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu da tespit edilmiştir.

Demirci (2013), “Eğitimde Mizah ve Karikatür Kullanımının Öğrenci Başarısı ve Motivasyonuna Etkisi (Ortaokul 7. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Örneği)” adlı çalışmasında eğitimde mizah ve karikatür materyalleri kullanılarak yapılan öğretimle geleneksel materyaller kullanılarak yapılan öğretimi başarı ve motivasyon açısından karşılaştırmıştır. Uygulamada araştırmacı tarafından fen ve teknoloji uzmanlarından ve öğretmenlerinden görüş alınarak konu ile ilgili 14 adet karikatür çizilmiş ve öğrencilere her konu sonunda bu karikatür etkinlikleri uygulanmış ayrıca süreç içinde öğretmen, dersi mizahi hikâyeye ve örneklerle anlatmış ve bu uygulamaların öğrencilerin başarı ve motivasyonlarına olan etkilerini incelemiştir. Yapılan uygulama ve değerlendirmelerin sonucunda, eğitimde mizah ve karikatür materyali kullanılarak yapılan öğretim ile öğrenim gören öğrenciler “İnsan ve Çevre” ünitesi konularını öğrenmede, geleneksel materyaller ile öğretim gören öğrencilerden daha başarılı olmuşlar ve bu öğrencilerin derse karşı motivasyonları artmıştır.

Gültekin (2013), “Kavram Karikatürleri ile Zenginleştirilmiş Matematik Öğrenme Ortamlarından Yansımalar” adlı çalışmasında, matematikte bazı kavramlarla (sayı kümeleri arasındaki ilişkiler, mutlak değer, köklü sayılar) ilgili yanlışları gidermede kavram karikatürleri ile zenginleştirilmiş öğrenme ortamının

etkililiğini, oluşturulan öğrenme ortamının öğretmen ve öğrenci rollerinde nasıl bir değişime neden olduğu ve öğrencilerin bu öğrenme ortamı ile ilgili görüşlerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmalar sonucunda kavram karikatürleri ile zenginleştirilmiş öğrenme ortamının sayı kümeleri arasındaki ilişkiler, mutlak değer ve köklü sayılar konularındaki kavram yanlışlarını gidermede etkili olduğu, oluşturulan öğrenme ortamının öğretmen ve öğrenci davranışlarında yapılandırmacı yaklaşım açısından olumlu yönde değişime uğradığı ve son olarak kavram karikatürleri ile işlenen derse yönelik öğrencilerin olumlu görüş geliştirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Yılmaz (2013), “Kavram Karikatürleriyle Desteklenmiş Bilimsel Hikâyelerin Öğrencilerin Akademik Başarıları, Tutumları ve Motivasyonları Üzerine Etkisi” isimli çalışmada; ilköğretim fen ve teknoloji dersi “İnsan ve Çevre” ünitesinde kavram karikatürleriyle desteklenmiş bilimsel hikâyelerin kullanımının öğrencilerin akademik başarıları, tutumları ve motivasyonları üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmada öntest- sontest kontrol gruplu yarı-deneysel araştırma deseni kullanılmıştır. Analiz sonuçlarına göre; kavram karikatürleriyle desteklenmiş bilimsel hikâyelerin kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarının, fen ve teknoloji öğretim programında yer alan içeriğin uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarılarından anlamlı derecede yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin fen bilgisi dersine yönelik tutumları ile bu derse yönelik motivasyonları arasında ise anlamlı bir farklılık bulunmadığı anlaşılmıştır.

Türkçe Eğitimi ve Türk Dili ve Edebiyatı alanlarında yazma eğitime yönelik olarak, görsellerle doğrudan ilgisi olan bir çalışma dışında başka bir çalışmaya rastlanmamakla birlikte dil bilgisi alanında da sınırlı sayıda tezle karşılaşmıştır. Genel olarak, pek çok farklı disiplinde karikatür, kavram karikatürü, kavram haritası gibi görsel türlerinin öğrenci başarısı ve tutumuna etkisinin incelendiği tezler mevcuttur. Araştırmamızda iki boyutlu basılı görsel materyaller kullanılarak yapılan etkinliklerin öğrencilerin yazma başarısına ve yazmaya yönelik görüşleri üzerine etkisi incelenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2. 1. Yazılı Anlatım

İnsanoğlu kendisini ve evreni tanıma, çevresindeki olayları anlamlandırma çabasıyla bilinmeyeni keşfetme yolunda daima ilerlemiştir. Teknoloji, çağımızda geldiği noktada her alanda olduğu gibi eğitimde de etkisini göstermektedir. Bilgi edinme yollarının sınırının çizilemediği, bilgiye hemen her ortamda ulaşıldığı günümüzde teknolojinin imkânlarının eğitim için seferber edilmesi eğitimde alınmak istenen sonuçlara ulaşmada kolaylık sağlar. Öğrenme artık sadece öğretenden öğrenene bilgi aktarımı şeklinde yürütülmekten çıkıp öğrenmeye hazır olunan her ortamda gerçekleşir hâle gelmiştir. Özellikle bilgisayar ve internetin yaygınlaşması eğitime büyük katkılar sağlamaktadır.

Her ne kadar günümüzde öğretim teknolojileri gelişmiş olsa da bunun genele yayılması, bütün öğretmen ve öğrencilere ulaşması bir anda olmayacaktır. Yeniliklerin uygulamaya tamamiyle konulamadığı bilinen bir gerçektir. Ders kitabının tek öğretim aracı olarak kullanıldığı eğitim ortamlarında öğretilen konu tekdüze bir hâl alır. Dolayısıyla öğrencinin dikkatini toplaması zorlaşır, derse olan ilgisi azalır. Konunun işlenişi esnasında sürekli aynı yöntem ve tekniklerin kullanılması da öğrenci üzerinde olumsuz etki yaratır. Bu tür sorunları ortadan kaldırmak amacıyla farklı yöntem ve tekniklerle beraber farklı öğretim materyallerinin de kullanılması yerinde bir önlem olacaktır. Ayrıca dikkat dağınıklığı olan öğrencilerin derse olan tutumunu değiştirmek için öğreticinin alan bilgisi ile öğretim yöntem ve teknikleri bakımından yeterli düzeyde beceriye sahip olmasının yanı sıra yenilikleri takip etmesi ve iletişimi tüm unsurlarıyla birlikte idrak etmesi gerekir.

İletişimin temel unsurlarından birisi yazılı anlatımdır. 2005 Türkçe Dersi (6-8. Sınıflar) Öğretim Programı'na göre yazılı anlatım, bireyin kendini doğru ve amacına uygun olarak ifade etmesinde ve iletişim kurmasında en etkili araçlardan biridir. Yazılı anlatım yazılı metinler üzerinden gerçekleşir. Yazma, duygu ve düşüncelerin yazıya aktarılmasıdır. Yazma eylemi, öğrencinin farklı alanlarda edindiği bilgileri bir arada kullanmasına olanak veren, bilişsel ve duyuşsal alanların açılımını sağlayan, dile işlevsellik kazandıran bir süreçtir. Yazma becerisinin

geliştirilmesiyle; öğrencilerin duygu, düşünce, hayal, tasarı ve izlenimlerini dilin imkânlarından yararlanarak ve yazılı anlatım kurallarına uygun şekilde anlatmaları, yazmayı kendini ifade etmede bir alışkanlığa dönüştürmeleri ve yazma yeteneği olanların bu becerilerini geliştirmeleri amaçlanmaktadır. Programın yazma becerisine yönelik ilk yönlendirmeleri “Genel Amaçlar” başlığı altında yer almaktadır. Buna göre program öğrencilerin duygu, düşünce ve hayallerini sözlü ve yazılı olarak etkili ve anlaşılır biçimde ifade etmeleri ile Türkçeyi, konuşma ve yazma kurallarına uygun olarak bilinçli, doğru ve özenli kullanmalarını sağlamaya çalışmaktadır (MEB, 2005: 7). Bunun yanı sıra öğrencilerin duygu, düşünce, hayal ve izlenimlerini doğru, açık, anlaşılır ve yazma kurallarına uygun şekilde anlatmaları yazma tekniğine uygun bilgi ve beceriler kazandırılarak sağlanabileceği programda belirtilmiştir.

Yazma eğitimine yönelik etkinlikler genellikle ürünün giriş- gelişme- sonuç bölümlerine ayrılıp; yazım noktalama kurallarına uyularak açıklandığı sistem üzerine kuruludur. Hâl böyle olunca öğrenciler yazma konusunda pek çok sorun yaşamakta; bu da oluşturdukları metinlere yansımaktadır. Yazma öncesinde, yazıya giriş yapmada, yazarken dikkat toplamada, Türkçenin kurallarına uygun cümle kurmada, birbiriyle ve konuyla tutarlı fikirler sunmada ve yazıya dökmede, yazım, noktalama ve sayfa düzeninde sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunların öğretmenin olumsuz tutum ve davranışları, yazma eğitimi alan yetersizliği, plansız ders ortamı, materyal eksikliği ve öğrenci kaynaklı olabilecek pek çok sebebi olabilir.

Yazma eylemi bireysel yetenek gerektirir ve diğer alanlarla etkileşim hâlinde olmalıdır. Öğretmenlerin farklı yöntemlere uygun etkinliklerle yazmayı öğrenciler açısından zevkli hâle getirerek yazma alışkanlığı kazanmalarına yardımcı olması, öğrencilerin hangi türlerde yazmaya yetenekli olduğunu belirleyerek onları başarılı olduğu türlerde yazmaya yönlendirmesi beklenmektedir. Diğer yandan yazma becerisinin kazanılması ve istenen amaçlara ulaşılması çeşitli ve özendirici yazma yöntem ve uygulamalarıyla sağlanabilir. Bu düşünceden hareketle programda yazmayla ilgili olarak yazma kurallarını uygulama, planlı yazma, farklı türlerde metinler yazma, kendi yazdıklarını değerlendirme, kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma, yazım ve noktalama kurallarını kavrama ve uygulama” ile ilgili amaçlara yönelik kazanımlar yer almaktadır. Öğretmen, öğrenci ve akranların yazma çalışmalarını değerlendirme ölçütlerini kullanarak değerlendirmeleri yazma çalışmalarının amacına ulaşabilmesi için gerekli olan bir diğer unsurdur. Böylece

öğrencilerin eleştirme ve değerlendirme becerilerinin geliştirilmesi de sağlanmış olur.

Materyal kullanımına bağlı bir eksiklik görsel unsurlara sıkça yer verilmesi ile giderilebilir. Görsel ve işitsel materyaller öğrenmeye olumlu katkılar sağlar. Yazma öncesi ve esnasında görsellerden yararlanmak, öğrencinin ön bilgileri harekete geçirir; yazmaya karşı ilgi uyandırır.

Öğrencilerin istenilenleri gerektiği gibi yazması konuşma ve düşünme yetilerinin gelişmişliğine bağlı olmakla beraber bir takım kuralların öğrenilmesini de zorunlu kılmaktadır (Üstün, 2007: 26).

Yazma becerisi anlatma alanının diğer boyutu olan konuşma ile de bağlantılıdır ancak arada bazı farklar bulunmaktadır. Konuşmanın öğrenilmesi, insanın yaşamı süresince kendini ifade etmesi için yeterli olabilirken; yazmayı öğrenmek, tek başına yazılı anlatımdan yararlanmak için yeterli olmamaktadır. İnsanın yazıya başvurması, gereksinimi, eğitimi ve belki de en önemlisi alışkanlığı zorunlu kılmaktadır. Yazılı anlatımın sözlü anlatım kadar yaygın olmayışı, sözlü anlatımın oluşum, ortaya konuş biçimi ve kolaylığından kaynaklanmaktadır. Yazılı anlatımın daha sorunlu olması, onun daha sınırlı bir alana sıkışıp kalmasına da yol açmaktadır (Dara, 2000: 85-86). Bu nedenle yazma becerisini geliştirebilmek için her fırsat ve unsuru iyi değerlendirmek gerekmektedir. Günlük hayatımızın en önemli bilgi sağlayıcı unsurlarından olan görseller de yazılı anlatım becerisinin geliştirilebilmesi için kullanılmalıdır. Görsellerin insan zihnindeki önceden var olan bilgileri anımsatması, yeni bakış açıları kazandırması, dağınık hâlde bulunan ön öğrenmeleri plana koyması öğrencilerin yazılı anlatım etkinliklerini daha eğlenceli sınıf ortamında, kendilerine güvenleri artmış bir şekilde yapmalarını sağlayacaktır. Bu araştırmada görsel materyallerin öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarındaki başarı düzeylerini nasıl etkilediği üzerinde durulacaktır.

2. 2. Görsel Okuryazarlık

Teknolojide sınır tanımayan gelişmelerin bir sonucu olarak görseller hayatımızın her alanına girmiştir. Televizyon, bilgisayar, gazete, dergi, ilan, afiş vb. yerlerde kullanılan görseller iletişimde önemli bir yere sahip olmuştur. Görsellerin böyle bir güce sahip olması eğitim programcılarını da harekete geçirmiştir.

Eğitimin ulaşmak istediği hedefler her çağda değişikliğe uğramış ve kendini yenilemiştir. İnsanların görsellere bu denli maruz kaldığı günümüzde buna yönelik olarak görsellerden faydalanılması fikri doğmuştur. Görsellerin genel olarak insan hayatında özeldede eğitimde önemli bir yer tutmaya başlamasıyla Türkçe programına görsel okuma ve görsel sunu alanları eklenmiş ve öğrencilerin karşılaştıkları görsel unsurların vermek istediği mesajları çözümleyebilmeleri ve bu yolla mesajlar üretebilmeleri hedeflenmiştir. Görselin gücünü bilen eğitim programcıları okul hayatının başlangıcından yükseköğrenime kadar geleneksel yöntemlerin hâkim olduğu anlayış yerine, yapılandırmacı sistemle birlikte görsel okuma görsel sunu alanlarına da yer vererek bu alanı geliştirmişlerdir.

Görsel okuma ya da görsel okuryazarlık birtakım imgeleri anlamak ve onlara dayalı mesajlar üretmektir (Akyol, 2014a: 164). Bu kavram ilk defa John Debes (1969) tarafından ortaya atılmıştır. Debes'e göre görsel okuryazarlık görme yoluyla ve diğer duyuşsal tecrübelerle bütünleştirilerek geliştirilebilen, görmeyle ilgili bir dizi yeterliliklerdir. Bu yeterlikler geliştirildiğinde kişi olayları, nesnelere, sembolleri, tabiat olaylarını ayırt edebilir ve yorumlayabilir. Bahsedilen yeterliklerin kullanılması görsel iletişimin etkili duruma gelmesine katkı sağlar (Akyol, 2014a: 163).

Görsel okuryazarlığın birbirini tamamlar nitelikte pek çok tanımı vardır. Çalışır (2011: 29), görsel okuma ve görsel sunuyu işaret, sembol, grafik, renk ve resim kavramlarına odaklanan, onları anlama ve yorumlamayı kapsayan yeni bir okur-yazarlık kavramıdır şeklinde tanımlamıştır.

Güneş (2007: 250), görsel okumayı bireyin ön bilgileriyle görsellerdeki bilgileri ilişkilendirerek, bütünleştirerek yeni anlamlar oluşturduğu aktif bir süreç olarak açıklamaktadır.

Wileman, (1993) günümüz bilgi toplumları için çok önemli olan görsel okuryazarlığı resimsel ve grafiksel görüntüler olarak sunulan bilgiyi okuyabilme, yorumlayabilme ve anlayabilme olarak tanımlarken, genellikle görsel okuryazarlıkla birleştirilen görsel düşünmeyi ise bilginin her türünü iletişime yardımcı olan resim, grafik ya da biçimlere dönüştürebilme olarak görmektedir" (İşler, 2002: 153- 161).

Görsel okuryazar: 1. Nesnelere ayırt edip anlamlandırabilir. 2. Belirlenen bir ortamda etkili ve anlamlı görselleri oluşturabilir. 3. Başkalarının görsellikten ne anladığını kavrar ve takdir eder. 4. Zihinde canlandırma yapabilir (Brill, Kim ve Branch, 2001: 9; akt. Akyol, 2014b: 126). Görsel okuryazarlık; görsel imgeleri ve

içeriklerini çözümlenebilecek, imge ve içeriğin sosyal etkilerini anlayacak, amacı ve izleyicileri tartışabilecek becerileri gerektirir. Bunu yapabilmek okuyucunun görselliği içselleştirmesini, iletişimi görselleştirmesini ve okuduklarını yorumlamasını zorunlu kılar (Akyol, 2014a: 172).

Görselleri oluşturma, anlama ve yorumlama; okuma, yazma, konuşma ve dinleme kadar önemlidir. Yazılı materyallere, televizyona, filmlere ve şarkılara ek olarak çocuklar hemen her gün bilgisayarlar, eğitsel oyunlar ve internetle uğraşıyorlar ki bu araçların sunduğu bilgileri yönetmek üst düzey görsel becerilerin kullanımını gerektirmektedir. Görsellerin kullanımı disiplinler arası düşünme, öğrenme ve anlam kurmayı geliştirmektedir (Akyol, 2014: 164).

2. 3. Görsel Materyal Kullanmanın Gerekliliği

Eğitim ortamlarında etkili öğrenmenin sağlanabilmesi için öğretim materyallerinin kullanılması gerekmektedir. Eğitim- öğretim ortamlarında öğrenmeye sağladığı katkıların farkına varılması ile birlikte görsel materyal kullanımı gitgide artmaktadır. Bireyin zihinsel gelişimi somuttan soyuta doğru olduğundan eğitimde özellikle ilk ve orta öğretimde görsellerden faydalanılmalıdır. “Bilgimizin en önemli kaynağı göz ve görmedir. Bilginin nitelik ve niceliğini en çok bu duyu organı belirler. Ama her duyu organı, kendi alanında hayati öneme sahiptir. Verimli bir öğrenme sürecinin temelinde duyuların etkin kullanımı yatar. Duyular çeşitlendikçe ve öğrenme ortamında duyulardan yararlandıldıkça öğrenmenin kalıcılığı ve verimliliği artmaktadır. Öğrenenin kişisel özelliklerinin ve öğrenmede ağırlıklı olarak kullandıkları ve algılarını yönlendiren duyuların farklılıklar gösterdiği yadsınamaz bir gerçektir. Bu durum öğretim uygulamalarında açık bir şekilde görülmektedir” (Ergin, 1995). Görsellerle zihinsel görüntüler oluşturmak ve bazı olayları zihinde canlandırmak daha kolaydır. Bu nedenle öğrencilere çeşitli görsellere bakma, inceleme ve okuma fırsatı verilmesi büyük önem taşımaktadır (Güneş, 2007: 249).

Eğitimde kullanılacak materyallerin çeşitliliğinin ve görselliğinin öğrencide kalıcı bir öğrenme sağlayacağı açıktır. Yapılan çalışmalar öğrencilerin öğrenme düzeyinde görme duyusunun %83, işitme duyusunun %11, koklama duyusunun %3. 5, dokunma duyusunun %1. 5, tatma duyusunun da %1, oranında etkili olduğu ortaya çıkarılmıştır (Balun, 2008: 20).

Görsel okuma öğrencilerde düşünme, anlama gibi becerileri geliştirir ve kalıcı öğrenmeyi sağlar. “Eğitim ve öğretimin her alanında kullanılmakta olan görsel araçların etkin olarak çalışılması ve uygulanması artık bir zorunluluk ve hatta birçok alanda alışılabilir bir olgu olmuştur” (Arıkan, 2009: 1- 16). Öğretim sürecinin zevkli ve somut hâle gelebilmesi için öğretmenler derslerde görsel materyaller, cd, televizyon gibi araç ve gereçleri kullanmalıdır. Bütün bunlar öğretim sürecinin verimliliğini arttırmakta, öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırmakta ve kalıcılığını arttırmaktadır (Bozkurt, 2011: 34). Görerek öğrenen bireyin öğrendiklerini anımsaması kolay; unutulması zor olacaktır.

Öğrenme düzeyi düşük öğrenciler yardıma ihtiyaç duymaktadırlar. Bu konuda öğrencilere yardımcı olmak için görsel unsurları kullanmak oldukça faydalıdır.

2. 4. Görsel Materyallerin Eğitim Ortamında Kullanılması

Öğrenme ömür boyu devam eden bir süreç olabilir ancak belli bir sistemi olan eğitim süre açısından sınırlıdır. Dolayısıyla eğitim, kendisine tanınan süre içerisinde belirlenen hedeflere ulaşacak şekilde planlanmıştır. Eğitim programcıları sınıf düzeylerine göre ders içeriklerini hazırlar. Her bir dersin alan uzmanları konuları, kullanılacak yöntem ve teknikleri belirler. Dersin uygulaması ise öğretmenlere aittir.

Öğretmenlerin sıklıkla kullandığı öğretim materyallerinin temel amacı, verilmek istenen mesajları, alıcı konumundaki öğrencilere en doğru, en anlaşılır ve en somut yoldan ulaştırabilmektir. Derslerde kullanılan öğretim materyalleri birden fazla duyu organına hitap ettiği için öğrenmede kalıcılığı sağlar. Öğrencilerin ilgisini çeker ve dikkatini artırır. Farklı zekâ alanlarına hitap edeceğinden tüm öğrencilere ulaşma imkânı verir. Aktarılması güç soyut bilgilerin somut hâle gelmesini sağlar.

Günümüzde öğrenme sürecinin çevresel etkenlerin dolaysız bir ürünü olmadığına, içsel ve bilişsel bir süreç olduğuna inanılmaktadır (Açıkgöz, 2014: 8) Çağımızda, eskinin yalnız söze dayanan öğretimi yerine, şimdi daha çok göze ve kulağa dayanan araçlarla öğretim yapılmaya çalışılmaktadır. Özellikle ilkökula yeni başlayan öğrencilere, somut öğretime dayalı öğretim yapılması, öğrencilerin zihinsel gelişimleri bakımından gereklidir. Somut öğretim, araç ve gereçsiz olamaz. Araç ve gereçsiz öğretim, çocuk psikolojisine, öğrenme psikolojisine ve öğretim ilkelerine terstir. Konu ile ilgili araçlar, ne kadar çok duyu organını uyarırsa, o kadar çok duyum meydana gelir (Balkan, 2007: 27). Öğretmenlerin, öğrenci merkezli yaklaşımı

benimsediği ders ortamlarında çeşitli araç gereçlerden faydalanmalarının başarıyı arttırdığı görüşü araştırmalarla güçlenmiştir. “Görsel araçlarla dolu olan öğretim ortamlarında kavramsal ve algısal tarzların, geçmiş deneyimlerin ve kültürel altyapıların öğrenme üstündeki etkisi ve önemi bilinmektedir. Aktarılan bilginin görsel araçlarla desteklenmesi ya da görsel yollarla sunulması bireylerin bilgileri anlama ve kullanmalarını da olumlu yönde etkilemektedir” (El-tigi vd., 2006; akt. Arıkan, 2009: 1- 16). Görsel materyaller tüm derslerde ve sınıflarda kullanılmalı, öğrencinin öğrenmesine katkı sağlamalıdır.

Bilgiyi işleme sürecinde görsel imgeler, süreçteki ilk basamak olan kısa süreli belleğin sınırlarını genişletmede bize yardımcı olur (Hodes,1998; akt. Alpan; G. Bangir, 2013: 111- 130). İkili kodlama kuramını geliştiren Pavio’ya göre, resimler güçlüdür, çünkü sözel bilgiye göre daha sık anımsanmaktadırlar. Bu durum resimsel üstünlük etkisi olarak da bilinmektedir. Sözcükler imgelere dönüştürülürken, resimler de otomatik olarak sözcüklere dönüştürülmektedir (Miller ve Burton, 1994; 73; akt. Alpan, 2013: 111- 130). İkili kodlama kuramına göre, öğrenen iki farklı bilgi-işlem sistemi kullanır. Bu iki sistemden biri bilgiyi görsel temsil etme, diğeri ise bilgiyi sözel olarak temsil etmedir. Problem çözmeyi, transfer yapabilmeyi sağlayan anlamlı öğrenme için, birey sunulan görsel bilgiden, içsel görsel temsili oluşturmalı, aynı şekilde sunulan sözel bilgiden içsel sözel temsili oluşturmalı ve bu ikisi arasında bağlantılar kurmalıdır. İkili kodlama kuramına göre, görsel ve sözel bilgi ayrı ayrı sunulmak yerine birlikte verildiğinde bağlantılar daha rahat kurulur (Mayer ve Sims, 1994: 390; akt. Alpan, 2013: 111- 130).

Okuma ve yazma sürecinde görseller farklı amaçları gerçekleştirmede kullanılır. Anahtar kelimeler veya teknik kelimeler tanıtılacaksa, ek resimli sözlükler, diyagramlar; yazı planı oluşturulacaksa akış şemaları; özetlemeler yapılacaksa, tablolar veya zihin haritaları; kelimeler arasındaki ilişkileri göstermek için örümcek ağı tekniği; alt konuların ana konuyla bağlantılarını göstermek için ilişki ağacı tekniği; metin sözel olarak okutulduktan sonra hikâye haritası, akış şeması, örümcek ağı vb. kullanılabilir (Akyol, 2014a: 179).

2. 5. Eğitim–Öğretim Sürecinde Kullanılan Görsel Materyallerde Olması Gereken Özellikler

Eğitim öğretim ortamında, öğrenme sürecini destekleyici temel materyaller arasında yer alan görsellerden kullanılması düşünülen resim, şekil, fotoğraf ve semboller gelişigüzel bir tercihle seçilmemelidir. Öğretim sürecinde kullanılacak görseller öğrencilerin gelişim düzeyine ve yaşadığı çevreye uygun olmalıdır. Görsel unsurlar eğitimin ilk kademesinde canlı, net, rengârenk, dikkatini toparlayıcı, ilgisini çekecek nitelikte olanlar arasından seçilmelidir. Öğrencinin hakkında hiçbir fikir yürütemeyeceği, daha önce hiç rastlamadığı bir varlık ya da olayın temsilini görmesi sadece ilgisini bir anlık çekme konusunda başarılı olacaktır. Böyle durumlarda bilinenlerden hareketle bilinmeyene ulaşmak hedeflenmelidir. Eğitim ortamında kullanılması düşünülen görsel materyaller ancak hedefe uygun seçilirse beklenen sonuç alınabilir. Derste kullanılacak materyaller öncelikle kullanım amacına uygun olmalıdır. Ayrıca ders kitaplarında yer alan görseller daha çok fotoğraflardan seçilmeli, açık ve anlaşılır olmalıdır. Böylece derse katılımında artış olacak etkinlikler eğlenceli bir sınıf ortamında yapılacaktır.

Okuma yazma öğretiminde öğrenciler bol resimli materyallerle karşılaştırılmalıdır. Okuma yazma öğretiminde ilk olarak resimlerin anlamları öğretildiğinden verilen okuma materyallerinin bol resimli olması gerekir. (Bozkurt 2011: 34; Güneş, 2000: 166)

Okuma yazma öğretimi etkinlikleri sırasında ne kadar çok duyu organına hitap edilirse öğrenme de aynı oranda kolaylaşacaktır. Okuma yazma öğretiminde ilk başta kullanılan yazısız resimli kitaplar; bol renkli, resimli görsellerden oluşmalıdır. Kitapların bu şekilde oluşması öğrencileri derse karşı güdülemekte ve okula alışma sürecinde katkı sağlamaktadır. Öğrenciler bu kitaplarla yaptıkları çalışmalarla hayal gücünü geliştirmekte ve yorum yapma gücü katmaktadır. Kitaplara koyulacak resimler öğretim ilkelerine uygun olmalı, çevresel koşullar dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

2. 6. Eğitim–Öğretim Sürecinde Görsel Materyal Kullanmanın Faydaları

Yapılandırıcı anlayışa uygun hazırlanmış ders programlarında eğitimin bir parçası olan araç-gereçler, etkili ve kalıcı bir öğrenmenin gerçekleşmesine önemli katkılar sağlar. “Öğretimde materyal kullanımı, öğretim ortamının zenginleştirilmesini, öğretilenlerin daha somut bir şekilde sunumunu ve buna bağlı

olarak öğrencilerin verilenleri daha iyi bir şekilde alabilmesini sağlamaktadır. Öğretim materyalleri, öğretim ortamında farklı amaçlar için kullanılmaktadır. Materyaller bazı öğretim ortamlarında öğretmeni destekleyici amaçla kullanıldığı gibi, bazı ortamlarda tamamen öğretmen rolü üstlenerek içeriği doğrudan öğrencilere aktarmaktadır” (Doğan, 2014: 111).

Görsel materyaller eğitim araç gereçleri arasında çok önemli bir yere sahiptir. Görsel okuryazarlık görme ya da görüş yeterliğine kaynaklık etmektedir, bu yeterlik görerek ve diğer duyuşal yaşantılarla da bütünleştirilerek geliştirilmektedir. Görsel okuryazarlığı gelişmiş bir kişi, çevresinde karşılaştığı görünen eylemleri, objeleri, sembolleri doğal ya da yapay her şeyin ayırımına varabilmekte ve onları yorumlayabilmektedir. Bu yeterliğin yaratıcı kullanımına bakıldığında ise, görsel okuryazarlık yeterliğinin, bireyin sahip olduğu diğer yetileriyle iletişim kurarak kendini gösterdiği söylenebilir. Bu yeterliğin kullanımının hayranlık ve beğeni uyandıran tarafı ise bireyin görsel iletişim ustalığını kavrayabilmesi ve ondan zevk alabilmesidir (Braden, 1996, akt. Alpan, 2013: 111- 130).

Öğrenme alanıyla ilgili çalışmalar insanların şekilleri ve kelimeleri hafızalarına yerleştirebildiklerini ve gerektiğinde onları şekil ve kelime olarak geri getirebildiklerini göstermektedir. Fakat yazıdan öğrenme ile görselden öğrenme birbirinden farklı görülmektedir. İnsan imajları kısa dönem hafızada tutabilmekte ve farklı şekillerde kullanarak uzun dönem hafıza için şemalar oluşturabilmektedir (Çalışır, 2011: 31- 32).

Görsel materyal kullanmanın öğrenme sürecinde sağlayabileceği katkıları şöyle sıralayabiliriz:

1- Çeşitli duyu organları işin içine karıştığından; görme, işitme, dokunma vb. birçok duyuş organı yardım ile öğrencilere zengin öğrenme yaşantıları sunar ve öğrenilenlerin uzun süre bellekte kalmasını sağlar. Dolayısıyla öğrencilerin doğru ve tam, yaparak ve yaşayarak öğrenmelerini sağlar.

2- Sözle anlatılması güç soyut ve karmaşık kavramların aktarılmasını sağlar.

3- Neyi, kime, niçin, nasıl, ne zaman ve nerede öğreteceğiz sorularına cevap vermede yardımcı olur.

4- Öğrencilerin konuyla ilgilenmesini sağlar, onlara dikkatlerini belli bir konu üzerinde toplama yeteneği kazandırır.

- 5- Öğrencileri çalışmaya teşvik eder.
- 6- Düşüncenin devamlılığını sağlar ve karar verme gücü kazandırır.
- 7- Öğretimin verimli olmasını sağlar.
- 8- Kelimelerin doğru anlamlarıyla öğrenilmesini sağlar.
- 9- Öğrenme-öğretme süreci tekdüzelikten (monotonluktan) kurtulur.
- 10- Derslerin canlı bir şekilde geçmesini sağlar.
- 11- Öğretilecek konu üzerinde pratik yapma imkânı sağlar.
- 12- Öğretimde ezberciliği önler, bilgilerin hafızada daha uzun süre tutulmasına ve kolay hatırlanmasına katkı sağlar.
- 13- Öğrenilen olgu ve olaylarla ilgili olarak yanlış ve eksik bilgi engellenmiş olur; konunun değişik yönleri kolay, somut ve doğru biçimde ortaya konulabilir.
- 14- Konuların hayatta olduğu gibi incelenmesine ve öğrenilmesine yardım eder.
- 15- Tahta kullanımı ihtiyacını azaltır.
- 16- Uygulama açısından öğretmene son derece önemli destekler sağlar.
- 17- Öğretimde öğrenmeyi kolaylaştırır ve amaca kısa yoldan ulaşılmasını sağlar.
- 18- Öğrencileri araştırma, inceleme, deney ve gözlem yapma, dinleme ve okuma gibi çeşitli etkinliklere yöneltir.
- 19- Görsel beceriler hayat boyu kullanılır.
- 20- Öğretimde öğrencilerin, gerçek yapı ve durumlardan sembollere geçişinde kolaylık sağlar.
- 21- Duygusal tepkiler vermelerini sağlar.
- 22- Şekiller yoluyla bilginin düzenlenmesini ve alınmasını kolaylaştırır.
- 23- Bazı öğrencilere görsel öğelerle kaçırmaları olası birtakım noktaları anlama şansı verebilir.
- 24- Bir kavramla ilgili öğeler arasındaki ilişkiler, örgüt şemaları ve akış şemaları yoluyla kolayca verilebilir.
- 25- Her tür sözel beceriyi geliştirmede destekleyici olur.
- 26- Anlatım becerileri ve düşüncelerin organizasyonunu geliştirir.
- 27- Görseller, farklı zihinsel ve gelişimsel düzeyde olan öğrencilerin okumasına uygundur.
- 28- Özellikle bilgi verici pek çok metin görsel unsurlara yer vermekte ve bu unsurlar da metinlerin daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır.

29- Görsel unsurlar; verilen öğelerin daha kolay öğrenilmesini, sembollerin anlaşılmasını, ana hatların zihinde iyi yapılandırılmasını ve canlanmasını sağlar.

30- Sosyal ve ekonomik yönden dezavantajlı, duygusal sorun yaşayan, zihinsel engelli, disleksili ve konuşma problemi –kekemelik, pelteklik vb.- olanların eğitiminde etkili olur.

31- Kendine güven ve bağımsızlık açısından etkilidir (Küçükahmet, 2014: 137; Koşar, 2002: 34; Tekışık, 1994: 30- 31; Tüzün: 21- 25; Seferoğlu, 2014: 28; Güneş, 2007: 177).

Yukarıda saydığımız faydalar görsellerin eğitim için vazgeçilmez bir materyal olduğunu göstermiştir. Eğitimde başarı elde etmek bu ve benzeri öğretim araç gereçler sayesinde olacaktır.

2. 7. Görsel Öğretim Materyalleri

Bilim ve teknoloji alandaki gelişmeler, öğretim materyallerinin geliştirilmesi ve yenilenmesinde etkili olmaktadır. “Köklü değişimlerin ve gelişimlerin yaşandığı bu çağda Türkçe ders ve etkinlik kitaplarında kullanılan materyallerde de bir değişim gözlenmektedir. Türkçe ders ve etkinlik kitaplarında algılamayı ve anlam kurmayı kolaylaştıran görsel materyallerin giderek daha fazla önem kazanması değişimlerden bir tanesidir (Akkaya, 2011: 43).

Öğretmenin etkili olabilmesi için sınıfta çoklu ortamın oluşturulması hem öğretmen öğrenci etkileşimi hem de iletişim açısından önemli görülmektedir. Resimler, grafikler, sesler ve sözcükler başarılı bir şekilde birleştirildiği zaman sadece işitildiği, sadece okunduğu, sadece gözlendiği andakinden daha fazla etkinliklere katılımı sağlama, coşkuları canlandırma, ilgi çekme ve grup içinde aktiviteyi artırma gücünü kazandırır. Bu nedenle eğitim-öğretim hizmetlerinde hem göze hem kulağa hitap eden materyallerin kullanılması gerekmektedir (Balkan, 2007: 22).

Öğrenme etkinliğinde kullanılacak görsel unsurlar üç başlık altında toplanmaktadır. (Doğan, 2014: 117)

- a. Gerçekçi Görseller: Bu görsellerde amaç, üzerinde durulan nesneyi olabildiğince gerçeği gibi göstermektir.
- b. Benzeşik Görseller: Konunun açıklanmasında, gerçek kavrama benzer olan başka bir kavramın kullanılmasıdır.

- c. Şematik Görseller: Kavramlar ve ana noktalar arasındaki ilişkileri ve içerik yapısını göstermeye yarayan görsellerdir.

Türkçe derslerinde kullanılan başlıca görsel materyaller şunlardır:

2. 7. 1. Afiş

Bir haberi, bir olayı, siyasal, sosyal, ekonomik, sanatsal ve kültürel açıdan, topluma duyurmak veya tanıtmak amacıyla, değişik yüzeyler üzerine yapılan ve belirli boyutlarda köy, kasaba ve değişik şehirlerin çeşitli yerlerine, kalabalığın görebileceği yere asılmış genellikle resimli duvar ilanı, duyuru şeklinde tanımlanabilir (Bektaş, 1992: 27). Afiş; tüm grafik ürünlerde olduğu gibi, toplumsal özellikleri ağır basan, insanların ortak duygularına hitap eden, resim ve yazının bir arada kullanıldığı, geniş kitlelere mesaj iletmekle yükümlü bir sanat dalıdır (İçöz Atak, 2009: 24). Afişler, renklerin ve ana fikrin çok iyi kombine edildiği grafik tasarımlardır. Afişler, toplantılar ve ders etkinlikleri ile takviye edilmelidir. Hedef davranışları sağlayacak afişler sınıf ortamına getirilmelidir (Yangın, 2011: 57). Eğitim amaçlı sosyal afişler; eğitim kurumlarındaki öğrencilerin gelişim özellikleri ve görsel algıları düşünülerek, öğrencileri toplumsal konularda haberdar etmek, bilgilendirmek ve katılımlarını sağlamak için ilköğretim kurumlarına asılmaktadır.

Afişlerde amaç hedef kitleyi, sosyal ve kültürel konularda haberdar etmek, ikna etmek, yeni fikirleri teşvik etmek, yeni işlemleri göstermek, uyarmak ve eğitmektir. Bu açıdan bakıldığında; eğitim amaçlı afişin izleyiciye sunulmadan önce uygulanacağı hedef kitleye, coğrafi alana ve zaman içindeki etkisine göre tüm ayrıntılarıyla planlı bir şekilde tasarlanması gerekir. Eğitsel amaçlı sosyal afişler tasarlanırken önce afişin genel ve özel hedefleri belirlenir. Belirlenen hedeflere göre, afişin amacı, hedef kitlesi ve afişin yapısını oluşturan öğeleri seçilen uygun afiş tasarım tekniği kullanılarak tasarlanır ve çoğaltılır. Ortaya çıkan eğitsel afiş, hedef kitlenin psikolojisine, mantığına ve duygularına hitap etmelidir. Bununla birlikte; dikkat çekici, etkili anlatımlı, merak-ilgi uyandıran, renk, biçim ve yazı gibi öğeleri birbiriyle uyumlu olmalıdır.

Eğitsel amaçlı sosyal afişler olabildiğince sade anlatımlı olmalı, gereksiz süsleme ve hedef kitlenin dikkatini başka yöne çekebilecek eklerden kaçınılmalıdır. Afişteki her öge, mesajın aktarılmasına hizmet etmelidir. Görseller, hedef kitlenin

ilgi alanlarına göre seçilmeli ve yeterli oranda kullanılmalıdır. Metinsel ögelerde, tipografinin uyumlu olmasına, yazıların aynı aileden olmasına dikkat edilmelidir. Metinler, okuyanı yormamalı ve her okuyanın aynı mesajı almasını sağlamalıdır. Afiş için gerekli olan fark edilebilirlik, eğitici ve uyarıcı nitelikte olan eğitsel afişler için önemli bir ölçüttür. Eğitsel afişteki imge sayısı, sözel unsurların olabildiğince az kullanılması, görsel imgelerin büyük kullanımı, tipografî, görsel imgeler ve zemin arasındaki kontrast ilişki, okunaklı bir tipografi ve kullanılan çarpıcı renkler afişteki fark edilebilirliği arttıracaktır. Afişte, görsel ya da metinsel bir egemen ögenin olması gerekir. Egemen ögenin, dikkat merkezi oluşturması ve diğer ögelerin ona bağlanması sağlanmalıdır. Egemen ögenin, afiş alanının yarısından büyük olması afişteki diğer öğelere göre daha etkili olduğu için yararlı olacaktır (İçöz Atak: 34). Afiş, daha çok spot kavram ve ilkeler yardımıyla istendik davranış kazandırma amaçlanmaktadır. Daha çok reklam amacıyla kullanılmaktadır. Renklerin ve ana fikrin çok iyi işlenmesi önemlidir (Şimşek, 2009: 71). Bir afişte, bir amacı açıkça anlatması, şartları belirtmesi ve yapılacak işi göstermesi gibi özellikler aranmalıdır (Sarıtaş, 2013: 74).

2. 7. 2. Amblem

Bir fikri, bir hareketi, bir inaniş, bir birliği veya bunların biçimlendirdiği bir kurumu, kuruluşu simgeleyen biçimdir. Başka bir ifadeyle amblem; ürün ya da hizmet üreten kuruluşlara kimlik kazandıran, sözcük özelliği göstermeyen; soyut ya da nesnel görüntülerle ya da harflerle oluşturulan simgelerdir (Becer, 2002: 194).

2. 7. 3. Çizim

Çizimler, insanları, nesnelere ve kavramları ifade etmek amacıyla, çizgilerin grafiksel olarak düzenlenmesi sonucu ortaya çıkan görsellerdir. Çizimler resimlere göre daha az detay içerirler (Gülbahar, 2012: 91). Çizimlerin temsil yeteneği ayrıntılardan yoksun olan taslak resimlere göre daha yüksektir (Seferoğlu, 2014: 75). Süreçleri belirtmek ve kavramlar arasındaki benzerlik ve farklılıkları anlatmak için kullanılabilir (Böçük, 2014: 137). Tüm derslerin istenilen her aşamasında öğretmenler veya öğrenciler tarafından kullanılabilir (Gülbahar, 2012: 91).

2. 7. 4. Fotoğraf

Fotoğraflar hatıraların dondurulmuş kareleridir. Çeşitli araç ve malzeme kullanarak görüntüyü özel bir yüzey üzerinde sabitleme (www.tdk.gov.tr) olarak tanımlanan fotoğraf, nesnelerin görüntülerini olduğu gibi aktarır. “Okulun bireyi hayata hazırlayan en önemli kurum olduğu düşünüldüğünde, fotoğrafların eğitim-öğretim ortamlarında kullanılması önemlidir” (Akkaya, 2011: 47).

Fotoğraflar, istenilen her konuda elde edilebilirler. Sözlü ya da yazılı anlatımdan daha etkilidirler. Daha zengin, akıcı ve kalıcı bilgi sağlarlar. Sınıf dışı cisim, olay ve ortamları sınıfa getirerek öğrenmeyi zaman ve mekana bağlı olmaktan kurtarırlar. Ancak kullanılan fotoğraflar eskimiş ve yırtılmış olmamalıdır. Konuyla uyumlu olmasına dikkat edilmelidir (Saritaş, 2013: 72).

Fotoğraflar, ön bilgilerin harekete geçirilmesi, dikkat çekilmesi ve soyut kavramların somutlaştırılması amacıyla kullanılır. “Öğretmenler fotoğraflardan farklı biçimlerde yararlanabilir. Örneğin; fotoğrafı öğrencilere okutmak, fotoğraflardan hareket ederek bilgi vermek, konuyu zenginleştirmek vb.” (Saritaş, 2013: 73).

2. 7. 5. Grafik

Herhangi bir fonksiyonel hareketin şekille ifadesine grafik denir. Grafik, görsel olarak algılanan şeylerle, yani görüntülerle ilgili bir kavramdır (Becer, 2002: 28). Grafikler sayısal verilerin görsel simgeleridir. Ayrıca, veriler arasındaki ilişkileri ve eğilimleri de yansıtır (Seferoğlu, 2014: 77). Birçok tablo ve çizelgeler de grafiklere dönüştürülebilirler. Grafiklerle verileri yorumlamak, tablolara göre daha çabuk ve daha kolay olmaktadır (Uşun, 2012: 118). Grafikler öğretimde sayısal ve sosyal bilgileri görselleştirerek verilerin karşılaştırılmasını ve bunlar arasındaki ilişkilerin kavranmasını kolaylaştırmak amacıyla kullanılır (Saritaş, 2013: 74).

Grafik, görsel bir iletişim sanatıdır. Birinci işlevi ya bir mesaj iletmek ya da bir ürünü veya hizmeti tanıtmaktır. Teknoloji geliştikçe sadece basılı materyaller değil; film aracılığıyla perdeye yansıtılan, video ile ekrana gönderilen ve bilgisayar yardımıyla üretilen görsel materyaller de grafik kapsamında değerlendirilmiştir (Becer, 2002: 33).

Grafiklerin kullanım amaçlarına göre pek çok türü vardır.

Aritmetik/ Çizgi Grafik: Çizgi grafik, verilerin belli aralıklarla eğilimlerini gösterir (Seferoğlu, 2014: 80). Her bir nokta, yatay ve dikey ölçek üzerinde bir değere sahiptir. Bu noktalar çizgilerle birleştirilir. Çizgi grafikleri genelde eğilim ve

dalgalanmaları, bir veya daha fazla faktörün zaman içindeki değişimini göstermek için kullanılır (Yalın, 2014: 158).

Sütun Grafik: Daha çok benzer değişkenler arasında karşılaştırma yapmaya yarayan grafiklerdir. X ve Y eksenlerine çizilerek gösterilirler. Bağımlı ve bağımsız değişkenin hangi eksene yerleştirileceği önemli değildir (Şimşek, 2009: 68). Karşılaştırma amacıyla bir nokta üzerinde iki sütun yapılabilir. Burada ayım için değişik renkler kullanılmalıdır. Bu tür grafik basit olmalı ve bir içerik kapsamalıdır. Sütun grafiği, özellikle değişik zamanlardaki iki benzer materyalin veya bir bütünün bölümleri arasındaki ilişkileri karşılaştırmada yararlı olmaktadır (Uşun, 2012: 119).

Resimli Grafik: Resimli grafikler, sayısal değerlerin basit çizimlerle temsil edildiği bir tür çubuk grafiğidir. Resimli grafikler, özellikle küçük öğrencileri için diğer grafiklere göre daha ilgi çekici olmakla birlikte anlaması biraz daha zordur (Halis, 2004: 74).

Daire/Pasta/Dilim/Halka Grafik: Bu grafikler bir bütünün değerlerini ya da yüzdelerini göstermek için kullanılır (Sarıtaş, 2013: 75). Hazırlanması ve yorumlanması kolay grafik türleridir (Böcük, 2014: 138). Tam veya yarım daire, farklı oranlarda bölünerek ayrılmış dilimlerle gösterilir. Dairesel grafikte çizilen büyüklüklerin toplamı tam veya yarı daire alanını, dilimler ise alanları ile orantılı olarak toplamı meydana getiren büyüklükleri gösterir.

Grafiklerin açık, anlaşılır ve dikkat çekici olması için, uygun başlık ve etiketler kullanılmalıdır. Grafiklerin kullanımında temel amaç bilgiyi izleyenlere en hızlı şekilde iletmektir. Bu nedenle, kısa ve grafiğin içeriğini tanımlayan başlıklar ve etiketler kullanılmalıdır. Başlıkla tutarlı kavram ve etiketlerin kullanımı okuyucuyu grafiğin amacına odaklanmasını sağlar (Yalın, 2014: 159).

Grafikler Türkçe öğretiminde de çeşitli konuların somutlaştırılarak gösterilmesinde kullanılabilir. Öğretmenler, Türkiye'deki okur- yazar oranı hakkında bilgi verirken, Türkçe öğretimi hakkında bilgi verirken, Türkçe öğretimi hakkında uygulanmış çeşitli anketlerin sonuçlarını anlatırken grafiklerden yararlanılabilir (Özbay, 2006: 186).

2. 7. 6. Harita

Haritalar gerçeğe benzemeyen çok soyut sembollerdir. Günümüzde uydu görüntüleri yoluyla elde edilen haritalar bu soyutluğu büyük oranda ortadan kaldırmıştır. Görüntülerdeki renk tonları, perspektif ve birtakım unsurlarla gerçeğe yakın görüntüler vermektedir. Mühendislik başta olmak üzere birçok alanda bu haritalar kullanılmaktadır. Topografya haritalarında var olan yükseklik ve alçaklık hissi gibi birçok özellik artık uydu haritaları yardımıyla her alanda elde edilebilmektedir. Topografya haritası, toprak haritası, orman haritası, arazi kullanım haritası, tarım ürünleri haritası, madenlerin haritası, ulaşım haritası vb. öğretim ortamında kullanılan önemli görsel araçlardır (Çelik, 2014: 51- 52).

Türkçe dersinde tasvir edilen, gezi yazısında bahsedilen ya da adı geçen bir yerin harita üzerinde gösterilmesiyle söz konusu yerin özellikleriyle birlikte konumunun da öğrenciler tarafından kavranması sağlanabilir. Türk toplumlarının bulunduğu alanlar da harita yardımıyla öğrencilere daha kolay tanıtılabilir. Türkçe konuşulan bölgelerin dünya üzerindeki dağılımları konusunda bilgi verilirken de bu konu için hazırlanmış haritalardan yararlanılabilir (Özbay, 2006: 187).

2. 7. 7. Karikatür

Karikatür Büyük Türkçe Sözlükte (TDK), “insan ve toplumla ilgili her tür olayı konu alarak abartılı bir biçimde veren, düşündürücü ve güldürücü resim” olarak tanımlanmaktadır. Karikatür, insanın veya eşyanın abartılarak çizilmesi olayıdır. Her şeyden önce bir şakadır. Şaka kalıbına bürünmüş bir çizgi tekniğidir. Günümüz anlayışında ise çizgiyle mizah yapma işidir (Kar, 1999, akt. Şenyapılı 2003: 133). Karikatür; insanların, varlıkların, olayların hatta duygu ve düşüncelerin doğala ters düşen, olağanla çelişen, gülünç yanlarını yakalayıp bunları (kimi zaman da yazıyla desteklenmiş) abartılı çizimlerle bir gülmece anlatımına dönüştürme sanatıdır (Alsaç, 1999, akt. Özalp, 2006: 16). Karikatür, yaşamın güncel, tarihsel ve geleceğine ilişkin tüm alanlarını haber, ileti ve bilgi özeti hâline getirirken sanat olma savını sürdüren ilginç bir iletişim dalıdır (Oral, 2002: 10).

Anlamlı öğrenmenin sağlanmasında karikatürlerin diğer mizahi eserlerde olduğu gibi bilimsel ve teknik konulardan daha çok ilgi görmesi verilmek istenen

bilgi ve mesajların kolayca yerine ulaşmasını ve kalıcı olmasını sağlayan unsurlardandır (Arıkan, 2003 akt: Uğurel ve Moralı, 2006: 32- 42).

Karikatür, insanları güldürürken düşündürmesiyle eğitimsel bir işleve sahip olmaktadır. Çocuklar sürekli eğlence arayışı içindedirler. Çünkü gülmek ve eğlenmek onların en önemli gereksinimlerinden biridir. Bilindiği gibi çocukların ilgi süresi çok kısıtlıdır. Derslerde dikkatleri çabuk dağılır, çabuk sıkılırlar. Ama dersin karikatürle işlenmesi onların sıkılmalarını engelleyecek ve daha uzun süre konsantre olmalarını sağlayacaktır. Aynı zamanda o dersi sevmelerinde de önemli katkısı olacaktır. Eğlendirmekle kalmayacak aynı zamanda onu bilgilendirecektir. Böylelikle insan, içinde yaşadığı çevreyi karikatürçünün bakış açısıyla değerlendirecek, yaşananlara çok yönlü bakabilme alışkanlığı edinecektir. Mizahi çizimlerin kullanımı, öğrencilerin bu çabalarında onlara sevecen bir ortam sunabilir. Bu da az katkı değildir (Oral, 2005: 76; akt. Dönmez, 2013: 71).

Çizgiler içine gizlenmiş esprinin ortaya çıkarılması öğrenciler için bir bulmacanın çözülmesi ya da yeni bir şeylerin keşfedilmesi demektir. Esprinin anlaşılması ve yorumlanması için öğrenciler zihinsel bir etkinlik göstereceklerdir. Öğrencilerde düşünme, algılama, anlama, fark etme, yaratıcılıklarını ve hayal gücünü harekete geçirme gücü gelişecektir. Eğitimin en önemli hedefleri arasında karşılaştığı bir olay ya da bir durum karşısında düşünebilen bireyler yetiştirmektir. Dolayısıyla bu anlamda da karikatür eğitim açısından büyük önem taşımaktadır. Öğrencilerin düşünme, algılama, anlama, fark etme gibi özellikleri karikatür sayesinde daha da gelişecektir. Karikatürün temelinde eleştirme, güldürme ve düşündürme vardır. Daha önce de belirttiğimiz gibi insanı eleştirmek, düşündürmek ve güldürmek gibi işlevleri bulunan karikatürün temelinde insanın ve toplumun eğitimi yatmaktadır. Karikatür eleştiriye dayalı bir sanattır. Eleştiri ise sorunların ve olumsuzlukların tespitini beraberinde getirir. Bu da çözüm yollarının üretilmesi için temel gerekliliktir (Dönmez, 2013: 72).

Özellikle mizah ve yerme amacıyla hazırlanan bu görseller son yıllarda öğretim ortamlarında sıklıkla kullanılır olmuştur. Öğrencilerin dikkatini çekmesi, derse katılımını ve güdülenmesini arttırması, hem güldürerek hem de düşündürerek öğretmeyi sağlaması, öğretim ortamlarının havasını değiştirmesi açısından yararlı görsellerdir (Böcük, 2014: 141). Karikatürler öğretme- öğrenme sürecine mizah katarak ortamdaki gerginliği azaltarak öğrencilerin rahatlamasını sağlar, öğrenci katılım ve motivasyonunu artırır. Öğretim sürecinde ilgi çekmek, düşündürmek,

tartışmak gibi farklı işlevleri olabilir. Karikatürler kullanılırken içeriğin kullanıcı seviyesine uygun olup olmadığına dikkat edilmelidir (Gülbahar, 2012: 93).

Derslerde karikatürü bir araç olarak kullanan öğretmen de kendisini geliştirme olanağı bulur. Durağanlıktan ve edilgenlikten kurtularak sosyal olayların oluşumu, gelişimi ve sonuçları hakkında betimlemelerde bulunur. Öğretmen çevresinde olan bitenlerle ilgili olarak birtakım sorular sorar ve bu sorulara yanıtlar arar (Üstün, 2007: 68).

2. 7. 8. Kavram Haritası

Kavram haritaları, anlamlı öğrenmenin gerçekleşebilmesi için insanların nesnelere, fikirler veya insanlar arasındaki ilişkileri nasıl anladıklarını, bilgiyi nasıl edindiklerini ve sahip olduğu kavramlar ve önermeler ile yeni bilgileri ilişkilendirerek nasıl anlamlandırdıklarını göstermede kullanılan, tek bir kavramın aynı kategorideki diğer kavramlarla ilişkisini gösteren, aynı kategorideki kavramlar arasındaki ilişkiyi somut hâle getirerek bireysel bağlantılarla yansıtmaya yarayan bir öğrenme öğretme stratejisi veya öğretimin herhangi bir aşamasında kullanabilecek iki boyutlu öğretim materyalleridir. (Karamustafaoğlu, vd., 2005; Sezen ve Çimer, 2009; Martin vd., 1994, akt: Altunay ve Şeker, 2008: 22; Akkayüz, 2003: 40)

Kavram haritası oluşturmanın dört ana bileşkesi vardır. Bunlar kavramlar, ilişkiler, aşamalı düzen (hiyerarşik yapı) ve çapraz bağlantılardır (Dumanlı, 2001; akt: Alkış, 2009: 799). Bir kavram haritası yuvarlak ya da dikdörtgen şekiller içine yazılmış kavramlar ve bunlar arasındaki ilişkiyi önerme formunda gösteren bağlantılardan oluşur. Diğer bir özelliği de çapraz bağlantıların bulunmasıdır. Bu çapraz bağlantılar kavram ve alt kavramlar arasındaki ilişkileri gösterirler. Çapraz bağlantılar, kavramlar arasındaki ilişkilerin analiz edilerek, yeni bilgiler üretilmesi sürecinde önemli işlevlere sahiptirler. Kavram haritalarının bir diğer özelliği, verilen kavramların anlamlarının netleştirilmesine yardımcı olan spesifik nesne ya da olay örnekleri sunmasıdır. Bu örnekler kavram haritalarının en alt düzeyinde bulunurlar (Alkış, 2009). Bir kavram haritası öğrencinin tanınması ve hatırlaması arasındaki bağlantıyı da geliştirebilir (Sunal ve Has 2002, Akt: Yel, 2009: 124).

Kavram haritaları beyin fırtınası tekniği ile yeni fikirlerin oluşturulması ve planlanması aşamasında yol gösterici olarak, çalışma yardımcısı olarak etkili not

almayı yönlendirmek, yeni öğrenilen kavramları özetlemek ve yansıtıcı düşünmeye biçim veya etkinlik katmak için; öğretim aracı olarak görsel ve şematik özet sunmak, karmaşık ilişkileri göstermek, algı yanlışlarını belirlemek ve giderilmesini sağlamak için kullanılabilir (Gülbahar, 2012: 93).

Kavram haritasının faydaları:

- Farklı öğrenme şekillerine ve bireysel farklılıklara hizmet eder. Örneğin görsel zekâ ve matematiksel zekâ yönü yüksek öğrencilerin daha hızlı öğrenmelerini kolaylaştırır.
- Bilgiyi daha anlamlı hâle getirir.
- Bilişsel örgütlemeyi güçlendirir.
- Öğretmen tarafından eğitim durumlarında ve değerlendirmelerde kolaylıkla kullanılır.
- Kullanıcılar bir harita oluştururken düşünme, yaratıcılık ve bilgileri sistemleştirme becerilerini geliştirir.
- Kullanıcılar haritayı hazırlarken belleğindeki bilişsel bilgiyi hatırlar, hatırladığı bu bilgileri kendine özgü sistemleştirirken düşünmekte ve eski bilgi ile yenisi arasında bağ kurmaktadır. Bu durum da ezberi önleyip gerçek öğrenmeyi sağlar (Şimşek, 2009: 61).

2. 7. 9. Kavram Karikatürü

Kavram karikatürleri; kâğıt üzerine çizilen üç veya daha fazla karakterli, öğrencilerin günlük hayatta karşılaşılabilecekleri olaylarla bilimsel kavramların ilişkilendirilip tartışıldığı karikatürlerdir. Kavram karikatürleri öğretime yönelik olarak diğer türdeki karikatürlerden daha kullanışlı ve etkili yapıya sahip ve özel bir adı olan karikatürlerdir (Alkan, 2010: 96). Yapısal açıdan bilinen karikatürlerden farklı bir formatta olup günlük bir olay hakkında karşılıklı soruları ya da fikirleri konuşma balonları kullanılarak birbirinden farklı fikir ve görüşlerin aynı görsel düzenlemenin içerisinde bulunduğu ve birbirleri ile karşılaştırılarak sınındığı görsel etkinlikler olarak tanımlanabilen görsel anlaşmazlıklar ya da bilişsel çizimlerdir. Tartışmada sunulan fikirlerden biri, bilimsel doğru kabul edilen düşünce biçimini, diğerleri ise bilimsel olarak doğru olmayan, ancak öğrencilerin kendilerine has

biçimde oluşturdukları düşünce biçimlerini temsil etmektedir. (Kabapınar, 2005: 106).

Kavram karikatürlerinde karakterler olayda yer alan bilimsel duruma ilişkin alternatif bakış açılarını öne sürerler ve daha sonra öğrenciler karikatür karakterleri ile birlikte tartışmaya katılmak için davet edilir. Ayrıca tipik bir kavram karikatürü öğrencileri grup tartışmalarına odaklayarak ileri sürülen fikirlerin en kabul edilebilir olanına karar vermek için onları araştırmalara yönlendirir ve fikir ayrılıkları noktasında öğrencilerde araştırma için güçlü bir istek uyandırır. Diğer bir ifadeyle kavram karikatürleri öğrencilerin fikirlerini ortaya çıkarma, araştırma ve bilimsel fikirleri geliştirme arasında doğal bir bağı teşvik eder (Keogh ve diğ., 1998; Keogh ve Naylor 2000; akt: Çiçek, 2011). Bu anlamda kavram karikatürleri bir matematiksel düzenlemede, problemde, işlemde veya şekilde kazandırılmak istenen hedefin yanı sıra neyin kazandırılmayacağı yani yanlış öğrenmelerin engellenmesi anlamında önem taşımaktadır (Erdağ, 2011: 11).

Yanlış bilinen kavramların çizgi karakterlerle kişiselleştirilmesi ve öğrencilerin öğretim öncesi düşünce biçimlerinin kısa sürede açığa çıkarılabilmesi kavram karikatürleriyle mümkün olmaktadır. Ayrıca yanlış fikri savunan öğrencilerin “yanlış yapma” ihtimaline ilişkin endişeleri de ortadan kalkmaktadır. Öğrenci, sınıfta savunduğu düşüncesinin yanlış olduğunu fark ettiğinde rahatsız olabilir; çünkü hata yapmıştır ve bu hata tamamıyla kendisine aittir. Buna karşın, kavram karikatürlerindeki yanlış düşünce, onu ilk kez ifade edenin yani karikatürdeki karakterin sayılacaktır. Bu durumda öğrenci, yanlış düşüncüyü ifade eden değil, yanlış katılan konumundadır (Yolcu, 2013: 23).

2. 7. 10. Levha

Levhalar, büyük ölçüde verilerin; resim, fotoğraf, grafik, yazı, karikatür, çizgi ve sayılarını temsil etmektedir. Düşünce ve kavramların sözlü bir şekilde verilmesi bazen kavrama zorluğu meydana getirmektir. Düşünceleri görsel bir şekle sokup sunarak bu kavrama zorluğunu giderebilmek, levhanın temel hedefi olarak kabul edilmektedir (Uşun, 2012: 115). Genelde kalın bir karton üzerinde yazı ve renkli-renksiz resimlerin birlikte görüntülenmesidir. Levhalar, genel olarak herhangi bir görüş, konu ya da özelliği öğrencilerin ilgilerini çekmek amacıyla hazırlanmaktadır (Sözer, 1998:128–129). Öğretmenler hazırlayacakları bir dizi levha yardımıyla sunularını daha fazla zenginleştirebilirler (Sarıtaş, 2013: 73). Levha yeni başlanacak

konulara bilişsel giriş davranış formu olarak kullanılabilir. Levhaların bir diğer işlevi, bilimsel bir probleme dikkatleri çekmekte yardımcı olmasıdır (Halis, 2004: 66).

Levhalar, işlenen konuyla ilgili, güncel bilgileri içermeli ve ekonomik olan gereçlerden yapılmalıdır. Görseller önceden hazırlanmalı, herkesin görebileceği bir açığa yerleştirilmelidir. Levhalarının kullanımı kolay ve çok amaçlıdır (Şimşek, 2009: 92). Levhalar, bir kez hazırlandıklarında tekrar tekrar kullanılabilirler. Taşınmaları kolaydır. Her bir levhanın genellikle tek bir fikri göstermesi gerekmektedir. Ancak öğretmen hazırlayacağı bir seri levhayla konusunu tam olarak açıklama olanağına kavuşur (Uşun, 2012: 116).

2. 7. 11. Poster

Poster, Türkçe Sözlükte büyük boyda hazırlanmış resim ve bilimsel toplantılarda panolara asılan kısa bildiri şeklinde tanımlanmıştır. Yazı ve resim destekli bir tür çalışma düzeneğidir. Posterlerde resim, çizgi, renk ve sözcükten oluşan sözel birleşimler yer alır. Bunların amacı iletiyi aktaracak kadar sürede izleyicinin dikkatini çekmektir. Bunlar ilgi çekmeli ve iletiyi hızla aktarmalıdır. Posterler birçok öğrenme durumunda etkili şekilde kullanılabilir (Şimşek, 2009: 72). Posterler yeni bir konuya dikkat çekmek, bir olguyu ayrıntılı bir biçimde anlatmak ya da yapılmış bir araştırmayı sunmak gibi farklı amaçlar için kullanılır (Böcük, 2014: 139). Posterleri öğretim sürecinin bir parçası olarak, proje kapsamında veya ödev şeklinde öğrencilere hazırlatmak da etkili bir öğrenme tekniğidir (Gülbahar, 2012: 92).

2. 7. 12. Resim

Resim; varlıkların, doğadaki görünüşlerinin boyayla vb. malzemelerle kalem, fırça gibi araçlarla kâğıt, bez vb. üzerinde yapılan biçimleridir. “Resim önce bakılan, sonra görülen ve duyumsanan daha sonra ise iletisini izleyicisine taşıyan ve bu ileti üzerinde düşündüren bir sanat formudur. Resim, sadece renklerden, çizgilerden, şekil ve dokulardan oluşmaz (Özer, 2007: 427). Resim bu unsurların hepsinin kolektif çalışmasıyla ve kendine yüklenen anlamla oluşur (Akkaya, 2011). Resimler, insanları, yerleri ve nesnelere temsil eden araçlardır (Seferoğlu, 2014: 75).

Resimler her yaş grubu için kullanılabilir. Ancak konu alanı ve yaş grubuna göre farklı şekillerde kullanımları söz konusu olabilir (Seferoğlu, 2014: 75). Resim,

soyut görüşleri daha gerçekçi bir biçimde aktarır. Resimlerin kullanımında donanımına gerek yoktur, bu nedenle kullanımı kolaydır. Resimler, her derste ve her eğitim düzeyinde kullanılabilir (Şimşek, 2009: 69). Sadece sözlü ya da yazılı anlatımdan daha etkilidir. Resimler kullanım amacına göre çeşitli büyüklükte hazırlanabilir ve çeşitli kaynaklardan sağlanabilir. Hazır olarak sağlanabileceklerinin yanında, öğretmen ya da öğrenciler tarafından yapılan resimlerden de yararlanılabilir (Sarıtaş, 2013: 71). Her konuya uygun bir resim mutlaka bulunur. Tanım ve tasvirin yetersiz kaldığı durumlarda resimlerden yararlanmak iyi bir yoldur. Resim kullanarak ilgili konu fazla zaman harcanmadan öğrenciye aktarılabilir. Resmin hafızası sözlerden daha kuvvetlidir. Zaten eğitim öğretimin sorunlarından biri bilgilerin tekrar edilmemesinden dolayı unutulmasıdır. Bu bağlamda farklı çağrışımlar, duygulanmalar oluşturacak bir resim, tepegöz vasıtasıyla tahtaya yansıtılabilir. Böyle bir imkân yoksa sınıfın her yerinden görülebilecek büyüklükte bir resim seçilebilir. “Resimler grup çalışmalarında elden ele geçirilme pratikliği sebebiyle sınıfta bütün öğrenciler tarafından incelenebilir. Çocukların yaptıkları resimler, onların öğrenme etkinliklerine daha etkin olarak katılmalarını sağladığı gibi, öğretmenlerin de onların düşünüş tarzı ve tavırlarıyla ilgili bilgi edinmelerine olanak sağlar (Sarıtaş, 2013: 71).

Resimler elle çizilebileceği gibi, bilgisayarda da çizilebilir, bazen hazır programlardan, önceden oluşturulmuş olan kahramanlardan da yararlanılabilir (Yanpar Yelken, 2014: 131). Bu şekilde sıralı olaylar resim seti hâlinde verilebilir. Bazı resimlerin yerleri boş bırakılarak, öğrencilerin senaryoyu tamamlamaları istenebilir (Halis, 2004: 60s). Kullanış amacına göre farklı boyutlarda ve biçimlerde hazırlanabilir (Özonay Böcük, 2014: 136). Resimler, varlıkların, olayların, anlatılmak istenen konunun büyüklüğü, şekli, rengi vb. özellikleri hakkında yanlış bilgi vermemelidir (Çelik, 2014: 52). Çizimlerin bir ressam kadar mükemmel olması gerekmez. Önemli olan olayları açıkça göstermesidir. Resimler asetatla yansıtılacağı gibi, kartonlara ya da tahtaya çizilerek de hazırlanabilir. Öğretmen gerektiğinde yardım alabilir. Öğrencilere her derste resim materyali yeri gelince hazırlatabilir (Halis, 2002: 58- 59). İki boyutlu olmasından kaynaklanan sınırlılıklar, bir resmi farklı açılardan ve durumlardan görüntüleyerek aşılabılır (Gülbahar, 2012: 91).

Derslerde en çok kullanılan resim türleri:

Düz Resimler: Fotoğraf makinesiyle çekilmiş resimler, gazete, mecmua, kitap gibi basılı materyallerde yayınlanmış resimler, posterler, çoğaltılmış resimler bu gruba girmektedir.

Çizgi Resimler: Bir kişiyi, bir objeyi ya da bir olayı basit çizgilerle anlatan resimlerdir. Kara tahtaya tebeşirle kolayca çizilebileceği gibi önceden kâğıda çizilerek sınıfta kullanmak da mümkündür.

Şimşek Kartlar: Bir kişiyi, bir objeyi ya da bir olayı sıra ile gösteren ufak tablolardan oluşan resimler dizisidir.

Duvar Resimleri: Belli bir amaç için hazırlanmış resimleri daha büyük boyutlarıyla görüntülemek için hazırlanmış ve duvara asılan büyük tablo hâlinde resimlerdir (Halis, 2002: 59-60).

Resimler öğrencinin bilgiyi içselleştirmesinde fayda sağlar. Öğrencide olayın geçtiği yeri gösteren materyali aklına getirerek, konuyu kendi cümleleriyle anlatabilme olanağı sağlar (Tüzün, 2008). Resimler, kavramları somutlaştırma, anlamlaştırma, yorumlama, aralarındaki ilişkileri görme, dikkati çekme ve koruma, kolay taşınma, kolay üretilebilme gibi avantajlara sahiptir (Yanpar Yelken, 2014: 123). Sınıf içerisindeki duvar resimleri öğrencinin ilgisini çeker, güdülenmesini sağlar. Tartışma konuları için hareket noktası oluşturabilir. İşlenen konuyla ilgili aşamaların izlenmesinde başvuru kaynağı olabilir. Bellekteki bilgilerimizi unutmamaya yardımcı olur (Uşun, 2012: 113). Öğretmen, öğrencilerden bu resmin kendilerine hatırlattıkları, çağrıştırdıkları hakkında kompozisyon yazmalarını isteyebileceği gibi resimle ilgili kısa bir tasvir yapıp, hikâyeye başlayıp, onun öğrenciler tarafından tamamlanmasını da isteyebilir. Öğrencinin motivasyonunu daha kolay sağlamak amacıyla resmin karakterine uygun bir müzik parçasından da faydalanılabilir. Sözle anlatılması zor soyut kavramların yoğun olduğu konularda öğretmene yardımcı olur. Bu sayede öğrenci anlaşılması güç konuları daha kolay öğrenir.

2. 7. 13. Şema (Çizelge)

Şemalar (çizelgeler) kronoloji, sayılar ve hiyerarşi gibi soyut ilişkileri göstermeye yarayan görsellerdir (Özonay Böcük, 2014: 139). Çizelgelerin örgüt şemaları, sınıflama şemaları, zaman şeritleri, tablolar, akış şemaları vb. türleri vardır

(Seferoğlu, 2014: 75). Örgüt şemaları bir örgütün organizasyon yapısını gösterir. Örgüt içinde personel ya da ayrı birimler arası ilişkileri temsil eder. İlişkilerin soyut yönünü gösterir. Akış şemaları ise bir sürecinin akışını ya da işlemlerin yapılış sırasını birbiri içinde nasıl gerçekleştiğini gösterir. Akış diyagramları genelde yatay olarak çizilir ve farklı işlem ya da öğelerin bir bütün içinde nasıl birleştiğini gösterir. Şemaların etkili olabilmesi için tasarım ve kullanımda dikkatli olunmalıdır. İzleyenlere şemanın farklı aşamalarına yönlendirmek için oklar ve renkler kullanılmalıdır (Sarıtaş, 2013: 76)

Bir şema, açık ve anlaşılır olmalıdır. Bu amaçla, bir şema tek bir kavram ve anlaşılmasını sağlayacak miktarda görsel ve sözel bilgi içermelidir. Ayrıca bir şemada görsel öğeler ağırlıkta olmalı, sözel materyaller görseli tamamlamalıdır. Eğer iletilmek istenen bilgi miktarı fazla ise karmaşık tek bir şema yerine bir dizi basit şemalar oluşturulmalıdır. Şema yapılırken kritik noktalar belirlenip şemada nasıl yer alacağı planlanmalıdır. Şemalar özellikle konuların özetlenmesinde çok faydalı olabilir (Halis, 2002: 65).

2. 7. 14. Zihin Haritası

Zihin haritaları bir not alma, hedef oluşturma, toplantı ya da sunum hazırlığı, rapor hazırlama vb. amaçlar için kullanılan bir öğretim tekniğidir. Zihin haritası organize edilmiş bir beyin fırtınası yöntemidir (Michalco, 1998; akt. Yalın, 2014: 73). Zihin haritaları var olan bilgilerin görsel resminin oluşturulmasını sağlar. Bu haritalar zihnin inanılmayacak kadar büyük olan potansiyeline kolaylıkla ulaşılabilmeyi ve bunu kullanabilmeyi sağlayan bir araçtır. Kavramları hareketlendirme ve bunları bir arada yeni kümeler hâlinde sentezleme çoğunlukla yeni düşünceleri ortaya çıkarır (Findlay ve Lumsden, 1988; akt. Yalın, 2014: 73). Bu teknik diğer not alma tekniklerinden tamamen farklı, yaratıcı, düşünceyi ortaya çıkaran ve kişiye zaman kazandıran bir yöntemdir (Tüzün, 2008: 23).

Zihin haritasının faydaları:

- Bir konu üzerinde odaklanmayı sağlar.
- Tüm zihni harekete geçirir.
- Üzerinde çalışılan konunun ayrıntılı bir organizasyonunu oluşturmayı sağlar.
- Hem büyük hem ayrıntılı açık bir resim sunar.

- Konu hakkında neler bilindiğinin grafik sunumunu verir ve eksik olan bilgi parçalarının kolaylıkla tanınabilmesini sağlar.
- Konu üzerinde odaklanmayı sağladığından bilginin kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe transferine yardımcı olur.
- Öğrenme stratejileri içinde yer alan örgütlemeye etkili olarak kullanılır.
- İlk önce hayal gücüne, sonra hatırlamaya daha sonra bilgiyi kontrol etmeye yarar.
- Her fikrin belki de binlerce farklı bağı vardır. Bu bağların bir kısmını görsel olarak görmemize yardım eder (Şimşek, 2009: 58).

2. 8. Görsel Materyallerin Yazılı Anlatımda Kullanılması

Görsellerin, eğitiminde kullanılabileceği alanlardan birisi de yazmadır. Yazılı anlatım çalışmalarında kullanılacak görseller; öğrencinin konuyu yorumlamasına ve bu yorumlardan hareketle yazısını oluşturmasına yardımcı olacaktır.

“Yazma, konuşma gibi bir anlatım yoludur. Ancak ondan ayrı becerilerin de öğrenilmesini zorunlu kılar. Öğrencilerin herhangi bir konuda istenileni gerektiği biçimde yazması, onların konuşma ve düşünme yetilerine bağlıdır. Bu açıdan yazma çalışmalarını konuşmalara bağlama, yazılı anlatma etkinliklerinin başlangıç noktası olacaktır. Çünkü öğrencilerin okul içi ve okul dışı yaşamlarında ilk başvurdukları anlaşma aracı konuşmadır (Demirel 1999: 59).

Yazılması istenilen tek bir konunun olması başlı başına panik ve karamsarlık sebebi iken bir de kısıtlı sürede ortaya çıkarılması istenen bu ürünün not olarak önemli bir payının olduğu ortamlarda, öğrencide yazmaya karşı olumsuz bir tutumun gelişmesi doğaldır. Öğretmenlerin öğrenciden mutlaka bir şeyler yazmasını istemesi, sürecin sadece gözlemcisi olması da olumsuz tutum beslenmesine sebeptir.

Ürün odaklı bir yazma etkinliğinden ziyade üzerinde yazılması istenilen konularla alakalı görsellerin gösterildiği etkinliklerde öğrenciler zihinlerinde toparlamakta zorlandıkları ön bilgileri beyin fırtınası yardımıyla açığa çıkarabilir. Bu da öğrencilerin yazma eylemini gerçekleştirirken tekrara düşmeden, mantıksal tutarlılık içerisinde, sebep- sonuç, sorun- çözüm, eylem- gerekçe gibi bağlantıları düzgün kurmalarına ve yazma etkinliklerine olumlu tutum geliştirmelerine yardımcı olacaktır. Ayrıca özgür konuşma ortamının oluşturulması ve bütün öğrencilere söz hakkı verilmesi sonucunda süreç eğlenceli olacaktır. Yazmada akıcılık ve konu

bütünlüğü açısından öğretmenlerin görselleri mantıksal sıraya göre vermesi; tutarlı, akıcı, sayfa düzeni sağlanmış metinler ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Görsel destekli yazmanın yaygınlaştırılması sayesinde öğrencilerin yazma etkinliklerinde karşılaştıkları sorunlar azalacaktır.

Öğretim materyali olarak görsel kullanmak isteniyorsa öncelikle öğrencilerin seviyelerine uygun, hedefe uygun olanlar arasından seçilmelidir. Öğrencinin kafasını karıştırmaktan çok; materyaller yeni ufuklar açacak, düşüncelerini netleştirecek, açık materyaller kullanılmalıdır. Öğrencilerle etkileşime geçecek kadar kuvvetli olmalı, üzerinde konuşulabilecek yapıda olmalıdır. Merak duygusunu canlı tutmalı, Öğrenciye yeni keşifler yapma imkânı sağlamalı, yaratıcılıklarını ortaya çıkarabilecek nitelikte olmalıdır.

Bu şekilde öğrenci bir resme sadece estetik haz almak, bir fotoğrafa eski günlerini hatırlamak, bir karikatüre eğlenmek için değil de bilgilerini sorgulamak amacıyla baktığından konu hakkında daha fazla araştırma yapma isteği duyacak dolayısıyla daha yaratıcı bir ürün ortaya koyacaktır. Görseller konunun anlaşılmasına yardımcı olur, konu pek çok yönden sorgulanır, öğrenci üzerinde kalıcı izler bırakır.

Bu yaklaşım, yine öğrencilerin sözlü anlatımlarının gelişimine hizmet ederken, beraberinde bir öğrencinin başka bir öğrenciyle etkileşime girmesini de sağlayabilir. Beyin fırtınası tekniğinden yararlanılarak gerçekleştirilecek bu öğretimde bir öğrencinin yorumunu yine bir başka öğrenci devam ettirebildiği gibi, bu yorumlara diğer öğrencilerden tepkiler de gelebilir. Böylelikle sınıf içi etkileşim sağlandığı gibi öğrencilerin özgüvenleri de artar Yorumlama becerileri gelişir. Öğrenci ile öğretmen arasında iletişimi kuvvetlendirir. Öğrencilerin etkinliklere aktif katılımlarını sağlar, zihinlerindeki bilgilerin doğru bir şekilde yapılanmasına yardımcı olur.

Taç (2005)'a göre gelişme çağındaki çocukların ve gençlerin görsel olarak algılama, daha çabuk kavrama ve öğrenme yeteneklerinin gelişmesinde çizgi dilinin öncelikli bir yeri vardır, çünkü görsel yol her zaman daha hızlı, daha etkili ve daha anlaşılır bir iletişim yoludur.

Yazma uğraşı doğuştan getirilen bir yetenek değil öğretimle kazandırılan bir beceridir. Yazmanın öğrenilmesi için yürütülecek etkinliklerin neler olacağı, bu

etkinliklerin nasıl gerçekleştirileceği önemli konulardır. Resim yapmak, enstrüman çalmak nasıl belli yöntemlerle öğreniliyorsa yazmak da belli yöntemlerle öğrenilecek bir uğraştır. Okullarda yapılan yazılı anlatım çalışmalarını ne yazık ki derslerle sınırlı kalmakta, öğrenci yazma uğraşını bir alışkanlık durumuna getirememektedir. Yazılı anlatım çalışmalarında öğrenciler çoğunlukla tedirgin olmakta, öğretmenlerinin isteği doğrultusunda yazmaktadırlar. Kitaplar da yazma öğretimi için yeterli bilgileri içermemektedir. Çünkü yazma uğraşı uygulamaya dayanan, güdülenmeyi esas alan, istekle yapılacak bir uğraştır. Derslerin ilgi çekici olması, öğrencilerin bu dersten zevk alması, onlardaki yazma isteği için önemli etkenlerdir. Bu açıdan bakıldığında görsel öğelerin akılda tutulması oldukça kolaydır. Öğrenci dikkatini görsele verecek, konu üzerinde yoğunlaşacak yazısında yer verebileceği fikirler peş peşe hatıra gelecektir. Bu avantaj yazılı anlatım etkinliğinde de kullanılmalıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin analizi gibi başlıklarla ilgili bilgiler verilmektedir.

3. 1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma karma yöntem araştırması şeklinde desenlenmiştir. Karma yöntem araştırması, araştırma problemini kapsamlı ve çok boyutlu incelemek amacıyla nitel ve nicel yöntemleri birlikte kullanarak gerçekleştirilen araştırma olarak tanımlanır. Karma yöntem araştırmaları basit ve tek yönlü olmayan olay ve olguların araştırılmasında kullanılır. Özellikle sosyal bilimlere ait problemlerin anlaşılması için farklı yöntemlerin bir arada kullanılması gereklidir. Karma yöntem yaklaşımına göre her olay ve olgunun hem nitel hem de nicel boyutu vardır. Eğer gerçeği bütüncül ve zengin bir çerçevede anlamak istiyorsak hem nicel hem de nitel boyutunu incelememiz gerekmektedir. Karma yöntem araştırması yaklaşımı bu ilkeye dayanarak farklı yöntemlerin aynı araştırmada bir arada kullanılmasının gereğini savunmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 351-352).

Görsel destekli yazma etkinliklerinin yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmanın nicel boyutunda yarı deneysel yöntem kullanılmıştır. Yarı deneysel yöntem, deney ve kontrol gruplarındaki bireylerin yansız dağıtılmamasıdır. Bazı durumlarda kişilerin deney ve kontrol gruplarına yansız dağıtılması imkânsız olabilir veya istenmeyebilir. Bu durumlarda alternatif olarak yarı deneysel yöntem kullanılır. Bu yöntemde grupların oluşturulmasında yansız dağılım kullanılmaz ve yansız atama yoluyla grupların oluşturulması için çaba harcanmaz. Bunun yerine daha önceden yansız atama dışında bir yolla oluşturulmuş gruplardan bir veya birkaçı yansız yolla deney ve kontrol grubu olarak seçilir.

Araştırmada “ön test-son test kontrol grubu” yarı deneysel desen kullanılmıştır. Araştırma iki sınıfta gerçekleştirilmiştir. Bu sınıflardan Görsel Destekli Yazma Etkinlikleri gerçekleştirilen sınıf, deney grubunu; Türkçe Öğretim Programı’na göre yazma çalışmaları yapılan grup ise kontrol grubunu oluşturmaktadır.

Çalışmanın nicel kısmının dışında bir de nitel kısmı bulunmaktadır. Bu araştırmada deney grubunda yer alan öğrencilerin görsel destekli yazılı anlatım etkinliğinin uygulama sürecine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla nitel veri toplama tekniklerinden yapılandırılmış görüşme kullanılmıştır.

3. 2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini yılında Adana ili Kozan ilçesinde yer alan ilköğretim okullarının 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini belirlemek üzere öncelikle Adana ili Kozan ilçesinde bulunan ilköğretim okullarından ikisi random yöntemiyle seçilmiştir. Bunlar Cumhuriyet İlköğretim Okulu ve 2 Haziran İlköğretim Okuludur. Araştırmanın çalışma grubunu belirlemek amacıyla Cumhuriyet İlköğretim Okulu'ndan iki şube (8/B - 8/C) ile 2 Haziran İlköğretim Okulu'ndan iki şube (8/A - 8/B) rastgele seçilmiştir. Bu dört grup arasında yazılı anlatım becerileri açısından anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla gruplara yazma çalışması yaptırılmış ve bu çalışmalar Yazılı Anlatım Becerisini Değerlendirme Ölçeği kullanılarak puanlanmıştır. Yapılan ANOVA (Tek yönlü varyans analizi) sonucunda gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı anlaşılmıştır [$F_{(3,95)}= 4,282$ $p \geq 0.05$]. Bu sonuçtan hareketle gruplardan birisi (8/B) deney grubu diğeri ise (8/C) kontrol grubu olarak atanmıştır. Her bir grupta 27 öğrenci bulunmaktadır.

3. 3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada üç tür veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlar “Yazılı Anlatım Becerisi Değerlendirme Ölçeği” (Ek. 2), Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketi” (Ek. 3) ve “Görsel Destekli Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşme Formu” (Ek. 4) şeklindedir.

Yazılı Anlatım Becerisi Değerlendirme Ölçeği “İçerik, Dil ve Anlatım, Planlama” boyutlarından meydana gelmektedir. İçerik boyutunda 14 madde, Dil ve Anlatım boyutunda 6 madde, Planlama boyutunda 4 madde olmak üzere toplam 24 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte bulunan her bir madde 1-5 arasında (1=çok kötü, 5=çok iyi) olmak üzere derecelendirilmiştir. Ölçek ön test ve son test

uygulamalarında öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin belirlenmesi amacıyla kullanılmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 24; en yüksek puan 120'dir.

Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketi toplam 20 maddeden oluşmaktadır. Her bir madde "Katılıyorum, Kararsızım, Katılmıyorum" 3'lü likert şeklinde derecelendirilmiştir. Bu anketin amacı öğrencilerin görsel destekli yazılı anlatım uygulamalarından sonra yazma becerisi açısından elde ettikleri kazanımları belirlemek amacıyla kullanılmıştır.

Görsel Destekli Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşme Formu toplam 10 maddeden oluşan ve öğrencilerin yazılı olarak cevap vermelerini gerektiren yapılandırılmış bir görüşme formu niteliğindedir. Bu formun amacı öğrencilerin görsel destekli yazılı anlatım etkinliklerinin uygulama süreci hakkındaki görüşlerini belirlemektir.

3. 4. Veri Toplama Araçlarının Geçerlik Güvenirlilik Çalışması

Çalışmada kullanılan veri toplama araçlarından Yazılı Anlatım Becerisi Değerlendirme Ölçeğinin geçerliliğini sağlamak amacıyla 4 uzman görüşüne başvurulmuştur. Alan uzmanlarının görüşleri doğrultusunda son şekli verilen ölçek çalışma için kullanılabilir hale getirilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğini sağlamak amacıyla iki kodlayıcı 5'er yazılı anlatım çalışmasını ayrı ayrı değerlendirmiş ve bu değerlendirmeler üzerinde yapılan analizler sonucunda kodlayıcılar arasındaki korelasyon katsayısı ,76 olarak tespit edilmiştir. Bu oran ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketinin geçerliliğini sağlamak amacıyla uzman görüşüne başvurulmuş ve uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda ankete son şekli verilmiştir. Anketin güvenilirliği ise güvenilirlik analizi ile test edilmiş ve cronbach alfa katsayısı ile sınanmıştır. Anketin güvenilirlik katsayısı ,77 olarak tespit edilmiştir.

Görsel Destekli Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşme Formu araştırmacı tarafından geliştirilmiş ve 1 alan uzmanı ile değerlendirildikten sonra uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

3. 5. Veri Toplama Süreci

Araştırmada veriler 10. 02. 2014- 23.03. 2014 tarihleri arasında 6 haftalık bir zaman diliminde toplanmıştır. Deneysel verilerin toplanması amacıyla ilk olarak deney grubuna yaptırılacak yazılı anlatım çalışması için konulara ihtiyaç duyulmuştur. Yazma konuları bir uzman görüşüne başvurularak belirlenmiştir. Bu konular aşağıdaki gibidir:

1. Hoşgörünün olmadığı bir dünyada toplumsal hayatta karşılaşılabilecek sorunlar üzerine bir düşünce yazısı yazınız.

2. “İlaçların bilinçsiz kullanımının yol açabileceği bireysel ve toplumsal zararlar neler olabilir? Bilinçsiz ilaç kullanımını önlemek için neler yapılabilir?” konusunda bir düşünce yazısı yazınız.

3. Her birey engelli adaydır sözünden hareketle engelli vatandaşlarımıza karşı sorumluluklarımızla ilgili bir düşünce yazısı yazınız.

Yazma konularının belirlenmesinden sonra her bir konu için öğrencilerin düşüncelerini harekete geçirmek ve sınıf içinde konuyla ilgili bir tartışma ortamı yaratmak amacıyla uygun görseller belirlenmiştir. Yazma konularıyla ilgili kullanılan görseller ekler bölümünde verilmektedir. Bu hazırlık aşamasından sonra iki hafta aralıklarla toplam altı hafta boyunca deney grubuna önceden araştırmacının hazırladığı plan doğrultusunda öğrencilere her bir paragraf oluşturulmadan önce sırasıyla bir ya da birkaç görsel gösterilmiş, üzerinde öğrencilerin beyin fırtınası yapması sağlanmış ve ardından paragraflarını oluşturabilmeleri için yeterli süre verildikten sonra yeni bir görsel gösterilmiş ve bu işlem yazının sonuç bölümünün tamamlanmasıyla sona ermiştir. En son yaptırılan yazılı anlatım çalışması son test olarak kabul edilmiştir.

Deneysel uygulama bittikten sonra öğrencilerin gerçekleştirilen uygulamadan yazma becerilerini geliştirme yönünde ne kadar yararlandıklarını belirleyebilmek amacıyla “Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketi” deney grubu öğrencilerine uygulanmıştır. Ayrıca uygulama süreci hakkındaki öğrenci görüşlerini tespit edebilmek için “Görsel Destekli Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşme Formu” yine deney grubu öğrencileri tarafından yazılarak doldurulmuştur.

3. 6. Veri Çözümleme Teknikleri

Uygulamadan elde edilen veriler bilgisayar ortamına taşınmış ve SPSS istatistik paket programıyla çözümlenmiştir. Araştırmanın deneysel verilerini çözümlmek amacıyla deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son testte almış oldukları puanlar karşılaştırılmış ve aralarında anlamlı fark olup olmadığı tespit edilmiştir.

Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketinden elde edilen verilerin analiz edilmesinde frekans ve yüzde gibi betimsel istatistik tekniklerine başvurulmuş ve elde edilen sonuçlar tablolar halinde bulgular bölümünde sunulmuştur. Öğrencilerin Görsel Destekli Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşme Formu'na vermiş oldukları cevaplar üzerinde içerik analizi yapılmış ve bunlar örnekleriyle birlikte çalışmanın bulgular kısmında verilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen veriler tablolar hâlinde verilmektedir. Öncelikle görsellerle desteklenen yazılı anlatım etkinliklerinin öğrencilerin yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik bulgulara sonra öğrencilerin görsel materyallerle gerçekleştirdikleri yazılı anlatım etkinliklerine yönelik görüşlerine yer verilmektedir.

4.1. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Ön testten Aldıkları Puanlara İlişkin Bulgular

Tablo 1. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Ön Testte Almış Oldukları Puanların Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Ölçüm (Görsel Destekli Yazma)	N	\bar{X}	S
Deney Grubu	27	81,40	13,37
Kontrol Grubu	27	78,64	16,18

Tablo 1’de deney ve kontrol gruplarının ön testte aldıkları puanların aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri bulunmaktadır. Buna göre deney grubu öğrencilerinin yazılı anlatım becerisi açısından ön testte almış oldukları puanların aritmetik ortalaması 81,40; kontrol grubu öğrencilerinin ise 78,64 olarak tespit edilmiştir.

4. 2. Görsellerle Desteklenen Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisini Belirlemeye Yönelik Bulgular

Görsellerle desteklenen yazılı anlatım etkinliklerinin öğrencilerin yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik bulgular aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 2. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Testte Almış Oldukları Puanlara İlişkin t Testi Sonuçları

Ölçüm (Görsel Destekli Yazma)	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney Grubu	27	99,66	7,32	26	11,97	.000
Kontrol Grubu	27	50,66	16,11			

Tablo 2'ye göre öğrencilerin görsel destekli yazma etkinlikleri sonucunda yazılı anlatım değerlendirme ölçeğinden almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$t_{(26)} = 11,97$, $p \leq 0.05$]. Buna göre görsel destekli yazma etkinlikleri, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmede etkili bir uygulamadır.

4. 2. 1. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazılı Anlatımın İçerik Boyutunda Aldıkları Puanlara İlişkin Bulgular

Deney grubu ve kontrol grubundaki öğrencilerin yazılı anlatımın içerik boyutunda aldıkları puanlara ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 3. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Testin İçerik Boyutunda Almış Oldukları Puanlara İlişkin t Testi Sonuçları

Ölçüm (Görsel Destekli Yazma)	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney Grubu	27	64,14	2,93	26	14,86	.000
Kontrol Grubu	27	31,59	9,66			

Tablo 3'e göre öğrencilerin görsel destekli yazma etkinlikleri sonucunda yazılı anlatım değerlendirme ölçeğinin içerik boyutunda almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$t_{(26)} = 14,86$, $p \leq 0.05$]. Buna göre görsel destekli yazma etkinlikleri, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin içerik boyutunu geliştirmede etkili bir uygulamadır.

4. 2. 2. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazılı Anlatımın Dil ve Anlatım Boyutunda Aldıkları Puanlara İlişkin Bulgular

Deney grubu ve kontrol grubundaki öğrencilerin yazılı anlatımın dil ve anlatım boyutunda aldıkları puanlara ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 4. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Testin Dil ve Anlatım Boyutunda Almış Oldukları Puanlara İlişkin t Testi Sonuçları

Ölçüm (Görsel Destekli Yazma)	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney Grubu	27	18,85	3,46	26	5,93	.000
Kontrol Grubu	27	11,03	4,83			

Tablo 3'e göre öğrencilerin görsel destekli yazma etkinlikleri sonucunda yazılı anlatım değerlendirme ölçeğinin dil ve anlatım boyutunda almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$t_{(26)} = 5,93$, $p \leq 0.05$]. Buna göre görsel destekli yazma etkinlikleri, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin dil ve anlatım boyutunu geliştirmede etkili bir uygulamadır.

4. 2. 3. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Yazılı Anlatımın Planlama Boyutunda Aldıkları Puanlara İlişkin Bulgular

Deney grubu ve kontrol grubundaki öğrencilerin yazılı anlatımın planlama boyutunda aldıkları puanlara ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 5. Deney Grubu ve Kontrol Grubundaki Öğrencilerin Son Testin Planlama Boyutunda Almış Oldukları Puanlara İlişkin t Testi Sonuçları

Ölçüm (Görsel Destekli Yazma)	N	\bar{X}	S	sd	t	p
Deney Grubu	27	16,66	2,98	26	9,55	.000
Kontrol Grubu	27	8,03	2,78			

Tablo 5'e göre öğrencilerin görsel destekli yazma etkinlikleri sonucunda yazılı anlatım değerlendirme ölçeğinin planlama boyutunda almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$t_{(26)}= 9,55$, $p \leq 0.05$]. Buna göre görsel destekli yazma etkinlikleri, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin planlama boyutunu geliştirmede etkili bir uygulamadır.

4. 2. 4. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Testte Almış Oldukları Puanların Frekans ve Yüzde Değerlerine İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol gruplarının son testte almış oldukları puanların frekans ve yüzde değerlerine ilişkin bulgular tablo 6'da verilmektedir.

Tablo 6. Deney ve Kontrol Gruplarının Son Testte Almış Oldukları Puanların Frekans ve Yüzde Değerleri

Madde ler	Deney Grubu										Kontrol Grubu										Toplam	
	Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi		Çok Kötü		Kötü		Orta		İyi		Çok İyi			
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)		
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
M1										27	100	2	7,4	8	29,6	7	25,9	5	18,5	5	18,5	
M2										27	100	1	3,7	10	37	10	37	1	3,7	5	18,5	
M3					1	3,7	1	3,7	25	92,6	2	7,4	6	22,2	7	25,9	2	7,4	10	37		
M4					4	14,8	10	37	13	48,1	3	11,1	10	37	10	37	3	11,1	1	3,7		
M5					2	7,4	4	14,8	21	77,8	5	18,5	4	14,8	17	63	1	3,7				
M6			1	3,7	8	29,6	5	18,5	13	48,1	9	33,3	10	37	7	25,9	1	3,7				
M7					1	3,7			26	96,3	6	22,2	10	37	4	14,8	5	18,5	2	7,4		
M8							2	7,4	25	92,6	9	33,3	12	44,4	5	18,5	1	3,7				
M9			7	25,9	18	66,7	2	7,4			8	29,6	17	63	2	7,4						
M10					1	3,7	1	3,7	25	92,6	12	44,4	11	40,7	4	14,8						
M11					1	3,7	1	3,7	25	92,6	17	63	8	29,6	2	7,4						
M12			1	3,7	1	3,7	4	14,8	21	77,8	8	29,6	8	29,6	5	18,5	4	14,8	2	7,4		
M13										27	100	13	48,1	11	40,7	3	11,1					

M14				6	22,2	15	55,6	6	22,2	14	51,9	11	40,7	2	7,4					
M15			1	3,7	10	37	16	59,3		8	29,6	10	37	8	29,6	1	3,7			
M16	3	11,1	7	25,9	10	37	7	25,9		13	48,1	7	25,9	2	7,4	4	14,8	1	3,7	
M17	1	3,7	4	14,8	12	44,4	10	37		13	48,1	5	18,5	8	29,6	1	3,7			
M18			2	7,4	8	29,6	12	44,4	5	18,5	9	33,3	8	29,6	8	29,6	2	7,4		
M19	3	11,1	1	3,7	16	59,3	7	25,9		16	59,3	5	18,5	6	22,2					
M20	4	14,8	7	25,9	11	40,7	5	18,5		20	74,1	5	18,5	2	7,4					
M21							2	7,4	25	92,6	7	25,9	4	14,8	15	55,6	1	3,7		
M22	2	7,4	5	18,5	5	18,5	7	25,9	8	29,6	6	22,2	15	55,6	5	18,5	1	3,7		
M23	3	11,1	1	3,7	9	33,3	4	14,8	10	37	21	77,8	5	18,5			1	3,7		
M24					4	14,8	3	11,1	20	74,1	8	29,6	8	29,6	7	25,9	2	7,4	2	7,4

M. 1. "Yazarın amacı belirgin olarak seçilmektedir." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 100 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 7,4 oranında çok kötü, % 29,6 oranında kötü, % 25,9 oranında orta, % 18,5 oranında iyi ve % 18,5 oranında çok iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Ormanlar bizim yaşam kaynağımızdır. Onlar olmazsa yaşayamayız.
 Düşünsenize ormanlar olmasa oksijen olmaz. Yani oksijen olur ama temiz oksijen olmaz. Bunlarda yaşamımızı olumsuz etkiler.
 Tabii bunlara engel olanlarda var.
 Fabrikadan çıkan kirli gazlar, suya atılan kirli kimyasal maddeler, yere atılan çöpler, ağaçlara zarar verilmesi gibi etkenlerde yaşamımızı olumsuz etkiler.
 Çöge yerlerde görüyoruz bunları. Ama bazı ülkelerde de her yer pırıl pırıl. Yerde çöp bulamazsın o derece temiz. Sadece yerleri mi, hava, kısacası her şey. Onların ülkeleri bu durumda. Peki bizim ülke neden böyle?
 Cevabı su. Bizim ülkemizde dıyarsız fabrikalar, insanlar olursa tabii ki doğamız olmaz. Aslında bizde olan doğayı yaptığımız teknolojilerle yine biz yok ediyoruz. Çeri düzeltmek elbette elimizde. Çeri dönüşüm kutuları var ama rafiler...
 Yok ettiğimiz doğa yapacağımız çalışmalarla geri getirilebilir. Mesela her yere ağaç dikilebilir. Hava temizlenebilir... Çevreye izmarit atarlar, temiz bir doğa istiyorlarsa atmosferleri. Eğer doğa olmazsa insanlar olarak büyümek istemiyoruz."

Deney Grubu Örnek

BİRLİKTE OLALIM BİRBİRİNİZİN ENGELİNİ TAMAMLAYALIM ...

Engelli , kendi ihtiyaçlarını tek başına gideremeyen, sağlıklı olan diğer insanlar gibi özgürce hareket edemeyendir. Biz bu insanlara karşı duyarlı davranmalıyız. Onlara yardım etmeliyiz.

Biz onlara karşı saygı ve sevgiyle yaklaşmalıyız. Onların doğuştan sahip olduğu yada sonradan bir kaza sonucu sahip olduğu özellikleriyle abige geememeliyiz. Eğer biz onlara aşağılayıcı sözler söylensek onları sahip olduğu engeli yetmiyormuş gibi bir de biz ruhsal engelli olma-na yol açabiliriz. Onlara değer vermeliyiz ve bu değeri onlara hissettirmeliyiz. Bir de engelli insanlara lakap takar-ları yonmalıyız.

Çevredekî fiziksel engelli insanlara yardım etmeliyiz. Onların-da bizim omuzla katılmasını sağlamalıyız. Örneğin okul-la-na nampalar yapılmalı. Alışveriş merkezlerine yürüyen merdiven yapılmalı. Köprüler için çim kaldırımlar yapılmalı. Duyma engelli dostlara işe işaretlemlerle he yapılması gerektiği anlatılmalı. Örneğin ne zaman kursdan kursya geemesi konu-sunda onlara işaretlemlerle , levhalarla , komut verilmeli.

İnsanlar kaldırımlara nampalar yapmak bir yana, engelli-ler için yapılan yenileri de işgal ediyorlar. Bialerin oyun oynamak için bir çok alanı var fakat engellilerin böyle bir oyun alanı yok. Bialer oyun oynarken onlar bialer izlenerek izliyorlar. Art niyet değil ama kendileri-de oyun oynamadığı için. Biz onları için oyun parkları yapmalıyız el ele verip, yada onlarında oynayabileceği oyunlar oynatalyız. Kütüphanelerde normal insanların okuyabi-leceği kitapların yanında görme engelliler için kabartmalı kitaplar yada sesli kitaplar da bulunmalı. Biz onlarla daha iy? anlaşmak için işaret dili gibi şeyler öğrenmeliyiz.

Engellilere çalışmadığı için devlet tarafından bir miktar para veriliyor Ama engelli insanlar diğer insanlar gibi çalışmadığı için kendilerini biraz buruk hissediyorlar. Biz bunu gidermek için onların vakitle-rini? geçirebileceği kurumlar açmalıyız. Örneğin "SADBS" ve "Halk Eğitim Kurumları." gibi. Devlet tarafından his para verilmeyen engelliler de var onların da çalışıp ailesine etmek parası götürmeleri gerekiyor. İşverenlerin onlarda iş vermesi gerekir.

Engelli insanlarında bizim gibi eğlenmeye hakkı var. Bir çok alanda basketbol , futbol vb. dallarda birçok engelli yer alıyor fakat kendini eve kapatmış engellilerinde bir teşvik etmeliyiz. Onlarla birlikte oyunlar oynatalyız. Onlarda eğlenmesine katkı sağlatalyız. Yarışmalar , festivaller düzenleme-lyiz.

Hiçbir engelliye. küümseyen gözetimle bakmatalyız. Nede olsa kimsenin sağlıklı kalacağına bir garantisi yok. Örneğin bir kadın vardı. zihinsel engelli bir cocuğa dedi "deli deli" diye hitap ediyordu. Sonra kendi de o cocuk gibi şimdi zihinsel engelli. Hiçbir ihtiyacı, kendi gideremiyor. Atalarının da söylediği gibi "Gülme komşuna gelin başına".

M. 2. “Yazarın konuya bakış açısı belirgindir.” maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 100 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 3,7 oranında çok kötü, % 37 oranında kötü, % 37 oranında orta, % 3,7 oranında iyi ve %18,5 oranında çok iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

(75)

ÇOCUKLAR NE YAPABİLİR?

Eskiden bu yana teknoloji geliştikçe trafik kazaları artmaktadır. Yani önceden hayatımızda 1-2 arabayla binlerce kişi gıcıkluk edebiliyordu şimdi ise her aile de durumu iyi ise en az 2-3 araba + elektrikli bisiklet, motosiklet olanda var. Bence bu çok yanlış.

Bizim insanlarımız çok bilimsiz geliyo, trafik kazalarını önlemede, sebeplerini anlamada insanların bilgilendirilmesi çok önemli. Mesela bir 10 yaşında bir çocuk bile bir çok insanın hayatını kurtarmak için çok değerli. Yani bir çocuk okulla gereken eğitimi alsa yanına birkaç arkadaşını toplasa ve bir de elinden tutan olsa pankartlar, broşürler bastırsalar, bu olayı önce kendi ailesinden başlayarak yakından-uzaga herhese anlatarak o broşürleri çevreye yapıştırırsa okullarda, sokaklarda küçük toplantılar düzenleyerek biraz da olsa insanları bilgilendirebiliyorsa ne mutlu ona... Ama bizim toplumumuzda hep o ona atıyor. Bu küçük olayı kendileri açısından düşünmedikleri gibi çevreyi de düşünmüyorlar.

Yani çocuklarımız, insanlarımız eğer kendine küçük bir görev düşüğüne bile düşünüyorsa bunu nasıl değerlendirebiliriz, bu konuda çevreye nasıl faydalı olabiliriz diye düşünmeli, yalıtta olsa.

Deney Grubu Örnek

ENGELLERİ HEP BİRLİKTE ASALIM

Engelli insanlar, normal insanların yaptığı bazı şeylerden yoksundurlar. Bedensel engelli insanlar, vücudunun herhangi bir organını kullanamazlar. Zihinsel engelli insanlar, aklını yeterince kullanamazlar. Ruhsal engelli insanlar ise genellikle psikolojik sorunlardan dolayı engelli sayılırlar. Bizim bu engelli vatandaşlara karşı bazı sorumluluklarımız vardır.

Engelli bireylere karşı olan sorumluluklardan birisi davranış olarak yapmamız ve yapmamamız gerekenler. Biz insanlar engellileri hep ikinci sınıf vatandaş olarak görür, onların da bir insan olduğunu unuturuz. Ama tabiri de bu adı yanlış bir davranış. Örneğin bazı yerlerde engelliler için yapılan asansörler, merdivenler var. Ama onları engelliler dışında herkes kullanıyor. Biz engellileri aşağılamamalı, onlara kıracı davranmamalıyız. Onlara değer verdiğimizizi göstermeliyiz. Aslında onlara her konuda öncelik tanımalıyız. Sadece davranışlarımızla değil sözlerimizle de onları kırmamalıyız. Onlara lakap takmamalıyız.

Hayatlarını kolaylaştırmak için onlara bazı kolaylıklar da sağlanmalıyız. Örneğin bedensel engelli insanlar binabira giriş-çıkışta oldukça zorlanıyorlar. Onların binabira giriş-çıkışını kolaylaştırmak için elimizden geldiğince bir şeyler yapmaya çalışmalıyız. Örneğin insanlar engelli insanların arasına park yerine kendi araçlarını park ediyorlar. Bu da onların yaşamını zorlaştırıyor. Biz insanlar görme engellileri de düşünerek, onların kullanımı için kabartma braille kitaplar çıkartabiliriz. Onlara yardımcı olabilmek için onların kullandığı alfabeleri öğrenebiliriz. O alfabe engelliler için ama bizlerde öğrenmekle sorumluyuz.

Engellilerin iş kurmasına yardımcı olmalıyız. Çalışıp evlerine katkısı sağlayabilmeleri için severek yapacakları bir iş imkanı sunmalıyız. Ayaklarını kullanamıyorlarsa da ellerini kullanarak yapacakları bir iş vermeliyiz. Engelli insanlar da bu konuda bilinçlenmeli ve kendini işe yarama hissetmemeli. Kendisi de birşeyler yapmaya çalışmalıdır.

Engelli insanlar da eğlenmeye ihtiyaç duyarlar. Bu onların en doğal hakkıdır. Bu konuda da insanlar onların sosyalleşmesi için ellerinden geleni yapmalıdır. Burada en büyük görev ebeveynlere düşüyor. Onlar çocuklarını buna teşvik etmelidir. Baber de bu konuda onlara destek olmalıyız. Örneğin engellilerin yaptığı spor müsabakalarına katılmalıyız. Onları izlemeye gitmeliyiz. Böylece onlara değer verdiğimizizi göstermeliyiz.

Biz insanlar hepimiz birer engelli adayı olarak onlara bu konuda destek olmalıyız. Onlara kendilerini yalnız hissettirmemeliyiz. Engelli akrabalarını da dışlamamalıyız. Onları da aramıza almalıyız. Kendilerini onlardan uzak tutmamalıyız. Unutmayalım ki hepimiz bir engelli adayız.

M. 3. "Başlık konuyla ilgilidir." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 3,7 oranında orta, % 3,7 oranında iyi, % 92,6 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 7,4 oranında çok kötü, % 22,2 oranında kötü, % 25,9 oranında orta, % 7,4 oranında iyi ve % 37 oranında çok iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

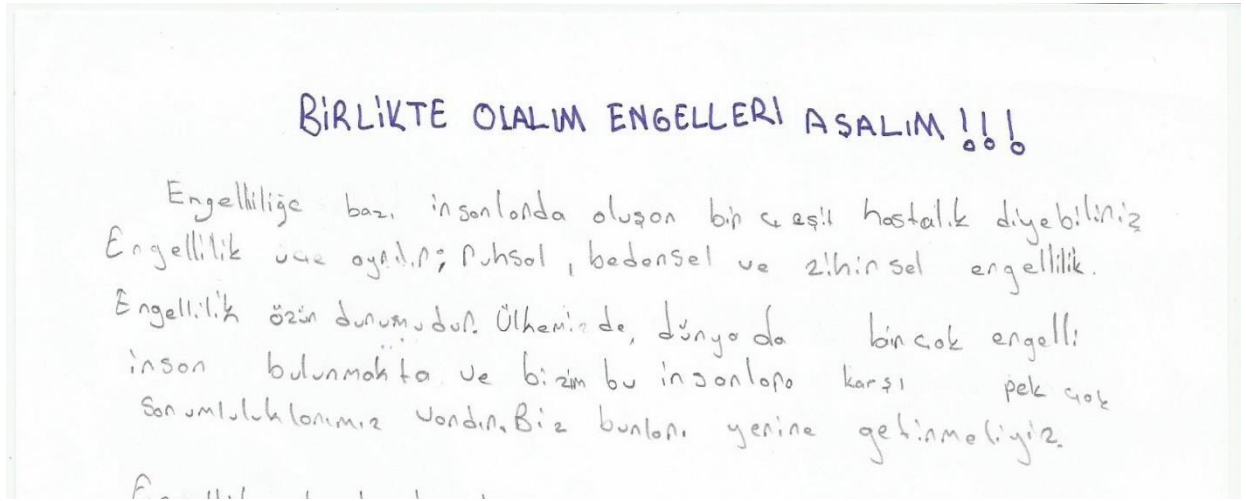
TRAFİKİ ÇOCUKLAR ENGELLİYOR

Trafik kazaları ülkemizde çok yaşanıyor. Bu yüzden onlarca insan ölüyor. Onlarca evin ocağı sökülüyor. Onlarca aile yok oluyor. Eğer çocuklara görev düşüyorsa yapmalıyız. Okulda öğretilen trafik dersi ile bu dersi tekrar yetişkinlerde eğitim verilmeli ya da çocuklara verilen eğitimi çocuklarda yetişkinlere anlatmalıdır.

Trafik kazalarını önlemek için çocuklar caddelerde top ya da oyun oynamamalıdır. Yoksa sürücüler onu ezemeyim diye direksiyonu kırıp kendi hayatından olurlar. Eğer çocuklar arabaya binildiğinde babalarını ya da annelerini uyurarak emniyet kemeri takdırmalıdır. Takmaya zorlanıp diğer insanların hayatını da zora sokuyorlar. Çocukların emniyet kemeri takip büyüklerinde örnek olması gerekir.

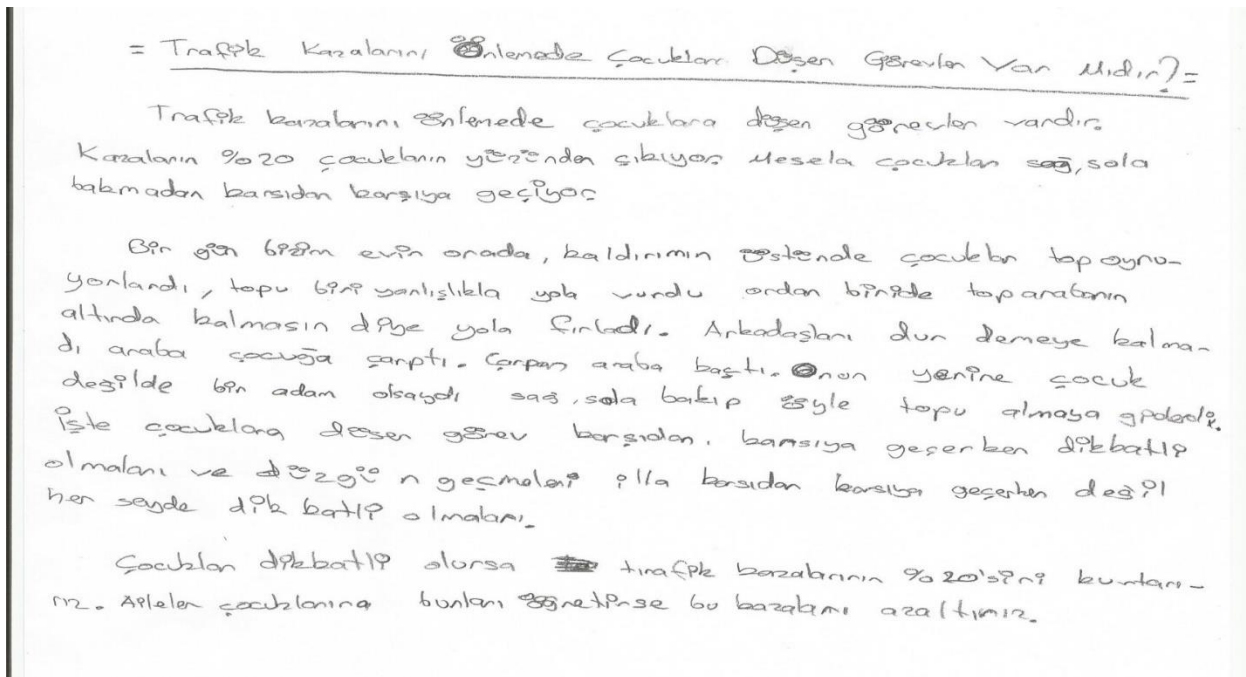
Çocuklar miting düzenleyip yetişkinlere yeni trafik okulları açtırıp zorunlu olması gerekir. Kadın kış tekerlerini takdırmayıp boza yapanlar var. Arabasına zincir takdırmayanlar var. Çocukların babaları ya da annelerini uyurup kış teker ve zinciri takdırmaları gerekir.

Deney Grubu Örnek

M. 4. “Konu, mantıksal tutarlılık ve bütünlük içinde anlatılmıştır.” maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 14,8 oranında orta, % 37 oranında iyi, % 48,1 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 11,1 oranında çok kötü, % 37 oranında kötü, % 37 oranında orta, % 11,1 oranında iyi ve % 3,7 oranında çok iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Deney Grubu Örnek

ENGELLİLERE ENGELLİ OLMA!

Engelli insan, normal insanlar gibi değildir. Hareketleri davranışları diğer insanlardan daha farklı hareket ederler. Engelli olmak üçe ayrılır, zihinsel engelli, bedensel engelli, ruhsal engelli.

Engelli ve özürsüz insanlarla konuşurken söz ve davranışlarımıza dikkat etmeliyiz. Onlarla alay etmemeliyiz, onların taklitlerini yapmamalıyız. Onlarla normal bir kişi gibi konuşmalıyız. Konuşmadaki kişi körse onla daha iyi ilgilenemeliyiz. Bazı insanlar kör kişilere tone tone konuşuyor. O kişi kör olabilir ama beyninde sorunu yoktur.

Biz sorumluluk sahibi bir insan olarak engellilerin hayatlarını kolaylaştırmak için onlara birşeyler yapmalıyız. Hayatta sadece sağlıklı insan yok, engelli insanlarda çok var. Hem hepimiz bir engelli adayıyız. Engellilerin hayatını kolaylaştırmak için okullara veya hastahanelere birçok yerlere rampa yapmalıyız. Engelliler için para toplayıp onlara tek tekli yardımlar almalıyız.

İsteme engelliler için televizyonlarda daha çok konularda isteme engelli programlarının yapılması lazım. Kabartmalı, gözetilebilir olmalı çünkü görme engelliler de gözetilebilir. Görme engelliler için sesli kitapta çıkabilir.

Engellilere devlet para veriyor ama engelliler çok çalışmada para kazanmak isteniyor. Bu yüzden bir engellilerin çalışması, onlara daha çok işleri öğretmeliyiz.

Engelliler için onları mutlu etmek için aktiviteler düzenlemeliyiz. Onlara yarışmalar düzenleyip konularını oluşturursak onlar da mutlu olur. Onları mutlu etmek bizim vatandaşlık görevimizdir.

Hepimiz bu dünyada engelli olabiliriz. Bugün olmasak bile yarın ne olacağımızı bilemeyiz. Onlara her zaman yardım etmeliyiz. Normal insanlardan farklı şekilde davranmamamız gerekir. Çünkü hepimiz eşitiz. Yardıma ihtiyacı olduklarında yardımlarına koşmalıyız.

M. 5. "Paragraflar arasında uygun geçiş sağlanmıştır." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 7,4 oranında orta, % 14,8 oranında iyi ve % 77,8 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 18,5 oranında çok kötü, % 14,8 oranında kötü, % 63 oranında orta ve % 3,7 oranında iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

**DOĞA YOKSUNLU İNSANLAR
OLARAK BÜYÜMEK İSTENİYORUZ**

Yeşil ve Mallerin Ölümlü

Maalesef ki gelişen teknoloji nedeniyle doğa gittikçe yok oluyor. Ağaçlar kesiliyor. Ağaç demek oksijen demektir. Oksijen demek yaşam demektir. Kısacası doğa demek hayat demektir.

Örneğin suyu kirlenmesi uğruna birlerce ağaç katliam ediliyor. Yerlere çöp atmak, suyu kirlenmek, havayı kirlenmek ya da toprağı kirlenmek herce bunların hepsi bir katliam, bir ölümdür. Ölen ne diye sorarsanız. Ölen doğa. Ölen yeşil ve mallerin ölümlü ...

Kısacası biz çocuklar olarak nefes almada büyümek istemiyoruz. Her gün kirlenen adeta teknoloji dediğimiz doğamız. Siyah, kirli bir ortamda büyümek istemiyoruz. Biz doğa istiyoruz.

Deney Grubu Örnek

Engelliler ve Biz

Engelli dediğimiz insanlar farklı nedenlerle doğuştan ve daha sonradan sakatlanan, duymayan, göremeyen v.s. insanlardır. Engelliler kendi kendine engelli olmaz bu Allah'ın vergisidir. Engelli vatandaşlara karşı bazı sorumluluklarımız vardır. Mesela büyük bir alışveriş merkezinde yürüyen merdivenden çıkarken engellileri en önce almalıyız. Hastanede ya da sağlık merkezlerinde engellilere yol vermeliyiz.

Engellileri üzen bazı davranışlar vardır. Engellilere karşı hiç saygı yoktur. Mesela bir bankada para işlemleri vb. yaparken engelliye hiç kimse sıra vermez. ve engelliler kendilerini insan yerine koymadıklarını bilerek çok üzülür. Mesela engellilere kırıcı sözler söylersek engelliler çok üzülür. Bu durumlarda onların sorunlarını almalıyız. Lakap takmamalıyız.

Engelliler için çevremizde yapmamız gereken bazı davranışlar vardır. Mesela okullara ve hastanelere engelliler için rampa yapılabilir. Bazı alışveriş merkezlerinde bulunan sarı bölgelere engelli otocoguna mataryeler park ediyor. Bu yanlış bir davranıştır. Böyle park edenlere ceza yapılmalıdır. Kapat kampanyası yapılarak engellilere destek olunabilir.

Engellilerin daha iyi bir hayat yaşamaları için başka çalışmalar da yapılabilir. Bunlara örnek olarak gazetelerin bir kenarına görme engelliler için brail alfabesi yaparak okumasını da sağlanabiliriz. Mesela el işleme veya dakuma, bantçılık v.b. işlerde çalışıp kendini diğer insanlardan daha değerli görmesin.

Engellileri eğlendirmek için birçok çalışma yapılıyor ve yapılmaktadır. Engelliler için birçok spor dalı vardır. Mesela olimpiyatlarda, Olimpiyatlarda engellilere de yer veriliyor ve parolimpik olimpiyatları yapılıyor. Bu tür organizasyonlar engelliler için çok iyi moral olur, bu etkinlikleri arttırabiliriz.

Yani bu yüzden anladığımız, engellilere saygılı olup onlara diğer insanlardan farklı davranmamalıyız. Engellilerin ihtiyaçlarına da desteklenmeliyiz. Yani bizde bir engelli adayız. Engellilere her zaman destek vermeliyiz.

M. 6. "Her bir paragrafta tek bir duygu ve düşünce işlenmiştir." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 3,7 oranında kötü, % 29,6 oranında orta, % 18,5 oranında iyi ve % 48,1 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 33,3 oranında çok kötü, % 37 oranında kötü, % 25,9 oranında orta ve % 3,7 oranında iyi oranında çok iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Bunların yok olması ya da yok olmaması tamamen insanlara bağlıdır. Örneğin bilimsizce ağaçları keserek yerine de yerisini dikmeyerek defadan yoksun nesiller bırakılıyor. Ya da küçük bir sigara tamaritinden bir şey olmaz diye ormanlara atıyorlar. Küçük sigara tamariti de maalesef tüm ormanı yok etmeye yetiyor. Yine önemsemeyenler sular bilimsizce kullanılıyor. Tabii bu da kuraklığa yol açıyor. Kuraklıkta ağaçların ve ormanların yok olmasına yol açıyor. Yine de her ne olursa olsun sonuçta insanlar katlanıyor. Şimdiki nesiller ağda olsa ağaçlarla yaşıyor. Ama sonraki nesiller artık defa yoksun insanlar olarak kalabilir.

Deney Grubu Örnek

(26) Her İnsan Engelli Adıydır

Engelli bazı şahısların zihinsel veya bedensel olarak hareketlerinin kısıtlı olmasıdır. Engelli ve özürülü insanlara karşı üstümüze düşen görevler vardır.

Engelli insanları dışlamamalıyız. Onlara değer vermiyoruz. Engelli birini gördüğümüzde aşağılamamalıyız. Mesela bizim mahallede İrfan diye birinin. Fazla akli ermediğinden çocuklar Deli İrfan diye sesteniyor, taklidini yapıp gülmüyorlar. Böyle alay edenler kendileri sağlıklı, ama çocukları, kardeşleri özürülü olabilir. Bizlere yapılmasını istemediğimiz hareketleri başkasına yapmamalıyız.

Engelli vatandaşlarımızın hayatlarını sürdürebilmeleri için bazı düzenlemeler yapılmalıdır. Yollara rampa yapılmalıdır. Engellilerin araçlarını park edeceği yerler işgal edilmemelidir. Dolmuşlarda engellilere yer vermemeliyiz. Engelli asansörlerini, merdivenlerini gereksiz yere kullanmamalıyız.

Engelli vatandaşlarımızla anlaşabilmek için işaret dili öğrenmeliyiz. Bazı haberlerde var ama arttırılmalıdır. Görme engelliler için kitap basılmalıdır.

Engelli kişilere maaş verilmesi dışardan güzel görünse de onlarda işe yarınmak istiyorlar. O yüzden iş bulmaları için destek olmalıyız. İşçi alırsak önceliği onlara vermeliyiz.

Heptimiz sağlıklıyız. Top oynuyor, sinemaya gidiyoruz. Engellileri hiç düşünmüyoruz. Onlar için de aktiviteler yapmalıyız. Onlara uygun sporlar düzenlemeliyiz. Eşen fiyatro, müzik vs. ile uğraşıyorlarsa destek vermeliyiz.

Engellilik Allah tarafından her insanın başına gelebilecek bir olaydır. Bu yüzden elimizden gelen maddi manevi yardımı yapmalıyız.

M. 7. "Yazıda verilmek istenen ana fikre ulaşılmıştır." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 3,7 oranında orta, % 96,3 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 22,2 oranında çok kötü, % 37 oranında kötü, % 14,8 oranında orta, %18,5 oranında iyi ve % 7,4 oranında çok iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Konusluk insana sevgi verir, Konusluk bir yaşam düşünmek bence yaşamın değil, Konusluk insanın birlikte yaşamasıdır, Önemli olan konusluk değildir, Aslında onlara iyi olanak, iyi yaşamaktır konusluk.

Mesela konusluk bir yerde yaşadığınızı düşünün, etrafınızda kimse yok. Bir yardıma ihtiyacınız olduğunuzda kimse yardıma gelmiyor, Nasıl bir durumda durdunuz, Konusluk insanın koline uykudur, Konusluk, ay işleme gibesidir, uddi monevi her sıkıntılı durumunuzda konusluklardan yardım isteyebilirsiniz. Örneğin paraya sıkıntınız var ve oğlun para bulmaya lazım olduğundan fela istemekten çekiniyorsunuz, iste o zaman güvendiğiniz bir konusluk varsa ondan isteyebilirsiniz, Tabi konusluk bir tek ihtiyaçlar için değil, Canınız sıkıldığınızda veya canınız tahve ismek istediğinizde derflesceğinizde yanınıza gidip her dendi anlatabileceğiniz bir konusluğun olması çok güzel birşey, Ana baktarı vardır iki yüzlülük yaparlar yani herbesi güvenemeliyiz, Konusluk ilistiklarımızı anlatılmak için de canımızın daha iyi olması lazım, Konusluklarımız iyi sevmeliyiz ki sonradan birşey olmasın, Örneğin bir yer gelin olsun mahallede gelsem daha kimseyi de tanıyıpım, Konuslukların bana nasıl davranırsa bende öyle davranırım, Onlar bana nasıl değer verirse bende gördüğüm değeri veririm...

Sonuç olarak konusluk çok önemlidir, Oğlunuzdan konusluklarımız iyi sevmeli ve onlara ilistiklarımızı anlatılmak için onları bize nasıl değer verirse onlara da öyle değer vermeliyiz, Konuslukluk kadar iyi birşey yoktur, Ve şükür ki; Gördüğün Değeri Ver ki Herbes Yerini Bilsin...

Deney Grubu Örnek

Herimiz bir engelli olabiliriz, ne zaman? nasıl? nerede? olacağını bilemeyiz. Her an, bir olumsuzluk olabilir ve bir engellemeyi kaybedebiliriz ve konuşamaya biliriz. Engelli olmak insanın elinde değildir.

Engelli veya dezürlü kişilere karşı davranışlarımızı dikkat etmeliyiz. Onlara sakat gözetki, kâr vs. gibi tabii olarak kullanmamalıyız. Onlara kusurlarını hatırlatıcı küçük düşürücü konuşmaları yapmamalıyız. Onlarda normal bir insan olduklarını hissettirmeliyiz.

Onların hayatını kolaylaştırmak için birçok maddî şekilde yardımlar yapılabilir. Halk otobüslerine, okullara, yerleşim yerlerinde onlara özel rampa yapılmalı ve onlara her türlü yardım edilmeli ve onların bizden farklı olduğunu, onların engelli olduğunu hissettinmemeliyiz. Onlara gerekli ilaç ve cihaz yardım yapılmalıdır.

Görme engelliler için sesli kitap, trafik cihazları ve kökörtmeli yazılan gazeteler yapılmalı. Onların sosyal yaşamda ve rekonesinde sıkıntı yaşamaması için bu tür çalışmalar artırılmalıdır.

Onlara sadece maaş vermek yerine, maaşın yanında birçok meslek edinme kursları ve halk eğitim kursları açılmalı ve onların iş hayatına ve üretimine yardımcı olmalıyız.

Engelli insanların için etkinlikler düzenlenmeli, onları yaptığımız etkinliklere katmalıyız ve onların da yaşamdan zevk almalarını sağlarız. Engelli futbolu, basketbolu ve atletizmde desteklemeliyiz. Cesaret vermeliyiz.

Onları, engelli diye dışlamamalı, bizimle kalı gibi tabii olarak kullanmamalı onlara değer verdimizi ve bize yük olduklarını hissettirmemeliyiz. Unutmayalım herimiz her an engelli olabiliriz. Engellilere engel olmamalıyız.

M. 8. “Ana fikir, yardımcı fikirlerle desteklenmiştir.” maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 7,4 oranında iyi ve % 92,6 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 33,3 oranında çok kötü, % 44,4 oranında kötü, % 18,5 oranında orta ve % 3,7 oranında iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Doğa Yoksunu İnsanlar Olarak Büyümek İstemiyoruz

Ağaçlarımız her geçen gün azalıyor, doğamızı tüketiyor. Bunun en önemli nedenlerinden biri de teknolojinin gelişmesi, sanayileşmenin artması, ağaçların bilinçsizce kesilmesi vs. dir. Ağaçlar bizim yaşam kaynağımızdır. Onlar olmadan yaşayamayız. Bu yüzden onları korumak bizim en önemli görevlerimizdendir.

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte her geçen gün ağaçlarımız tüketiyor, yaşam alanımız azalıyor.

Örneğin; Türkiye ile teknoloji yönünden gelişmiş olan Çin'i karşılaştıralım. Orada teknoloji o kadar gelişmiş ki gelişen sanayiler hem havayı kirletiyor hem de ağaçları yok ediyor. Hatta orada insanlar nefes almakta bile zorlanıyor, maskelerle geziyorlar.

Bu yüzden biz kendi sağlığımız için doğayı korumalıyız ve ağaçları dikme yapmalıyız.

Deney Grubu Örnek

Engelleri Birlikte Aşalım

Engellilik vücudunun belirli organlarını tamamen yada kısmen kullanamamasıdır. Örneğin gözleri görmeyen, kulakları duymayan, ellerini yada ayaklarını kullanamayan insanlar engelli insanlardır. Bizim bu insanlara karşı bazı sorumluluklarımız vardır.

Engelli insanlara karşı birtakım görevlerimiz vardır. Örneğin onlara bazı durumlarda öncelik tanınmalıdır. Otobüslerde ayak tutarsa yer vermeliyiz, sırada beklerken onlara sıramızı verebiliriz ama bunun yanında belki biz iyi niyetle onlara yardım etmek isteriz ama onlar bizi yanlış anlayabilirler bu yüzden onlara yardım etmek istediğimizde önce onların yardım isteyip istemediğini sormalıyız. Belki onlar yardım istemiyorlardır kendi başlarına başa ratabileceklerini düşünüyorlardır. Bizim onlara yardım etmemiz onların soruna gidebilir. Onlara küsmemeye bakmamalıyız onları dışlamamalıyız sonuçta engelli olmak onların tercih ettiği bir şey değil ve bu durum bir gün bizim başımızda gelebilir bu yüzden empati kurarak hareket etmeliyiz kendimizi onların yerine koyarsak daha duyarlı, daha dikkatli ve daha anlayışlı davranabiliriz.

Engelli bireyler için bazı çalışmalar yapılabilir. Örneğin Engelli insanlar için kaldırımlara yada merdivenlere yol yapılabilir yada onlar için yardımlar toplanabilir. Okullarımızda bu konuda bir kul olabilir ve arkadaşlardan yardımlar toplanabilir. Göreme engelliler için sesli kitaplar çıkarılabilir.

Engelli vatandaşlar için meslek eğitimleri verilebilir. Onlarda kendi emekleriyle çalışıp para kazanmak, ülkesine faydalı olmak isterler.

Engelli insanların da yetenekleri vardır bu yetenekleri değerlendirmek gerekir. Örneğin onlar için eşitlikler düzenlenebilir. Yada onlar için yarışmalar düzenlenebilir.

Her insan engelli değildir. Bu yüzden onlara karşı daha duyarlı, daha anlayışlı ve daha dikkatli davranmalıyız. Onlara küsmemeye bakmamalıyız. Onların farklılıklarına saygı duyalım onların da bizden farkı olmadığını bilmeliyiz.

M. 9. "Tanımlama, örnekleme, sayısal ifadeler vb. düşünceyi geliştirme yolları kullanılmıştır." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 25,9 oranında kötü, % 66,7 oranında orta ve % 7,4 oranında iyi şekilde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 29,6 oranında çok kötü, % 63 oranında kötü ve % 7,4 oranında orta olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

(68) Trafik kurallarını önlemede çocukların düzen görevleri vardır.

Buna göre çocukların yapabileceği görevler var. Çocuklar yaşlıları karşıdan karşıya dikkatli biçimde karşıya geçirmesi; ISS'; boş yere ara maması ve milleti yormaması, trafik kurallarına uyulması ve Alkôlü araç kullanmak

Deney Grubu Örnek

HER BİREY ENGELLİ OLABİLİR İYİ DÜŞÜNELİM

Engelli insan vücudunun bir kısmında fiziksel veya ruhsal olarak sorun olan insandır. Bu sorun doğuştan yada sonradan olabilir. Engelli insanlar bize bir emanettir. Onlara çok iyi bakıp kollamalıyız.

Engelli kişiler kendilerine farklı davranılması ya da onlarla olmayı edilmesi konusunda hassastır. İlgimizi göstermemeliyiz. Tabiki bazı yönlerden farklılıkları var ama bu farklılıkları belli edip yazlarına vurmamalıyız.

Engelli bir bireyi mesela karsıdan karsıya geçecek veya geçmeyecek o kişiyi hemen kolundan tutup karsıya geçirmeyeceksin önce soracaksın yardım kabul ederse yardımcı olacaksın.

Biz insanlar sadece kendimizi düşünürüz. Bir gün biz de engelli olabiliriz. Hep kendimizi düşünmemeliyiz. Mesela ben bir proje düşünüyorum karsıdan karsıya geçerken üst geçitlerimi yürüyen merdivenlisi yapılırsa tekerlekli sandalye kullanan kişiler içinde bir bslam yapılırsa karsıdan karsıya geçerken kollar önlenebilir.

Görmeyen vatandaşlar trafik ışıklarında kırmızı ışığı göremiyorlar bunun için kabartmalı alfabe den gazeteler kitaplar bastırmalıyız.

Engelli vatandaşlarımıza da iş imkanı vermeliyiz. Çünkü onların da geçim derdi var. Eğer kimse iş vermezse o insan ailesine bakamaz. Ben bir film izlemiştim, Bir adamla karısı kaza yapmıştı, karısı ölmüştü kendisi sakat kalmıştı. Başka bir kadınla evlenmişti çocuklarıyla kendine bakın diye ama kadın çocukları dilendiriyordu, hizmetçilik yaptırıyordu. Adam da çocukları okula gidiyor sonuyordu. Kimse adama iş vermiyordu. Birgen çocuklarının baskınlarını ihtiyacı olana övey annesi sattı adam da bunu öğrenince karısını da kendisini de öldürdü. Eğer adamın işi olsaydı bunlar başına gelmezdi. Bizim babamızın ayağı tutuyor diye düşünmemeliyiz hepimizin başına gelebilir.

Engelli bir birey erde otura otura sikiir. Onlarıda biz sosyalleş firmeliyiz. Mesela engelli basketbol oyunu, futbol oyunu oynayabilirler. Onlarında elbette bir sosyal kabiliyeti olmalı. Biz destek alırsak o da kendine özgüven duyar.

Hepimiz engelli adayız. Ben şimdi sağlamım o modur derssek o zaman çok yanlış yapmış oluruz. Onun yerine kendimizi kayalım ve öyle düşünelim.

M. 10. “Konu yeterince genişletilerek anlatılmıştır.” maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 3,7 oranında orta, % 3,7 oranında iyi ve % 92,6 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 44,4 oranında çok kötü, % 40,7 oranında kötü ve % 14,8 oranında orta olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

GEÇMİŞTEKİ KOMSULUK

Komsuluk ilişkilerini canlandırmak için insanların birbirleri ile iyi geçinmeleri ve saygılı davranmaları gerekir. Ama bizim toplumumuzda misafirlere önem verilir. Geçmişte komsuluk ilişkisi çok yüksekti insanlar yemekler yapıp birinin evinde toplanıp yemeklerini yerlerdi çocuklar akşamları sokaklarda oyunlar oynarlardı. Geçmişte teknolojik aletler yokken kimsenin televizyon, telefon ve bilgisayar gibi oynayacak izleyecek şey olmadığından hep komsularda otururlardı gidilip birlikte yapılırdı, oyunlar oynanırdı, yürüyüşler yapılırdı ve kadınlar toplanıp dedikodu ederlerdi. Yani insanlar komsularının önemini bilmeleri gerekiyor, bilmezlerse siktiriden patenler

Deney Grubu Örnek

BİRLİKTE OLALIM ENGELLERİ ASALIM !!!

Engelliliğe bazı insanlarda oluşan bir çeşit hastalık diyebiliriz. Engellilik üçe ayrılır; ruhsal, bedensel ve zihinsel engellilik. Engellilik için durumudur. Ülkemizde, dünya da birçok engelli insan bulunmaktadır ve bizim bu insanlara karşı pek çok sorumluluklarımız vardır. Biz bunları yerine getirmeliyiz.

Engellilerin toplumda bedensel olarak engelliyse mesela o durumundan dolayı insanların onlara karşı söyledikleri sözler vb. hareketlerinden dolayı kırılıyorlar. Bu kaba hareketler kendilerini kötü hissetmelerini ve yalnız kaldığını düşünmesi gibi kötü düşünceleri akillenine getirebiliyor. Onların o durumu hakkında sürekli yüzlerine vurulması, sürekli dolga geçilmesi gibi davranışlar

engellilerin kötü olmalarına sebep olur. Mesela bizim çevremizde zihinsel ve bedensel olarak engelli olarak bir adam var. Bu adamla arkadaşlık eden de var. Çocukları tarafından ona dahi diye hitap olması onun kendisinin zor durumunda olduğunu kötü olduğu aklına getiriyor. Bu yüzden buna benzer davranışlardan uzaklaşmalı, onlara yardımcı olmalıyız.

Toplumda bizim engellilerin üzerine sorumluluklarımız var. Mesela onların gelebileceği eğitimi haklarını, onlara yardımcı olmak için sesli trafik ışıkları, körlere yürüyüş yolları yapmamız engelli insanlara yardımcı olmalıyız. Mesela toplumda alışveriş merkezlerinde yürüyen merdiveni engelli arkadaşlarımız da sağlan bin arkadaş kullanıyor. Bu gibi durumlar engellilerin üzerine sorumluluklarımızı yerine getirmeliğimize göstermektedir.

Engelli insanlara çalışabileceği vakit geçirebileceği işyerleri ve faaliyetleri kurmamız gerekiyor. Çünkü onlar da ellerinden geldiğince çalışıp para kazanmayı isterler. Engelli insanlarda iş yapabileceğini düşünerek uygun olabilecek işler vermeliyiz.

Engelli insanların iş yapabilecekleri gibi eğlenmeye, gülmeye hakları vardır. Önceki paragrafımda bahsettiğim gibi bazı durumlarda kendilerini kötü hissedebilirler. Onlar bu sorununu ortadan kaldırmak için bir çok faaliyetleri yapmak ve kendilerini özgür hissetmelidirler. Onlara bu konuda da yardımcı olmalıyız. Mesela onların ev adreslerini alıp ziyaret edip vakit geçirmeli, birlikte kitap okumalıyız.

Sonuç olarak toplumumuzda engellilere karşı sorumluluklarımızı yerine getirmeliyiz çünkü onlar ve aileleri zor durumda yaşayanlar. Belki bir gün bizimde o duruma düşeceğimizi düşünerek davranmalıyız.

M. 11. "Yazı sadece bir düşüncenin etrafında kısır döngü içinde gelişmemektedir." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 3,7 oranında orta, % 3,7 oranında iyi ve % 92,6 oranında çok iyi şekilde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 63 oranında çok kötü, % 29,6 oranında kötü, % 7,4 oranında orta olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

KOMŞULUK İLİŞKİLERİMİZ 8 / İBRI TOPI

KOMŞULUK İLİŞKİLERİMİZ VARDIR MESELA KOMŞUMUZ
 BİZE MİSAFİR OLARAK GELİR VE BİZ ONA BİR ŞEYLER
 İKRAM EDERİZ YİYECEK İÇECEK İKRAM EDERİZ
 VE BİR GÜN OLUR BİZ ONUN EVİNE MİSAFİR
 OLARAK GİDERİZ. VE O BİZE İÇECEK BİRŞEYLER
 İKRAM EDEN VE BÖYLECE KOMŞULUK İLİŞKİLERİMİZ
 BÜYÜR MESELA BİZİM OTURDUMUZ MAHALERE BİRİSİ
 TAŞINIR VE BİZ ONUN EVİNE MİSAFİR KONUK OLURUZ
 VE O BİZE BİRŞEYLER İKRAM EDER VE BÖYLECE KOMŞULUK
 İLİŞKİLERİMİZ BÜYÜR

Deney Grubu Örnek

BİRLİK OLALIM ENGELLERİ AŞALIM

Engelli insan doğum esnasında, anne karnında veya hayatında yaşadığı bir olay sonucunda olabilir. Mesela gözleri görmemesi, ayaklarının üstüne basamaması, duymaması engelliliktir. Engelli bireyler kendilerine çocuk gibi davranılmasından, fazla ilgi gösterilmesinden, acıyarak bakılmasından hiç hoşlanmazlar. O yüzden böyle davranmaktan kaçınmalıyız. Engellilerle diğer geçmemeliyiz. Böyle davranışlar onların üzülmesine sebep olur.

Engelli insanların hayatlarını kolaylaştırmak için caddelere, binalara, otobüslere rampa yapmalıyız. Sokak lambalarını yolun ortasına yapmamalıyız. Böyle kaldırımlar varsa işçilere söylemeliyiz.

İşitme engellilerin de izlenmesi için işaret dilıyla anlatan yayınlar yapmalıyız. Görme engelliler için kabartmalı kitapların sayısını arttırmalıyız.

Engelliler de evlenip yuva kurmak isterler kendilerine göre ihtiyaçları vardır. Herkese yük olmak istemezler. Bir işte çalışıp kendi paralarını kazanmak isterler. Onlara göre işler ayarlamalıyız. Mesela Japonya'da atom bombası patladıktan sonra sakat kalan insanlar oyuncak yapmaya başlamışlar. Oyuncak alanında dünyada lider olmuşlar.

Engelli insanlar eve tıkılıp kalmak zorunda değildir. Onlarında sosyalleşmeye ihtiyacı var. Tiyatro grupları kuralım. Engelli arkadaşlarımızın da katılmasını sağlayalım. Yaptıkları işleri takdir edelim. Spora da yönltebiliriz. Dernekler kurarsak bu işleri daha düzenli yapabiliriz.

Sonuç olarak her insan dünyaya eşit olarak geliyor. O yüzden engelli bireylere yardımcı olalım. Ne oldum demeyelim ne olacağım diyelim. Engellilerin ailelerine de destek olalım.

M. 12. “Yazıda mantık hataları bulunmamaktadır” maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 3,7 oranında kötü, % 3,7 oranında orta, % 14,8 oranında iyi ve % 77,8 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 29,6 oranında çok kötü, % 29,6 oranında kötü, % 18,5 oranında orta, % 14,8 oranında iyi ve % 7,4 oranında çok iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

İşte bu durumlardan insan vücudunda nasibini gayet iyi alıyor. Sağlıklı bir yaşam sürmek bizim elimizde ama biz bu fırsatı hiç iyi değerlendiremiyoruz. Çünkü biz doğa yoksunu insanlar olarak büyümeye devam ediyoruz. Keşke insanlar biraz daha bilinali olsa da doğamızı koruyup sağlıklı bireyler olmak elimizde.

Deney Grubu Örnek

⇒ Engelliler Üzerinde Sorumluluklarımız ⇐

Her insan engelli olabilir. Bu doğrudur veya sonradan olabilecek bir olaydır. İnsan engelli doğabilir veya sonradan başına bir olay gelerek gözünü, bacağına vb. organlarını kaybedebilirler. Bizim engellilere karşı sorumluluklarımız vardır; Biz onların kalbini kırmamalıyız. Onlarla olay etmemeliyiz. Bir tekerlekli sandalyedeki insana önce karşıya geçirebilirimim diye sorup sonra karşıdan karşıya geçirmeliyiz.

Her insanın bir anı vardır. Bir insanla olay etmek onu üzme çok kötü bir davranıştır. Onlara sana ne oldu nasıl oldu diye sorular sormak onları üzebilir, engellinin yanında annesine babasına sorular sormak onları üzebilir. Engellilerin kullanacağı yerleri işgal etmemeliyiz. Engelliler için binaların önüne yerler yapmalıyız ve bu binaların önüne araç park etmemeliyiz. İşitme engelliler için birçok şey yapabiliriz. Televizyonda dizilerin köşesinde işaret diliyle anlatan bir kişi olursa işitme engellilerde o filmi anlayabilirler. Engelliler için birçok aktiviteler yapabiliriz mesela ben birkaç gün öncesinde televizyonda engelsiz futbol diye bir şey görmüştüm. Orada tek bacağı olmayan insanlar futbol oynayabiliyorlar, Kör insanlar futbol oynayabiliyorlar, sakat tekerlekli sandalyedeki insanlar basketbol oynayabiliyorlar ve bir aktivitede bulunabiliyorlardı. Engelli insanlar bu gibi yerlere giderek stresten kurtulabilirler.

Onun için engelli insanları anlamak onlara saygı duymalıyız. Bizde onlar gibi bir gün engelli olabiliriz. Onun için engellilere yardımlarda bulunmalıyız.

Renat Karaduman

M. 13. "Yazıda akıcılık sağlanmıştır." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 100 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 48,1 oranında çok kötü, % 40,7 oranında kötü ve % 11,1 oranında orta olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Komşularımız bizi çok seven ama
 burada onu çok sevmeliyiz yoksa iliş-
 kilerimin iyi olmaz. Komşularımıza sa-
 lan söylemeliyiz. Eğer söylersek bize
 bida ha inanmaz. Inanmazsa bizi sev-
 men sevmese ilişkilerimiz anılır.
 Yani komşularla iyi geçinmemiz
 gerekir iyi geçinirsek çok se-
 veririz birbirimizi bize düşen
 komşularda iyi geçin kötü olma
 yalan söyleme bunları yaparsan
 komşuluk ilişkilerinde iyi olur.

Deney Grubu Örnek

ENGELLİLERE YARDIM...

• Engelli, gözü görmeyen, kulağı duymayan vb insanlara engelli denir. Her insan engelli olabilir. Engelli insanlara özürle veya deli derler, bu çok yanlış bir bilgidir, eğer bir insan engelliye ona engelli diye hitab edebilirsiniz.

• Bazı engellilere karşı sorumluluklarımız vardır. Bunlardan bazıları ayaga kalkmayan birini koltuğa geçirebiliriz. tabii bunu yapmadan önce engelli kişiye sormamız lazım. eğer o da istiyorsa bu işi ona yapabiliriz.

Engelli birine toplumdaki dışlanmalarını Engelli bireylere kendilerini hiracak şekilde davranmamalıyız. Aslında kendimizi engellilerin yerine koyarak hiçbir sorun almaz.

• Engelli bireyler bazen yolda kalabilir. Engellinin geçeceği yere direk vb şeyler dikizler bunun yüzünden engelli bireyler oradan geçemiyorlar.

Bazı binalara girişine rampa yapmıyorlar engelli insanlarda merdivanlardan çıkamıyor, Sanktı o binaya gidecek insanın hepsi sağıklı olacak diye bir mecburluğu var. Engelliler bu sorunlarla her yerde karşılaşılıyor. Bazı AVM'lerde yürüyen merdivanlar engelliler için yapıyor ama oradan sağıklı insanlar geçiyor. engelli insanlarda asafıda yürüyor bu da engellilerin canını çok sıkıyor. engelliler bazı yerlerde futbol oynuyorlar oyuncuların 1 ayığı yok kalecilerin ise 1 kolu yok ama o ayundaki kaleler ve saha biraz daha küçük oluyor. Bazı engellilere engelli oldukları için iş sansi tanımıyor. Bazı engellilerin körlere ait harfleri vardır. Engelli insanlara aler tanıtımı yapabiliriz.

• Bazı işaret dilleri vardır. Bu işaret dilini herkesin öğrenmesi lazım. görme engelliler için kabartmalı alfabe yapabiliriz. Görme engelliler için sesli kitaplar yapabiliriz. Beden diliyle engellilere her şeyi anlatabiliriz bu da engellilere sevindirir. Basketbol liselerinde engelli basketi var, bu baskette sandalyelere oturuyorlar ve basketbol oyunuyla eğleniyorlar. ne olsa onlarında eğlenmeye ihtiyacı vardır.

• Hepimiz bir engelli adayız bugün sağlamız ama yarın ne olacağımızı sadece Allah bilir. Engellilere yardım etmeliyiz.

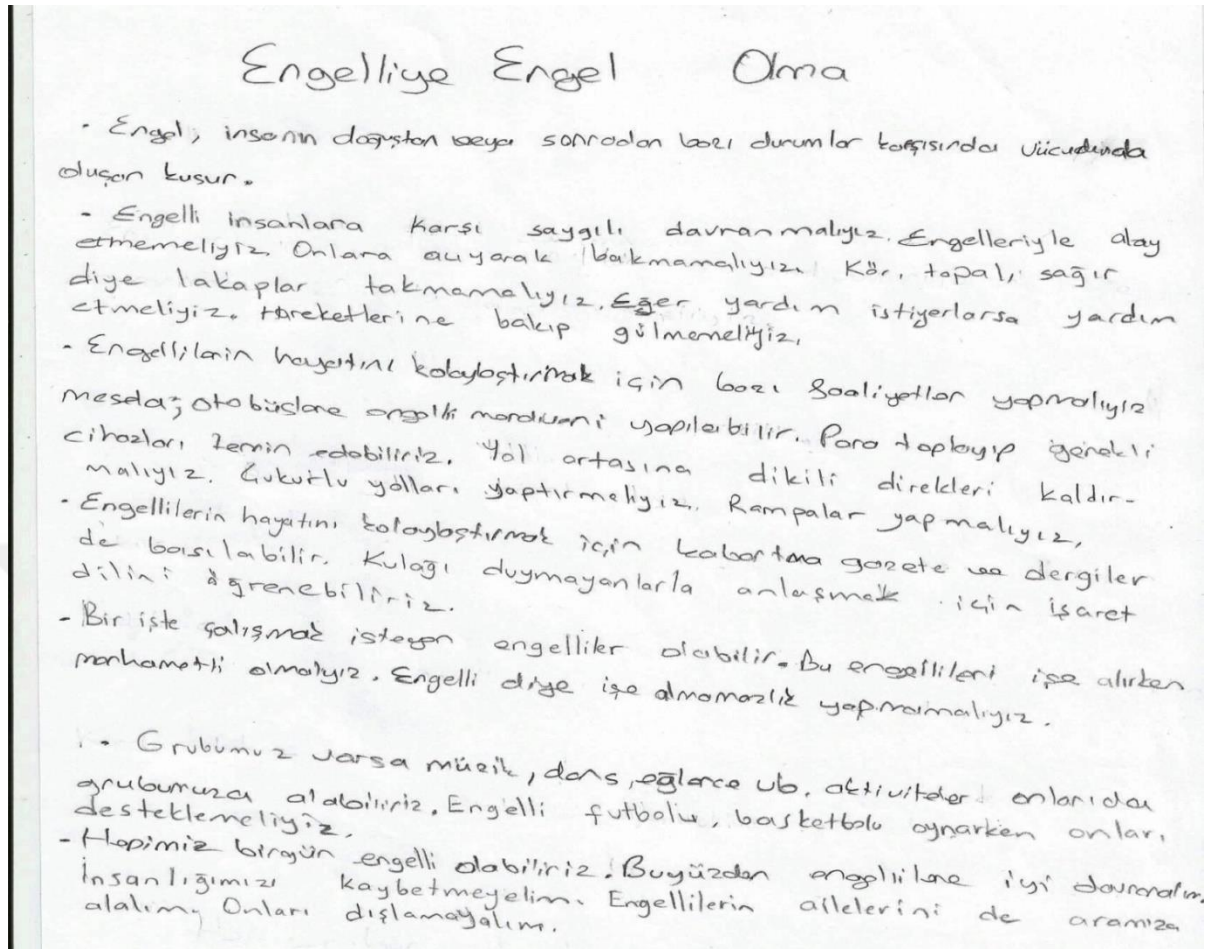
M. 14. "Yazıda düşünce tekrarlarına yer verilmemiştir." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 22,2 oranında orta, % 55,6 oranında iyi ve % 22,2 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 51,9 oranında çok kötü, % 40,7 oranında kötü, % 7,4 oranında orta olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Örneğin insanların birinin eve geldiğinde insanlar birbiriyle konuşmak yerine televizyonu açıp televizyon izliyorlar yada elektronik eşyaya bakıyorlar. Eve gelenlerle konuşmak sizce daha iyi değilmi. Bence evet çünkü insanlar birbiriyle konuşurlarsa komşuluk ilişkilerini korumuş olur. Onlara saygılı olmalıyız. Evimize eğer yabancı biri gelirse bile onlarla konuşun çünkü o sıkılır ve bir daha sizin eve gelmez. O yüzden konuşmazsanız siz de çok sıkılırsınız. Eğer ki sıkılırsınız fakat konuşun ki kaynaşın. Başka bir şeylerle uğraşmayın. Misafire iyi davranın bir şeyler ikram edin eğer etmezseniz o insan bir süre sonra sıkılır ve hemen eve gitmek ister. Siz bir yere giterseniz bile sizinle konuşmazlarsa sizde çok sıkılırsınız.

Sonuç olarak yazdıklarımızdan bir misafir geldiğinde insanlara ilgilerin siz de sıkılmazsınız oda sıkılmaz.

Deney Grubu Örnek

M. 15. “Cümle kuruluşları dil bilgisi kurallarına uygundur.” maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 3,7 oranında kötü, % 37 oranında orta ve % 59,3 oranında iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 29,6 oranında çok kötü, % 37 oranında kötü, % 29,6 oranında orta ve % 3,7 oranında iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Keşke insanlar biraz daha bilinali olsa da doğamızı koruyup sağlıklı bireyler olmak elimizde.

Deney Grubu Örnek

ENGELLİ OLMAK HİÇBİRŞEYE ENGEL DEĞİLDİR ---

Engelli vatandaşlar hayatının her anında zorluk çekebilir. Onlara her konuda yardım etmeliyiz. Fiziksel, zihinsel engelli vatandaşlara engelli diyerek ayırmacılık yapmamalı onlara hoşgörülü davranmalıyız. Örneğin fiziksel engelli bir arkadaşımız bizimle ne oyun oynayabilir nede farklı bir sosyal faaliyete katılabilir. Bu yüzden içine kapanmış bireyler haline gelebilirler. Bizim engelli vatandaşlarımızla karşı sorumluluklarımız mutlaka vardır. Mesela merdivenden inemeyen bir engelliye yardım etmeliyiz, karşıdan karşıya geçmeye çalışan göremeyen bir vatandaşın elinden tutup onun yalnız olmadığını göstermeli, karşıya geçirmeliyiz.

Engelli bir insanın mutlaka yardıma ihtiyacı olur, ama öncelikle onlara yardıma ihtiyacı olup olmadığını sormalıyız. Belki yardıma ihtiyacı yoktur bundan alınabilirler. Engelli vatandaşların ailelerinde de bu konuda dikkatli oluyorlar, direkt ona değil neyi var diye ailesine sormaları da hem ailesini hem onları üzüyor. Her insan sınırlenebilir ama onlara bağırarak lakap takarak seslenmemeliyiz. Kendimizi de onların yerine koyarak empati kurmalıyız. Onlara toplumun her alanında yer vermeliyiz onları dışlamamalıyız. Neyin var dediğimizde kırıcı bir şekilde söylememeliyiz onları kırmamalıyız. Çok acınacak bir haldeyiz, çok farklı bir kıyımımız gibi davranmamalıyız onlara onlarda bizim gibi insan.

Bu vatandaşların yaşamını hayatını kolaylaştırmak onlar için kaldırımlara rampa, otobüslere tutacak katmalıyız. Yürüyen merdivenlere önce kendimiz değil onlara öncelik vermeliyiz. Kapı vs. açmalarında yardım etmeliyiz. Onların geçeceği yerleri kapatmamalı, araç park etmemeliyiz. Onlara ayrılan alanları kapatmamalıyız. Kaldırımlara, yollara direkleri dikkatli bir şekilde onların zararına değil bir şekilde katmalıyız.

MELİS ERDOĞAN 81B

Engelli vatandaşlar belki oturduğu yerden para almak istemezler, onlarda bir üretim yapmak topluma katkı sağlamak isterler kendilerini bu şekilde daha iyi hissede bilirler ve mutlu olurlar. Masa başı işlerde onlara öncülük verebiliriz.

Görme engelli vatandaşlarımız için kabartma alfabesini, işitme engelli vatandaşlarımız için de işaret dilini öğrenmeli onlarda iletişim kurmalıyız ve onların yalnız olmadıklarını yanlarında olduğumuzu hissettirmeliyiz. Onların üretim yapmalarına imkan sağlamalıyız, onlara ayrıca güzel bir eğitim vermeliyiz. Bu şekilde yapacakları işte daha başarılı olurlar. Onlar da ellerine ekmeç götürmek zorundalar kendilerini yük gibi hissetmemeliler.

Engellilerinde eğlenme, çeşitli faaliyetlere katılma hakları vardır. Onlarda spor yapabilirler hem eğlenirler hemde mutlu olurlar. Down sendromlu çocuklar dârinğin qdsteri yaparlar, tiyatro, müzikal gibi faaliyetlerde bulunurlar. Bizlerde bu qdsterilere katılmak için bilet alırız onlara maddi yardımda bulunmuş oluruz. Bu şekilde onlarda bizlerde mutlu oluruz. Onlar hem ruhsal olarak kendilerini iyi hissederler hemde sosyal faaliyetlerde bulunmuş olup kendilerini bu alanlarda geliştirebilirler.

Her birer engelli adayıdır. Bizlerde engelli olabiliriz. Mesela okula gidemeyen bir engelliyi annesi ya da babası kucağında qdötürabiliyor ama çok zorluk çekiyor. Onlara yardım etmeliyiz. Bizün gelir onlarda bizler için birşey yapabilirler. Onların yardıma değil güzel sözlerle ihtiyacıları var. Engelliye destek olmalı onların yanında olmalıyız. Onların hayatında iyi bir şekilde yer almalı ve mutlu etmeliyiz.

M. 16. "İmla kurallarına uyulmuştur." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 11,1 oranında çok kötü, % 25,9 oranında kötü, % 37 oranında orta ve % 25,9 oranında iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 48,1 oranında çok kötü, % 25,9 oranında kötü, % 7,4 oranında orta, % 14,8 oranında iyi ve % 3,7 oranında çok iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Bazı kimseler her böyle birbirlerini çok düşkün olurlar sanki bir akraba gibi ama kimselerin işleri varmış ki hal hal her somussak kimselerin diye beş kalmas

Deney Grubu Örnek

ENGELLİLERE KARŞI GÖREVLERİMİZ

Engelli insanlar çok zorluk çeken kendilerine verilen her şerde kırılan kişilerdir. Bizim engelli insanlara karşı bir takım sorumluluklarımız vardır. Mesela yürüyemeyen bir arkadaşımıza kapak, pil toplayarak yardım edebiliriz. Yada ruhsal engelli arkadaşlarımızı dışlamayıp onları da aramıza alabiliriz.

Engellilere karşı iyi davranmamız gerekir. Engellilerin kalplerini kırarak sözler söylememeliyiz. Mesela engelliler çok hata yaparlar onların her hatalarında onlara; gerizekâli, özürü vb. lakaplar takmamalıyız. Engellilere özel imkanlar sağlamalıyız. Onları aramızdan itmemeliyiz. Bu onları dahada içine kapanık bir hale getirir.

Engelli insanlar çoğu yerde zorluk çekerler onlara özel yerler yapmalıyız. Mesela kökler için uygun kaldırım yapabiliriz. Onlar istiyorlarsa karşıdan karşıya geçirebiliriz. Ya da tekerlekli sandalyeye mahkum insanlara özel yürüyebilecekleri rampalı yerler yapmalıyız.

Bizler engellilerle anlaşamıyoruz. Kolların ve kulağı duymayanların özel alfabeleri vardır. Bizler işaret dilini öğrenirsek engelli insanlarla anlaşmamız kolay olur.

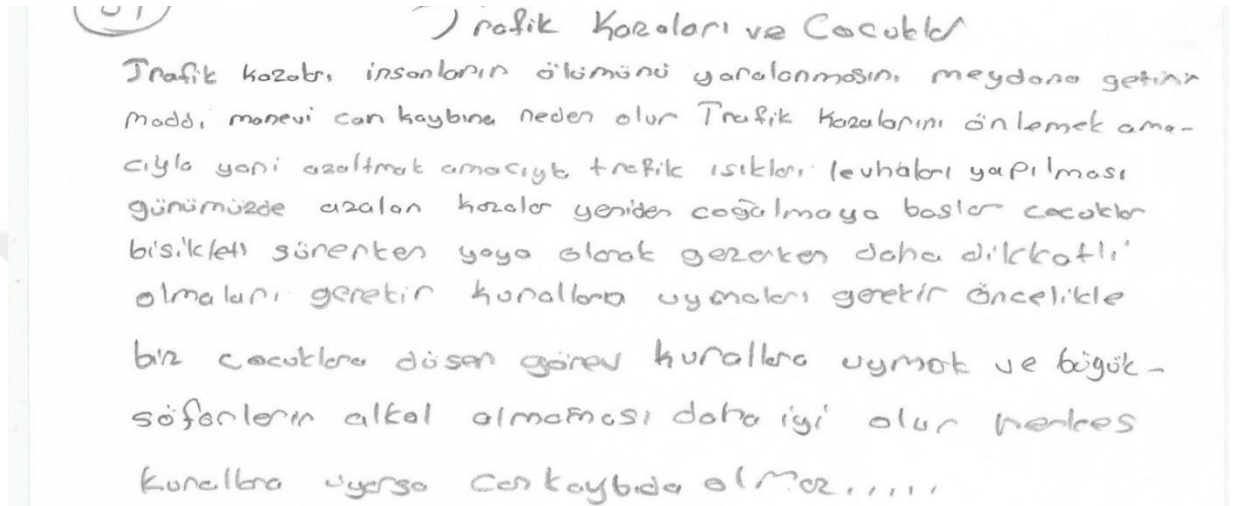
Engelli insanları içine kapanık şekilde bırakmamalıyız. Engellileri iş hayatına teşvik etmeliyiz. Onların yeteneklerini ortaya çıkarmalıyız. Onlara özel el yetenekleri gibi kurslar açmalıyız.

Engelli insanları topluma kazandırmak gerekir. Örneğin engelli insanları; yetenek, bilgi vb. programlara yönlendirebiliriz.

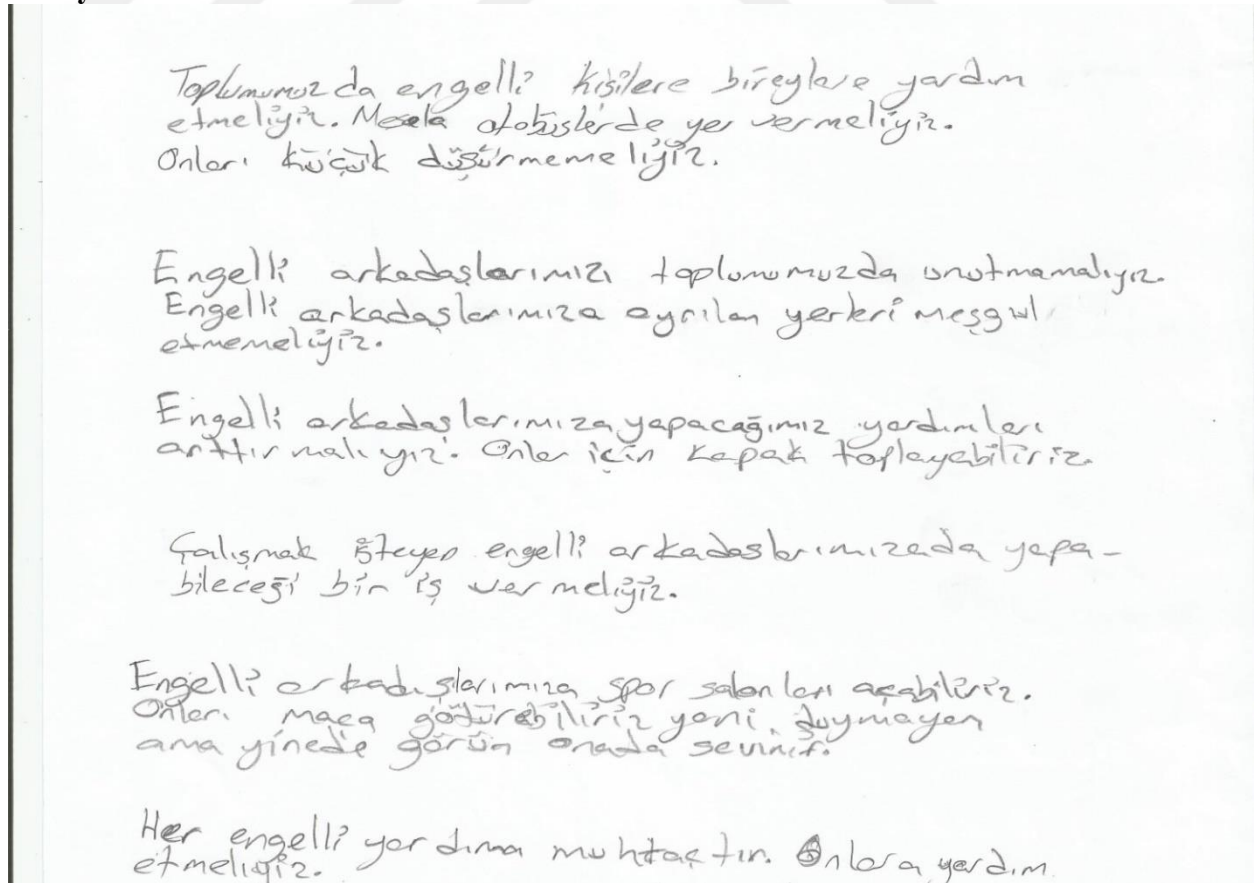
Sonuç olarak engelli insanları her yönden mutlu etmeliyiz. Bir gün bizimde engelli olma ihtimalimizin olduğunu unutmamalıyız.

M. 17. "Noktalama işaretleri doğru bir şekilde kullanılmıştır." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 3,7 oranında çok kötü, % 14,8 oranında kötü, % 44,4 oranında orta ve % 37 oranında iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 48,1 oranında çok kötü, % 18,5 oranında kötü, % 29,6 oranında orta ve % 3,7 oranında iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Deney Grubu Örnek

M. 18. "Kelimeler yerinde ve doğru anlamda kullanılmıştır." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 7,4 oranında kötü, % 29,6 oranında orta, % 44,4 oranında iyi, %18,5 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 33,3 oranında çok kötü, % 29,6 oranında kötü, % 29,6 oranında orta ve % 7,4 oranında iyi belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Doğa yoksunu insanlar olarak büyümek istemiyoruz.

Bu dünyada insanlar hiç iyi birşey yapmıyorlar Çünkü hayvanları ve bitki yok olarak yaşamak isterler ve biz onların yerinde olsaydık bizde yaşamak isterdik hence insanların yerinde olsam dikatle yaparız sonra ne hayvanlara ne bitkilere zarar vermezler.

Mesela ağaçlar olmasa sel, deprem onlara sebep olur ve onlar sel, depremi engeller bizde onlar kurtarı.

Ormanlar olmasa hayvanlar çiçek, böcekler bile yemezler aç susuz kalırlardı ve ne olurlardı neşeleri tükenirdi. Eğer ki bizde lesiz kalırsak yiyecek içecek bulamazsak bizde onlar gibi oluruz.

Deney Grubu Örnek

Engellilik insanda doğuştan ya da Sonradan meydana gelebilir. Engelli insanlar fiziksel, ruhsal, bedensel olarak kısıtlı olabilir. Engellilere karşı bizim sorumluluklarımız vardır. Engelli insanların hayatını kolaylaştırarak yaşamalarını sağlamaktır.

Engelli insanlara söz ve davranışlarımızda güzel şeyler demeliyiz. Onlara kalsız, dilsiz, özünü vs. lakaplar takmadan uzak durmalıyız. Onları yermemeliyiz. Onlara onayış göstermeliyiz. Engellilere anlayışlı davranmalıyız. Örneğin bazı insanlar çocuklarını engellilerin yanından bile geçirmiyorlar. Bunları yapmamalıyız. Belli mi olur belki bizde böyle olabiliriz.

Biz engellilere yardım etmeliyiz. Bulduğumuz pilleri yere atmak yere bir yerde biriktirip okula götürülmeye. Pilin yerine tekerlekli sandalye veriyorlar. Kulak cihazı da temin edebiliriz. Var kıflara para verebiliriz. Engellileri konsidera karşıya geçirebiliriz.

Görme engellilere kabartmalı alfabe olmalı. Haberde televizyonda engellilere özel kanallar olmalı onların canı da TV izlemek isteyebilir.

Engelliler boş boş oturunca sıkılabilir. Engellilere de para gerekir. Bunların da gelişmeye hakkı vardır. Onlara uygun işler verilmelidir.

Engellileri de bizim yaptıklarımız etkinliğe katmalıyız. Onlar çok sevinir. Onların bizden ne eksigi var. Onlarında etkinliğe katılma hakkı var. Engellileri dışlanmalıyız.

Aileler engellileri dışlıyor, dışlanmalıyız. Aramıza almalıyız. Hakları yeniliyorsa polise söylemeliyiz. Hep birlik olalım engellileri dışlanmayalım. Birgün bizde öyle olabiliriz.

M. 19. “Cümlelerde anlatım bozuklukları yapılmamıştır.” maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 11,1 oranında çok kötü, % 3,7 oranında kötü, % 59,3 oranında orta ve % 25,9 oranında iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 59,3 oranında çok kötü, % 18,5 oranında kötü ve % 22,2 oranında orta olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Akçe çevrede birleşiyor. Çevrenin birleşmesi bizim dışarda
daha az vakit geçirmenize olarak sağlıyor. Bunda işi
kapatık bir toplumu oluşturuyor. Çevremizde dışarda

Deney Grubu Örnek

EL ELE VERİP ENGELLERİ AŞAUM

Engelli insanlar, normal insanların yaptıkları bazı şeyleri yapamayan insanlardır. Her insan bir engelli adayıdır. Hiç ummadığımız bir anda yakınımdaki bir insan bir kaza sonucu engelli olabilir.

Sağlıklı insanlar olarak hepimizin engelli vatandaşlara karşı görev ve sorumluluklarımız vardır.

Sokakta giderken bir engelli gördüğümüzde ondan korkup uzaklaşmamalıyız. Onlara diğer insanlara nasıl muamele edilirse öyle muamele edilmelidir. Onlar toplumda dışlanıp küstürülmemelidir. Eğer toplum o insanları dışlar da engellilerle dalga geçmek isterse kasıtlı insan çok alır ve hatta bir daha dışarı çıkmak bile istemez. Tamam onlara değer vermeliyiz ama bu şekilde değil. Onlara ihtiyacı olduğunda yardım etmek, normal bir insan ile konuşur gibi onun habiri, hatırı sonarak çok değer verdiğimizizi gösterebiliriz. Ayrıca engelli insanlara kötü kelimeler (sağır, dilsiz, kör...) kullanılmamalıdır. Ve de engelli insanların aile bireyleri birbirini suçlanmalıdır. Çünkü Allah onları deniyor olabilir. Hiç yılmadan sabır etmelidirler. Eğer böyle yaparlarsa çocukları kendileri yük gibi hissetmez aksine daha mutlu hale gelirler.

Bizim görevlerimizden biri ise engelli vatandaşlarımızın günlük hayatları acı çekmemesi için onlara özel şeyler yapmaktır. Mesela yürüyemeyen bir engelli öğrenci okula gidiyor. Her gün "Acaba ben sınıfıma merdivenlerde nasıl çıkacağım? Bana hangi araçla yardım edecek?" diye düşünmektedir. Zaten o engelli olduğu için acı çekiyor bir de okul hayatında acı çekmemesi lazım. Kör vatandaşlarımız için ise pürsüz seritler yapılabilir. Eğer böyle yapılırsa kör vatandaşlarımız o seritlerde tutarak yürüyebilir ve hiçbir sorun yaşamadan hayatına devam eder. Böylece engelli vatandaşlarımız toplum hayatında kendilerini mutsuz hissetmez.

Gelelim kitap konusuna. Görmeyen vatandaşlarımız için de kabartmalı kitaplar yapılmalıdır. Hatta bir de işaret dilini öğrenirsek işitme engelli insan ile iletişimdeyiz. Hiç zorluk çekmeden hemen iletişime geçebiliriz. Televizyonlarda işitme engelliler için işaret dilini kullanan insanlar olmalı ve onlar da yaşamdan haberdar olmalıdır.

Ti hayatında da engelli vatandaşlarımıza fırsat verilmelidir. Eğer eğitim fırsat verilirse onlar da normal insanlar gibi Ti yerlerinde çalışabilirler. Ve ihtiyaçlarını karşılamak için gereken parayı kazanmış olurlar. Evde onları bekleyen aileleri kapıyı sevinçle açarlar ve babaları ya da annelerinin Ti'leri gelmesini sevinçle karşılarlar. Bunun yanında Ti yerinde çalışıp da engelli olan insanların engelli diye haklı yeritmemelidir. Normal insana verilen ücret kadar o kişiye de verilmelidir.

Engelli vatandaşların da eğlenmeye hakları olduğunu herkes bilmelidir. Eğer yakınımızda tanıdığımız bir engelli varsa onu alıp bir parka veya eğlence yerine götürmeliyiz. Böyle yaparsak o kişi kendisini değerli hisseder ve her insan gibi o da mutlu olur. Spor hayatında da birçok engelli vatandaşımız yer almaktadır. Ben teledüzenlerde sporları izlediğim birçok engelli vatandaşın yarışıp birinci geldiğini biliyorum.

Yani bızetle hepimiz bir engelli adlarız bunu unutma malıyız. Ve de engelli olan insanları desteklayıp aksine onları aramızda almalyız. Bunun yanında da engelli vatandaşlarımızın ailelerine yardım etmeliyiz. Çünkü onlar çok zorluk çekiyorlar...

M. 20. "Gereksiz yere kelime tekrarı yapılmamıştır." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 14,8 oranında çok kötü, % 25,9 oranında kötü, % 40,7 oranında orta ve %18,5 oranında iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 74,1 oranında çok kötü, % 18,5 oranında kötü ve % 7,4 oranında orta olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

(69)

= KOMŞULARIN İYİLİĞİ =

Komşu demek kötü günlerde yanında olup seni teselli eden demek. İyi günlerde seni yalnız bırakıp yanında olan demek. Komşularla ilişkilerimizi nasıl güçlendirebiliriz? Çok fazla yol var ama en önemlisi yalan söylememek. Eğer yalan söylersek komşularda bunu öğrenirse ilişkilerimiz çok azalır. Bideha komşumuz insanlara çok kötüdür. Onun için yalan söylememeliyiz. İyi davranmalıyız. Komşularımızla aramızın iyi olması için birçok yollar vardır demiştik. Bunlardan biride iyilik yapmak. Eğer komşumuzun yardımına koşarsak dar zamanında yanında olursak bu iyilik demektir ve komşularımız bizi seven. Komşularımızla ilişkilerimizi güçlendirmek için yalan söylememeliyiz, iyi davranmalıyız, iyilik yapmalıyız ve zor günlerde yanında olmalıyız.

Deney Grubu Örnek

ENGELLİLERİ DİŞLAMAMALIYIZ

En Dünyada engelli bir çok insan vardı. Kiminin kolu yok kimi ise zihinsel özürle kimileri ise tekerlekli sandalyeye mahkum bu insanlar kendilerinin böyle olmasını istemezlerdi elbette ama Allah tarafından böyle olmuştur.

Engelli insanlara sorumluluklarımız vardır. Engelli olan insana soru sormak yerine gidip yanına soruyor sandı onu görmemiş orda öyle biri yok gibi davranıyorlar. Ve bu durum da o engelli vatandaşı üzüyor ve kendisini değersiz hissettiriyor. Ama yanına soru sormak yerine gidip kendisine sorsa o soruları kendisini değeri hissedir. Engelli insanın yerine kendimizi de koymalıyız ve özaman onların onları ama insanlar böyle düşünmüyorlar. Dinlemek, anlamak yerine onları dışlıyorlar. Biz şimdi sağlıklıyız ama yarın nasıl olacağımızı kestiremeyiz. Engelli insanların da iste o durumda olmak istemeyenler. Ama Allah'ın da onlara öyle bir hayat vermiş.

Engelli insanları düşünmüyorlar kaldırımlardan geçecek bir yerleri yok kaldırımlar ortasına bir direk dikmişler daha sonra kaldırımlarda yükselde engelli olan kişilerin nasıl geçeceğini düşünmüyorlar. Bunun yerine o direği kenara dikseler ve kaldırımların rampa yaparsan engelli insanların rahatça geçebilirler. Bazen bir insanın karsıdan karsıya geçerken bir insanın ona sormadan gidip onu karsıya geçirmeye çalışıyor belki o bir dmeden daha iyi yürüyecek ama insanlar bunu düşünmüyorlar ona soruyorlar yardıma ihtiyacı var mı diye. İnsanlara karsı sorumluluklarımızı yerine getirmeliyiz. Kitapların hepsi sağlıklı insanların için hazırlanmıştır. Bu yüzden engelli olan yani kön olan kişiler için de sesli kitaplar olmalı. Engeli olmayan kişilerin dillerini öğrenmeliyiz. Çünkü engellilerin yardıma ihtiyacı olduğu zaman onu kolayca anlamak için ve ona hemen yardım etmek için bilmemiz gerekir.

Engelli insanlar da edisabilir. tekerlekli sandalyeli veya duyanmayan engelli bireyler dibis yapabilirler. onlar edisince daha çok mutlu duntar. Ve daha bir çok iş yapabilirler ama bir çok iş veren kişiler engelli insanlara imkan vermiyorlar şöyle düşünürler; 'Basma belmi olsun onun yerine saglıklı bir insan alın' ama nasıl saglıklı insan edisiyorsa yada edisma hakkı varsa engelli insanın da edisma hakkı vardır. onların hakkını öğrenmemeliyiz.

Engelli insanlarda eğlenmek, oyun oynamak posterler- çok zor kelime leni bir araya getiren bir dizi sarı söylüğe kelime olduğu halde ve yarışmaya çıkar ve bunu yapan diğer engelli den insanlarda yarışmaya çıkma poster sarı katılan insan onlara cesaret verirler. Buda çok güzel birşey nasıl insanlar futbol oynuyorsa kör olan bir insan da oynayabilir. Daha sarı tekerlekli sandalyeli den insanlarda basketbol oynaya bilir. Çanta onların da eğlence, oyun oynama hakkı vardır.

Engelli insanları, ailelerini dışlamamalıyız. Bu ülkede bizim ne kadar hakkına varsa onların da o kadar hakkı vardır. Engelli insanları dışlamamalıyız onlara destek olmalıyız. saglıklı insanların engellilere karşı sorumluluğu bunlardır.

M. 21. “Yazının giriş, gelişme, sonuç bölümleri belirgin olarak düzenlenmiştir.” maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar 7,4 oranında iyi ve % 92,6 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 25,9 oranında çok kötü, % 14,8 oranında kötü, % 55,6 oranında orta ve % 3,7 oranında iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

Trafik kazalarını önlemede çocuklara düşen görevler var mıdır?
 Evet vardır mesela okul çıkış zili çaldı arkadaşımın biri karşıdan
 karşıya geçerken o arkadaşımın sağa ve sola bakmasını söyledim.
 Mesela büyük olan öğrencileri görevlendirip okulun yolunda dur ve
 geç işaretlerini yoldan geçen arabaların bu şekilde trafikte kuralla-
 rının unutulmamasını sağlar bu şekilde de trafik kazalarını önle-
 miş oluruz. Trafik kazaları en çok insanların bilgisizce davranmalar-
 ından dolayı trafik kazaları meydana geliyor. Eğer insanlar trafik
 kazalarını önlemek için trafik işaretlerine bakıp öyle geçmeleri
 ve emniyet kemeri takmaları gerekir. Bu çocuklara düşen başka bir
 görevinde vardır mesela serviste okula gelen arkadaşlarımızı uyara-
 bilirdi de emniyet kemelerini takarlarsa her hangi bir kaza durumun-
 da canından dışarı fırlamamış olurdu can kaybında engellenmiş oluruz.

Deney Grubu Örnek

Bizimimizde bir çok engelli türü vardır. Engellilere karşı sorumluluklarımız vardır. Engelleri fiziksel, bedensel veya ruhsaldır. Engelli insan kusurlu olan insan değildir.

Bizim engellilere karşı manevi sorumluluklarımız vardır. Engellilerle çok abartılı ilgilenmemeliyiz. Bazı Engelli insanlar yürüyemeye bilirler yada konuşamaya bilirler. İste bu yüzden onlara dalgı geçip hastanmayacağı şeylerden bahsetmemeliyiz.

Engelli insanların hayatını kolaylaştırmak için bir çok şeyler yapabiliriz. Mesela örnek verecek olursak okullarımızda engelli öğrenciler olduğunda onlar için kapak kampanyası başlatıp tek tekli sandalye alabiliriz. yada pilleri yere atmak yerine biriktirip onlara yardımcı olabiliriz. Daha başka örnek verebilecek olursak zengin olan insanlardan para toplayıp engelliler için vakıflar kurabiliriz.

Görme engelli bir insana yardımcı olabilmek için kabartmalı gazeteler çıkartmalıyız. Başka bir örnek verecek olursak işaret dilini öğrenmeliyiz.

Meslek edinmek isteyen bir engelli insan için devletimiz paralar ödüyor. Yani evde engellilerin bas bas oturması için bizimde yardımcı olmamız gerekir.

Bazı engelli insanları rehabilite etmek veya etkinlik düzenletmek bizimde görevimizdir. Buna örnek verecek olursak Biz tiyatro düzenlediğimizde engelli insanlarda görev vermeliyiz.

Bu yazdığımız konuyla ilgili olarak sadece engellilere değil ailesine karşıda saygılı olmalıyız ve Engelli insan ve Ailesine çok fazla yardımlarda bulunmalıyız. Çünkü birgün bizde engelli olabiliriz.

M. 22. “Giriş bölümünde konu genel hatlarıyla tanıtılmaktadır.” maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 7,4 oranında çok kötü, % 18,5 oranında kötü, % 18,5 oranında orta, % 25,9 oranında iyi ve % 29,6 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 22,2 oranında çok kötü, % 55,6 oranında kötü, % 18,5 oranında orta ve % 3,7 oranında iyi olarak belirlenmiştir.

Resim 43: Kontrol Grubu Örnek

Trafik kuralarını önlemede çocuklara düşen görevler vardır. Vardır. Örnek çocuklara küçük yaşta bilgilendirilmeli ve onlara küçük yaşta ders verilmesi olarak çocuklar trafik kuralarını engeller heri derslere ağırlık yaparlar eğilir. İste bunlar gibi.

Resim 44: Deney Grubu Örnek

- Engeller ve Biz -
Engelli insan vücudunun bir kısmı önceden veya sonradan hasar görmüş kişidir. İnsanların bazıları zihinsel engelli olabilir bazısının kolu veya bacağı bulunmuyor veya bir kolda kopabiliyor. Engellilere karşı toplumun görevi var.

M. 23. "Giriş bölümünde konu ile ilgili kavramlar tanımlanmaya çalışılmaktadır." maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 11,1 oranında çok kötü, % 3,7 oranında kötü, % 33,3 oranında orta, %14,8 oranında iyi ve % 37 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 77,8 oranında çok kötü, % 18,5 oranında kötü ve % 3,7oranında iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

(64) İnsan ve Doğa Mustafa 1
8-C

İnsanlar kendi elleriyle yasadıkları ontamları yok ediyor.
Doğal ortam denem şey ontadan kalkıyor.

Örneğin ağaçları kesiyorlar yerine başka birşey yapmak

Deney Grubu Örnek

Engellilik vücudunun belirli organlarını tamamen yada kısmen kullanamamasıdır. Örneğin gözleri görmeyen kulakları duymayan, ellerini yada ayaklarını kullanamayan insanlar engelli insanlardır. Bizim bu insanlara karşı bazı sorumluluklarımız vardır.

M. 24. “Sonuç bölümü konuyu bağlayıcı ve etkileyicidir.” maddesinden deney grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 14,8 oranında orta, %11,1 oranında iyi ve % 74,1 oranında çok iyi şeklinde belirlenirken; kontrol grubu öğrencilerinin son testte aldıkları puanlar % 29,6 oranında çok kötü, % 29,6 oranında kötü, % 25,9 oranında orta, % 7,4 oranında iyi ve % 7,4 oranında çok iyi olarak belirlenmiştir.

Kontrol Grubu Örnek

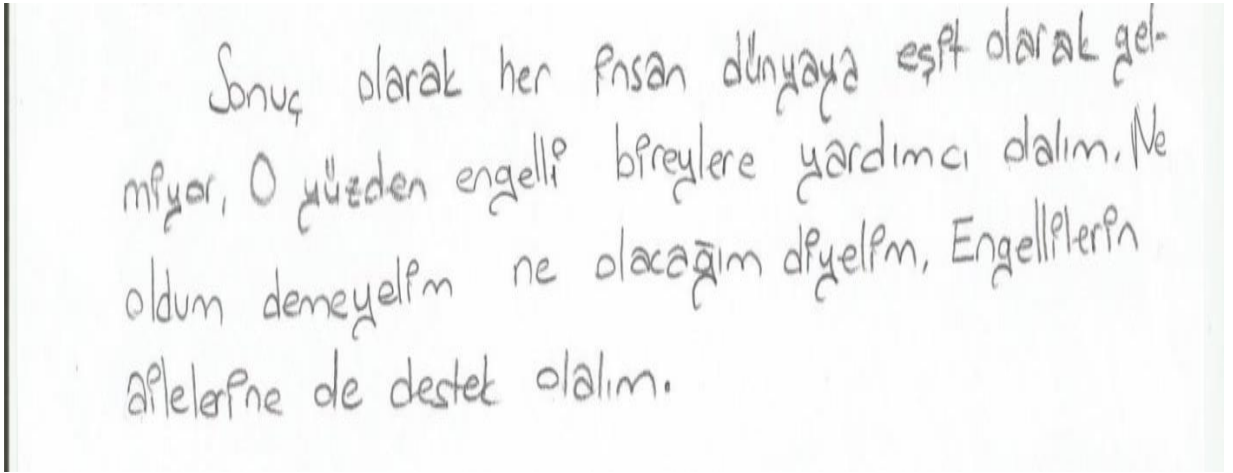
Komşuluk İlişkisi

Komşuluk ilişkilerini güçlendirmek için n' yapabiliriz? Sizde sokaklara kacamam kacamam masalar kurup bütün sokağı çağırırsak, hep beraber yemekleri yesek herkes evinden yemek getirirse büyükler sofrayı kurarken çocuklar da oyun oynasa güzel olmaz mı? Sonra yemekleri kapakların açtığımızda o yemeklerin kokusu bütün mahallesi sarsar.

Sonra annelerimizin yaptığı günlerden yapsak hep beraber dedikodu yapsak. O annelerimizin yaptığı kısırlara limon sıkıp yesek. Bütün sokağı toplanıp parka gidelim. Orda çocuk çocuk oyun oynasa. Bir pasat sekirdek olsak, çit çit çitlatsak olmaz mı? Bir suş işlendiğinde birbirimize destek çitelim.

Ama büyük ihtimal bunlar yaşanmaz. Niye mi? Çünkü teknoloji gelişiyor. Artık hiçbir insan teknoloji den yoran mıdır değil. Bayramlarda anneannemize dedemizin yanına gitmedimiz gibi komşulara gitmiyoruz...

Deney Grubu Örnek

4. 3. Deney Grubu Öğrencilerinin Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketine Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular

Deney grubu öğrencilerinin görsel destekli yazma etkinliklerine ilişkin öğrenci görüşleri anketine verdikleri cevaplara ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 7. Deney Grubu Öğrencilerinin Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketine Verdikleri Cevaplara İlişkin Değerler

Maddeler	Derecelendirme					
	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%
1. Yazmaya başlamadan önce konuyu zihnimde şekillendirmem zaman alıyordu. / Yazmaya başlamadan önce konuyu zihnimde şekillendirme zamanım kısaldı.	20	74,1	5	18,5	2	7,4
2. Yazmaya nasıl başlayacağımı bilemiyordum. / Yazmaya nasıl başlayacağım konusunda bilgi sahibi oldum.	19	70,4	5	18,5	3	11,1
3. Nasıl paragraf oluşturacağımı bilemiyordum. / Nasıl paragraf oluşturacağım konusunda bilgi sahibi oldum.	17	63,0	5	18,5	5	18,5
4. Paragraflar arasında uygun geçiş sağlama konusunda zorlanıyordum. / Paragraflar arasında uygun geçiş sağlama konusunda pek zorlanmıyorum.	16	59,3	11	40,7	-	-

5. Her bir paragrafta tek bir duygu ve düşünceyi işleme konusunda zorlanıyordum. / Her bir paragrafta tek bir duygu ve düşünceyi işleme konusunda zorlanmadım.	17	63,0	6	22,2	4	14,8
6. Düşüncelerimi nasıl geliştireceğimi bilemiyordum. / Düşüncelerimi nasıl geliştireceğim konusunda bilgi sahibi oldum.	15	55,6	5	18,5	7	25,9
7. Yazıma uygun başlık bulmakta zorlanıyordum. / Yazıma uygun başlık bulma konusunda bilgi sahibi oldum.	14	51,9	11	40,7	2	7,4
8. Ana fikri nasıl ifade edeceğimi bilemiyordum. / Ana fikri nasıl ifade edeceğim konusunda bilgi sahibi oldum.	14	51,9	11	40,7	2	7,4
9. Yazının giriş bölümünü oluşturmakta zorlanıyordum. / Yazının giriş bölümünü nasıl oluşturmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum.	24	88,9	3	11,1	-	-
10. Yazının gelişme bölümünü oluşturmakta zorlanıyordum. / Yazının gelişme bölümünü nasıl oluşturmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum.	19	70,4	4	14,8	4	14,8
11. Yazıyı sonuçlandırmakta zorlanıyordum. / Yazının sonuç bölümünü nasıl oluşturmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum.	13	48,1	11	40,7	3	11,1
12. Yazıda akıcılığı sağlayamıyordum. / Yazıda akıcılığı sağlamakta zorlanmıyorum.	13	48,1	9	33,3	5	18,5
13. Sonuç ifadesini konuyu bağlayıcı ve etkileyici bir şekilde yazmakta zorlanıyordum. / Sonuç ifadesini konuyu bağlayıcı ve etkileyici bir şekilde yazmakta zorlanmadım.	15	55,6	10	37,0	2	7,4
14. Yazıda örnek ve benzetmeleri yeteri kadar kullanamıyordum. / Yazıda örnek ve benzetmeleri yeteri kadar kullanmaya başladım.	14	51,9	7	25,9	6	22,2
15. Yazıyı bir tek düşünce etrafında oluştuyordum. / Konuya farklı açılardan bakmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum.	15	55,6	10	37,0	2	7,4
16. Ana fikri yardımcı fikirlerle destekleme konusunda zorlanıyordum. / Ana fikri yardımcı fikirlerle destekleme konusunda bilgi sahibi oldum.	15	55,6	7	25,9	5	18,5
17. Yazıyı bir amaca bağlama konusunda bilinçli değildim. / Yazıyı bir amaca yönelik olarak yazmam gerektiğini biliyorum.	13	48,1	10	37,0	4	14,8
18. Yazı içinde aynı düşünceyi birkaç defa tekrarlama gereği hissediyordum. / Yazıda her düşüncenin bir defa yer alması gerektiğini öğrendim.	18	66,7	7	25,9	2	7,4
19. Yazarken kullandığım cümleler dağınık ve anlaşılabilirlikten uzaktı. / Daha sağlam yapılı ve anlaşılır cümleler kurmaya başladım.	13	48,1	8	29,6	6	22,2
20. Yazarken çok sayıda anlatım bozukluğu yapardım. / Yazımda anlatım bozukluğu yapmamaya başladım.	11	40,7	7	25,9	9	33,3

Tablo 7'ye bakıldığında aşağıdaki bulgulara ulaşıldığı görülmektedir:

1. Deney grubuna uygulanan yazılı anlatım öğrenci görüş anketine göre: Yazmaya başlamadan önce konuyu zihnimde şekillendirmem zaman alıyordu. / Yazmaya başlamadan önce konuyu zihnimde şekillendirme zamanım kısaldı maddesinin % 74, 1 oranında katılıyorum % 18,5 oranında kararsızım % 7,4 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

2. Yazmaya nasıl başlayacağımı bilemiyordum. / Yazmaya nasıl başlayacağım konusunda bilgi sahibi oldum maddesinin % 70,4 oranında katılıyorum % 18,5 oranında kararsızım % 11,1 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

3. Nasıl paragraf oluşturacağımı bilemiyordum. / Nasıl paragraf oluşturacağım konusunda bilgi sahibi oldum maddesinin % 63 oranında katılıyorum % 18,5 oranında kararsızım % 18,5 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

4. Paragraflar arasında uygun geçiş sağlama konusunda zorlanıyordum. / Paragraflar arasında uygun geçiş sağlama konusunda pek zorlanmıyorum maddesinin % 59,3 oranında katılıyorum % 40,7 oranında kararsızım şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

5. Her bir paragrafta tek bir duygu ve düşüncüyü işleme konusunda zorlanıyordum. / Her bir paragrafta tek bir duygu ve düşüncüyü işleme konusunda zorlanmadım maddesinin % 63 oranında katılıyorum % 22,2 oranında kararsızım % 14,8 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

6. Düşüncelerimi nasıl geliştireceğimi bilemiyordum. / Düşüncelerimi nasıl geliştireceğim konusunda bilgi sahibi oldum maddesinin % 55,6 oranında katılıyorum % 18,5 oranında kararsızım % 25,9 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

7. Yazıma uygun başlık bulmakta zorlanıyordum. / Yazıma uygun başlık bulma konusunda bilgi sahibi oldum maddesinin % 51,9 oranında katılıyorum % 40,7 oranında kararsızım % 7,4 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

8. Ana fikri nasıl ifade edeceğimi bilemiyordum. / Ana fikri nasıl ifade edeceğim konusunda bilgi sahibi oldum maddesinin % 51,9 oranında katılıyorum %

40,7 oranında kararsızım % 7,4 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

9. Yazının giriş bölümünü oluşturmakta zorlanıyordum. / Yazının giriş bölümünü nasıl oluşturmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum maddesinin % 88,9 oranında katılıyorum % 11,1 oranında kararsızım şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

10. Yazının gelişme bölümünü oluşturmakta zorlanıyordum. / Yazının gelişme bölümünü nasıl oluşturmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum maddesinin % 70,4 oranında katılıyorum % 14,8 oranında kararsızım % 14,8 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

11. Yazıyı sonuçlandırmakta zorlanıyordum. / Yazının sonuç bölümünü nasıl oluşturmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum maddesinin % 48,1 oranında katılıyorum % 40,7 oranında kararsızım % 11,1 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

12. Yazıda akıcılığı sağlayamıyordum. / Yazıda akıcılığı sağlamakta zorlanmıyorum maddesinin % 48,1 oranında katılıyorum % 33,3 oranında kararsızım % 18,5 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

13. Sonuç ifadesini konuyu bağlayıcı ve etkileyici bir şekilde yazmakta zorlanıyordum. / Sonuç ifadesini konuyu bağlayıcı ve etkileyici bir şekilde yazmakta zorlanmadım maddesinin % 55,6 oranında katılıyorum % 37 oranında kararsızım % 7,4 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

14. Yazıda alıntı, örnek ve benzetmeleri yeteri kadar kullanamıyordum. / Yazıda alıntı, örnek ve benzetmeleri yeteri kadar kullanmaya başladım maddesinin % 51,9 oranında katılıyorum % 25,9 oranında kararsızım % 22,2 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

15. Yazıyı bir tek düşünce etrafında oluştuyordum. / Konuya farklı açılardan bakmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum maddesinin % 55,6 oranında katılıyorum % 37 oranında kararsızım % 7,4 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

16. Ana fikri yardımcı fikirlerle destekleme konusunda zorlanıyordum. / Ana fikri yardımcı fikirlerle destekleme konusunda bilgi sahibi oldum maddesinin % 55,6 oranında katılıyorum % 25,9 oranında kararsızım % 18,5 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

17. Yazıyı bir amaca bağlama konusunda bilinçli değildim. / Yazıyı bir amaca yönelik olarak yazmam gerektiğini biliyorum maddesinin % 48,1 oranında katılıyorum % 37 oranında kararsızım % 14,8 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

18. Yazı içinde aynı düşünceyi birkaç defa tekrarlama gereği hissediyordum. / Yazıda her düşüncenin bir defa yer alması gerektiğini öğrendim maddesinin % 66,7 oranında katılıyorum % 25,9 oranında kararsızım % 7,4 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

19. Yazarken kullandığım cümleler dağınık ve anlaşılabilirlikten uzaktı. / Daha sağlam yapılı ve anlaşılır cümleler kurmaya başladım maddesinin % 48,1 oranında katılıyorum % 29,6 oranında kararsızım % 22,2 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

20. Yazarken çok sayıda anlatım bozukluğu yapardım. / Yazımda anlatım bozukluğu yapmamaya başladım maddesinin % 40,7 oranında katılıyorum % 25,9 oranında kararsızım % 33,3 oranında katılmıyorum şeklinde cevaplandığı tespit edilmiştir.

4. 4. Deney Grubundaki Öğrencilerin Görsel Destekli Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşme Formuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bulgular

Deney grubundaki öğrencilerin görsel destekli yazılı anlatım etkinliklerinin uygulama sürecine yönelik öğrenci görüşme formuna verdikleri cevaplara ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 8. Deney Grubundaki Öğrencilerin Görsel Destekli Yazılı Anlatım Etkinliklerinin Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşme Formuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Değerler

Maddeler	Evet f	Hayır f
1. Görsellerle yazı yazmak senin için eğlencelidir	27	-
2. Bundan sonra görsellerle birlikte yazmak isterim	27	-
3. Görsellerle birlikte çalışmak yazmayı kolaylaştırıyor	27	-

4. Görsellerle birlikte yazmak, yazma isteğini artırıyor	25	2
5. Görsellerle birlikte yazdığım yazılarda daha başarılıyım	26	1
6. Görsellerle ilgili konuşmak, yazmadan önce beni rahatlatıyor	27	-
7. Görsellerle ilgili konuşmak düşünce dünyamı zenginleştiriyor	27	-
8. Görsellerle birlikte çalışmak, yazmaya karşı ilgimi artırıyor	25	2

Tablo 8'e göre "Görsellerle yazı yazmak benim için eğlencelidir", "Bundan sonra görsellerle birlikte yazmak isterim", "Görsellerle birlikte çalışmak yazmayı kolaylaştırıyor", "Görsellerle ilgili konuşmak, yazmadan önce beni rahatlatıyor", "Görsellerle ilgili konuşmak düşünce dünyamı zenginleştiriyor" maddeleri öğrencilerin hepsi tarafından evet şeklinde yanıtlanmıştır. "Görsellerle birlikte yazmak, yazma isteğini artırıyor" maddesi ile "Görsellerle birlikte çalışmak, yazmaya karşı ilgimi artırıyor" maddesi öğrencilerin 25'i tarafından; "Görsellerle birlikte yazdığım yazılarda daha başarılıyım" maddesi ise öğrencilerin 26'sı tarafından evet şeklinde yanıtlanmıştır. Aşağıda öğrencilerin maddelere verdikleri yanıtlardan örnekler bulunmaktadır.

1. Görsellerle (resim, fotoğraf, karikatür vb.) birlikte yazı yazmak senin için eğlenceli miydi? Düşüncelerini açıklar mısın?

1. Görsellerle (resim, fotoğraf, karikatür vb.) birlikte yazı yazmak senin için eğlenceli miydi? Düşüncelerini açıklar mısın? Evet eğlenceliydi. İlk yazdığım yazıda yazımı nasıl yazacağım hakkında pek bir fikrim yoktu zorlandım ve yazmaktan sıkıldım ama diğerlerinde resimler bana yardımcı oldu ve yazmaktan zevk aldım bana eğlenceli geldi.

2. Bundan sonraki yazma çalışmalarında görsellerle birlikte yazmak ister misin? Bu konudaki düşüncelerini açıklar mısın?

2. Bundan sonraki yazma çalışmalarında görsellerle birlikte yazmak ister misin? Bu konudaki düşüncelerini açıklar mısın? Evet. Yazmak isterim. Çünkü görsellere bakarak daha çok aklıma fikir gelir. Arkadaşımdan duyduğum fikirlerden de faydalandım. Yazıyı nasıl yazmam gerektiği konusunda bilgilendim.

3. Görsellerle birlikte çalışmak yazmayı kolaylaştırıyor mu? Düşüncelerini açıklar mısın?

Evet kolaylaştırıyor. Görsel kullanarak yazdığımız yazılarda günlük hayattan örnekler veriyor ve yazımızın daha gerçekçi olmasını sağlıyoruz.

4. Görsellerle birlikte yazma çalışmaları konusunda genel olarak düşüncelerini açıklar mısın?

Genel olarak daha iyi oldu. Çünkü düşünmem geliştirdi. Daha önce fazla şey yazamıyordum şimdi daha iyi oldu.

5. Görsellerle birlikte yazmak, daha sonraki çalışmalar için yazma isteğini artırıyor mu? Düşüncelerini açıklar mısın?

Evet. Görseller olmadan önce çok sık sık sızalıyordum. Mesela öğretmenimiz okulda yazılı yaptığında yazmak isteniyordum. Çok sık sık geliyordum. Görseller sayesinde artık kompozisyon yazmaktan korkmuyorum. Aksine daha çok yazmak istiyorum.

6. Görsellerle birlikte yazı yazdığın zaman kendini daha başarılı buluyor musun? Bu konudaki düşüncelerini açıklar mısın?

Daha başarılı buluyorum. Çok paragraf yazmaya başladım.
Eskiden hemen bitirmeye çalışıyordum.

7. Görsellerle ilgili konuşmak, yazmadan önce seni rahatlattı mı?

Düşüncelerini açıklar mısın?

Evet rahatlattı. Bir konuyu sürekli yazmaktansa konuştuklarımızdan birkaç tanesini seçip yazıyorum. Giriş-gelişme-sonuç diye kendimi zorlamama gerek kalmıyor. Hatta daha uzun yazılar yazıyorum.

8. Görsellerle ilgili konuşmak düşünce dünyanı zenginleştirdi mi?

Düşüncelerini açıklar mısın?

Rasim vb. şeyler gelmeden önce düşüncem sabitti, fakat fotoğraf, resim gibi örnekler gelince düşüncem genişledi aklımdaki örnekler gelişti.

9. Görsellerle birlikte çalışmak, yazmaya karşı ilginizi artırıyor mu?

Düşüncelerini açıklar mısın?

Arttırıyor. çünkü daha kolay oluyor. Bir de günlük hayatımızla ilgili sorunlar olunca yazmaya istiyorum.

10. Konu ile ilgili başka düşüncelerin varsa açıklar mısın?

Bu çalışma sayesinde kompozisyon yazmanın sandığım kadar zor olmadığını anladım. Ve düşüncelerim çok aşırı şekilde gelişti. Şu anda bu yazıyı da o çalışma sayesinde daha da güzel yazdığımı düşünüyorum.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

TARTIŞMA ve SONUÇ

1. Görsellerle Desteklenen Yazma Etkinliklerinin Öğrencilerin Yazılı Anlatım Becerileri Üzerindeki Etkisi ile İlgili Tartışma ve Sonuç

Araştırmamızın tartışma ve sonuç bölümünde kullanmak amacıyla yaptığımız literatür taramasında doğrudan alakalı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu sebeple tartışma ve sonuç bölümü, araştırmamızda kullandığımız yazılı anlatım değerlendirme ölçeğinin her bir maddesi üzerinde farklı yazma yöntemlerinin etkisini inceleyen araştırmalara ulaşarak ve bunların bulgularından yararlanılarak oluşturulmuştur. Araştırmamızda ayrıca farklı disiplinlerde görsel materyallerin başarıya etkisini inceleyen çalışmalara da yer verilmiştir.

Görsellerle desteklenen yazma etkinliklerinin öğrencilerin yazılı anlatım becerileri üzerindeki etkisini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada ortaya çıkan sonuçlar genel olarak deney grubunun lehine bir durumun söz konusu olduğunu göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğrencilerin görsel destekli yazma etkinlikleri sonucunda yazılı anlatım becerisi değerlendirme ölçeğinden almış oldukları puanlar arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır [$t_{(26)}= 11,97, p \leq 0.05$]. Buna göre görsel destekli yazma etkinliklerinin, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmede etkili bir uygulama olduğu söylenebilir.

Yazılı anlatım becerilerini geliştirmeye yönelik doğrudan görsellerle ilgili bir araştırma bulunmamaktadır. Bununla beraber yazma eğitiminde öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmek için farklı yöntem ve tekniklerin kullanıldığı çalışmalarla bu çalışmada ulaşılan sonuçların karşılaştırılması mümkündür. Çalışmamızda yazma etkinliklerine görsel materyallerin katkı sağlayıp sağlamadığı araştırılırken benzer nitelikte çalışmalar Özkara (2007: 119) ve Kaldırım (2014: 98) tarafından yapılmış; yazma becerisini geliştirmeye yönelik yöntemlerden 6+1 analitik yazma ve değerlendirme modelinin öğrencilerin Türkçe öğretim programındaki yazma kazanımlarını uygulama düzeylerini geliştirmede önemli bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Özdemir'in (2014: 97) analitik yazma ve değerlendirme modelinin etkinliğini incelediği çalışmasının sonucunda da anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür ($U=44,00; p < .05$).

Uygulamamız sonrasında görsellerden faydalanmanın yazıya pek çok açıdan katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Görsellerin desteğiyle yaptığı çalışmada Çelikoğlu da (2007: 162), (bir fotoğraf eşliğinde) görsel malzeme kullanımı yolu ile tasvir öğretimi yapmış ve görsel malzeme kullanılarak tasvir yazma uygulamasının, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini arttırabileceğini ortaya koymuştur. Herhangi bir nesne, olay ya da olgunun somut bir materyal kullanılarak tasvir edilmesi öğrencilerin yazmasını büyük oranda kolaylaştıracaktır.

Yazma belli bir plana uyularak yapılması gereken bir eylemdir. Kompozisyon değeri taşıyan her yazılı metnin bir düzeni vardır. Görsellerle desteklediğimiz çalışmamız belli bir plana dayalı olarak işlendiği için bu boyutta olası bütün olumsuzluklar ortadan kalkmıştır. Plan yazının karmaşıklığından uzak, akıcı bir bütün hâlinde oluşturulmasını sağlar. Şentürk (2009: 117- 118) ve Karatosun (2014: 58- 59) planlı yazma ve değerlendirme modelinin öğretim süreci sonunda yazılı anlatım becerisi açısından olumlu sonuçlar elde etmişlerdir. Bu sonuçlarla beraber araştırmamız, yazma etkinliklerinin plana uyularak gerçekleştirilmesinin yazıya önemli katkıları olacağı sonucunu ortaya çıkarmıştır.

Görsellerle desteklenen yazma etkinlikleri öğrencilerin yorumlarıyla işleyen bir yöntem olduğundan aktif bir süreç içerisinde gelişmiştir. Yazılı anlatımda etkinlik esnasında herhangi bir müdahalenin olmadığı ve ürüne odaklanan bir yapıdan ziyade Şahin (2004: 109), aktif öğrenme yöntem ve tekniklerini kullanarak işlenen etkinliklerin yazılı anlatım bilgisini ve kompozisyon yazma becerisini kazandırmada daha etkili olduğunu saptamıştır.

Bireylerin yazma etkinlikleri eğitimle ilerleyen ve gelişen bir süreçte başarılı ürünler ortaya çıkarır. Ülper (2008: 163) bilişsel süreç yaklaşımına göre hazırlanan öğretim süreci sonrasında metnin içeriğini oluşturabilme becerisine ilişkin çalışmada sontest puanları arasında istatistiksel açıdan deney grubu lehine anlamlı bir fark bulmuştur [$t(31,33)=8,74, p<.05$]. Bu saptama, bilişsel süreç yaklaşımına göre hazırlanan öğretim etkinliklerinin, öğrencilerin yazılı metinlerin içeriğini oluşturma becerilerini geliştirmede geleneksel yaklaşımdan daha etkili olduğuna işaret etmektedir. Ülper, geleneksel yaklaşımda olduğu gibi ilham gelmesini beklemeye gerek kalmadığını, birtakım yöntem ve tekniklerle yazma becerisinin kazandırılabilceğini ifade etmiştir. Araştırmamızın içerik boyutundan elde ettiğimiz verilerde gösteriyor ki, süreci odağa alan yazma etkinliklerinin içerik boyutuna katkısı büyüktür.

Türkçe, anlama ve anlatma becerilerinin birlikte yürütüldüğü bir ifade dersidir. Anlama ve anlatma becerileri birbirinin desteğiyle gelişen yapıya sahiptir. Gelişimleri ise pek çok farklı yolla olabilir. Ovalı'nın (2011: 53) bilgisayar destekli öğretimin anlama becerisine etkisini incelediği tezinden elde ettiği bulgular; okuduğunu anlama becerisine öğrenmede kalıcılığı sağlama, görsel- işitsel birçok uyaran sağlama, anında dönüt ve düzeltme sağlama, ipuçları sunma, bireysel öğrenmeyi sağlama, motivasyonu ve ilgiyi artırma, öğrenmeyi kolaylaştırma, tekrar imkânı sunma, bireysel hızda öğrenme imkânı sunma gibi olanakları sayesinde bilgisayar destekli öğretim lehine sonuç vermiştir ($U=34,000$; $p < .01$). Bu sonuç bilgisayarın görsel unsurlar açısından oldukça zengin bir araç olduğunu düşündüğümüzde, araştırmamızda deney grubu lehine elde ettiğimiz sonuç ile doğru orantılıdır.

Yazmayı geliştirmek için kullanılan yöntemlerden biri olan duyulardan hareketle yazma yöntemi zihni harekete geçirerek yazılı anlatıma zenginlik katar. Yılmaz (2009: 19) tanım ve tasvirin yetersiz kaldığı durumlarda yazı yazdıracakları konuyla bağlantılı resimlerden ve fotoğraflardan yararlanılmasının yazılı anlatım becerileri açısından önemi üzerinde durmuştur. Sözün yeterli olmadığı noktalarda görsel unsurlara başvurmak öğretmen ve öğrenciyi rahatlatacaktır.

Görseller Türkçe eğitiminin bütün öğrenme alanlarında sıklıkla başvurulması gereken öğretim materyalleridir. Mürsel (2009), deyim ve atasözlerinin öğretiminde karikatür kullanımını incelemiş; deney grubu ile kontrol grubu başarı puanları arasında deney grubunun lehine anlamlı bir fark gözlemiştir. Karikatürün öğretimde tercih edilmesi hem etkin öğrenmeyi gerçekleştirecek hem de eğlenceli bir eğitim ortamı sunacaktır.

Yazma öğrenme alanını geliştirmesi amacıyla öğrencilere yazma eğitimi vermek bu konuda başarıyı artırır. İzdeş'in (2011: 87) çalışmasında yazma eğitiminin hikâye yazma becerilerini geliştirip geliştirmediği ile ilgili olarak deney ve kontrol grubu öğrencilerinin son test puanları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($t(107)= 9.59$, $p < .001$). Bu durum, deney grubu öğrencilerinin hikâye yazma becerilerinin kontrol grubu öğrencilerinin hikâye yazma becerilerine nazaran daha çok geliştiğini göstermektedir.

Öğrencilerin yazılı anlatım çalışmaları içerik boyutunda “Yazarın amacının ve bakış açısının belirgin olması, başlığın konuyla ilgili, özgün ve orijinal olması,

metnin mantıksal tutarlılık ve bütünlük taşıması, paragraflar arasında uygun geçişlerin sağlanması, ana düşüncenin ve yardımcı düşüncelerin belirginliği, düşünceyi geliştirme yollarının etkili kullanımı, metnin kısır döngü içinde kalmaması, düşünce tekrarlarına yer verilmemesi” gibi özellikler açısından değerlendirilmiştir. Görsellerle desteklenen deney grubundaki öğrencilerin yazılı anlatım becerileri içerik unsurları açısından değerlendirildiğinde yukarıdaki genel değerlendirmeye benzer bir sonuç elde edilmektedir. Buna göre deney ve kontrol gurubundaki öğrencilerin yazılı anlatım becerisi değerlendirme ölçeğinin içerik boyutundan almış oldukları puanlar arasında deney grubunun lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır [$t_{(26)}= 14,86, p \leq 0.05$]. Bu durum görsel destekli yazma etkinliklerinin, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin içerik boyutunu geliştirmede etkili olduğu sonucunu doğurmaktadır.

Çalışmamızın içerik boyutunda incelediği başlığın konuyla ilgili olması, düşünceyi geliştirme yollarının da kullanılarak konunun yeteri kadar sürede anlatılması maddelerinden alınan puanların görsel destekli yazma çalışmaları sonucunda arttığı gözlenmiştir. Bu bulgularla Üstün’ün araştırmasındaki (2007: 124), “Yazıya uygun başlık bulabilme” ve “anlatım zenginliğine” yönelik bulgular uyumaktadır. Üstün, yazılı anlatımda karikatürlerin etkisini araştırmış, çalışmaya katılan öğrenciler arasında bu iki boyutta anlamlı farklar tespit etmiştir. Bu bulgu, görsel bir materyalin başlık bulabilme ve anlatım zenginliği becerisini geliştirmede oldukça etkili olduğunu destekler.

Karatosun (2014: 59) planlı yazma ve değerlendirme modelinin yazma başarısına etkisini incelediği çalışmasında “Başlık” alt boyutundan elde ettiği verilerden hareketle planlı yazma ve değerlendirme yapmanın başlık konusunda başarıyı arttırdığı sonucuna ulaşmıştır (deney/başlık= 8,06; kontrol/başlık = 4.85). Bunun dışında Erbilin (2014: 104) planlı yazmanın konu, ana düşünce ve yardımcı düşünceler, anlatım biçimleri ve düşünceyi geliştirme yolları” boyutlarında öğrencilerin yazılı anlatım becerilerine katkı sağladığını bulgulamıştır.

Görsel destekli yazma etkinliklerinin değerlendirildiği içerik boyutunda yer verdiğimiz maddelerden ana fikrin belirgin olması ve yardımcı fikirlerle desteklenmesi ile ilgili başlıklarda deney grubu lehine fark bulunmuştur. Kaldırım (2014: 102- 103) ve Özkara da (2007: 124) çalışmalarında 6+1 analitik yazma ve değerlendirme modelinin öğrencilerin “fikirler” boyutuna etkisini araştırmışlar ve

öğrencilerin aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğunu belirlemişlerdir (Kaldırım: $U=172.500$, $p<.05$); (Özkara: $p<.05$). Bu bulgulara göre 6+1 analitik yazma ve değerlendirme modelinin öğrencilerin yazılı anlatımlarında metnin fikirler boyutuna ilişkin başarılarını geliştirmede önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca Kaldırım'ın çalışmasının (2014: 106) “organizasyon” boyutuyla ilgili analiz sonuçları incelendiğinde de son testten alınan puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır ($U=172.500$, $p<.05$).

Yazının içeriği ile ilgili olarak Yücel'in çalışması da (2012: 98) öğrencilerin “yazıya kısa, ilgi çekici ve konuyla ilgili bir başlık koyma, yazısında ana fikri ortaya koyma, ana fikri destekleyen yardımcı fikirleri ortaya koyma, yazısında ana fikri destekleyen örneklere yer verme, yazısında özgün fikirlere ve örneklere yer verme” gibi buluş becerilerinin verilen dil ve anlatım dersi sonrasında geliştiğini göstermiştir. Görsellerle destekli yazma çalışmamız da yazma sürecini yönlendirici bir pozisyona sahip olduğu için Yücel'in çalışması ile benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Özkara (2007: 127) ve Kaldırım'ın çalışmalarında (2014: 116) “Cümle Akıcılığı” boyutuyla ilgili analiz sonuçları incelendiğinde uygulama sonrasında son testten aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir (Kaldırım: $U=186.000$, $p<.05$). Deney ve kontrol grupları ortalama puanları arasındaki farklılığın deney grubu lehinde olması 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin öğrencilerin yazılı anlatımlarında cümle akıcılığı boyutuna ilişkin ölçütlerde başarıyı arttırdığını göstermektedir.

Özdemir'in çalışmasında (2014: 117) deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yazılı anlatımda “sunum” aşamasına ilişkin uygulamalar sonrası ilgili aşama ölçütlerine göre alınan puanlarda deney ve kontrol grupları arasında deney grubu lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olduğu görülmektedir ($U=170,00$; $p<.05$). Deney grubunun son test puan ortalamasının kontrol grubuna göre yüksek olması, analitik yazma ve değerlendirme modelinin yazma eğitiminde sunum aşamasına ilişkin ölçütlerde başarıyı arttırdığını göstermektedir.

Araştırmamızda kullandığımız yöntem, metin tutarlılığı açısından da etkili sonuçlar vermiştir. Bu bulguyu destekler nitelikte bir bulgu Ülper'in (2008: 168) çalışmasından elde edilmiştir. Ülper, metni tutarlı biçimde yapılandırabilme

becerisine ilişkin sontest puanlarından deney grubu lehine anlamlı bir fark bulmuştur. [t(50)=8,66, p<,05].

Öğrencilerin yazılı anlatım çalışmaları dil ve anlatım boyutunda “Cümle kuruluşlarının dil bilgisi kurallarına uygunluğu, kelimeler yerinde ve doğru anlamda kullanılması, cümlelerde anlatım bozuklukları yapılmaması, gereksiz yere kelime tekrarlarının yapılmaması” gibi özellikler açısından değerlendirilmiştir. Görsellerle desteklenen deney grubundaki öğrencilerin yazılı anlatım becerileri dil ve anlatım unsurları açısından ayrıca değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuca göre deney ve kontrol gurubundaki öğrencilerin yazılı anlatım becerisi değerlendirme ölçeğinin dil ve anlatım boyutu doğrultusunda almış oldukları puanlar arasında deney grubunun lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır [t(26)= 5,93, p≤ 0.05]. Bu durum görsel destekli yazma etkinliklerinin, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin dil ve anlatım boyutunu geliştirmede etkili olduğu sonucunu doğurmaktadır.

Yazılı anlatım becerisi ile ilgili literatür değerlendirildiğinde çalışmamızla uyumlu sonuçlar elde edilen bazı araştırmalara rastlanmaktadır. Pekaz (2007: 299) deney grubundaki öğrencilere yazdıkları metinlerden sonra ipucu ve geri bildirim sağladığı çalışmasında sonuç olarak öğrencilerin imlâ kuralları, noktalama işaretleri ve anlatım bozukluğu hatalarının önce yazdıkları metinlere göre anlamlı bir şekilde azalma gösterdiğini belirtmektedir. Araştırma boyunca öğrencilere verilen ipuçlarından birisi eğitim öğretim ortamlarında kullanılan görsellerden olan kavram haritasıdır. Öğrencilerden kavram haritası yöntemiyle” bahar mevsimiyle ilgili duygu, düşünce ve hayallerini yazmaları” istenmiştir. Bu çalışma sonucunda deney grubu öğrencilerinin, ses olayları, imlâ ve noktalama ile anlatım bozukluğundaki hata sayıları arasında önemli bir fark oluşmuştur (Pekaz, 2007: 301). Çalışmamızda kullanılan görseller de birer ipucu olarak değerlendirilirse, iki çalışma arasında elde edilen sonuçlar açısından bir benzerliğin bulunduğunu görmek mümkündür.

Yazma eğitiminin görsellerle desteklendiği etkinliklerde öğrencilerin yazım kurallarına uyması boyutunda olumlu yönde gelişme görülmüştür. Araştırmamızı destekler nitelikte olan Üstün’ün araştırmasında (2007: 127), “dil-yazım noktalama kurallarının uygulanmasına” ilişkin alınan puanlar arasında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farkın olduğu ortaya çıkmıştır: [t(38)= 3.865, p<.05]. Bu veriye göre karikatürler, dil-yazım-noktalama kurallarının uygulanmasında etkilidir.

Dil ve anlatımın cümle boyutunda ulaştığımız veriler yazılı anlatıma görsellerle destek vermenin yazmaya olumlu katkılar sağladığını ortaya çıkarmıştır. Yücel (2012: 99), deney grubuna verdiği dil ve anlatım dersi sonrasında “açık ve anlaşılır cümleler kurma, sözcük ve düşünce tekrarından kaçınma, cümledeki sözcükleri anlamlarına uygun şekilde kullanma, anlatım bozukluğundan uzak cümleler kurma, anlatmak istediğini tam karşılayacak sözcükler seçme, sözcükleri doğru yazma, konuya uygun deyim ve atasözü kullanma, akıcı bir anlatım oluşturma, amaca uygun anlatım biçimi ile yazma, yazıda dil ve anlatım yönünden bütünlük sağlama, yazım kurallarına uygun yazma, noktalama işaretlerini doğru ve yerinde kullanma” gibi boyutlarda öğrencilerin anlatım becerilerinin arttığını ortaya çıkarmıştır.

Kaldırım’ın çalışması (2014: 110) incelendiğinde uygulama sonrasında deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin “Üslup” boyutuyla ilgili son testten aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu belirlenmiştir ($U=203.500$, $p<.05$). Deney ve kontrol grupları ortalama puanları arasındaki farklılığın deney grubu lehinde olması 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin öğrencilerin yazılı anlatımlarında üslup boyutuna ilişkin ölçütlerde başarıyı artırdığını göstermektedir.

Görsel destekli yazma etkinliklerinin kelimeleri yerinde ve doğru anlamda kullanma ile ilgili madde üzerinde olumlu bir etki yarattığı araştırma sonunda elde edilen bulgulardan anlaşılmaktadır. “Kelime Seçimi” maddesiyle ilgili inceleme yapan Kaldırım da (2014: 113) deney ve kontrol grubunun analiz sonuçları incelendiğinde uygulama sonrasında son testten aldıkları puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğunu belirlemiştir. ($U=200.500$, $p<.05$). Deney ve kontrol grupları ortalama puanları arasındaki farklılığın deney grubu lehinde olması 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin öğrencilerin yazılı anlatımlarında kelime seçimi boyutuna ilişkin ölçütlerde başarıyı artırdığını göstermektedir.

Yazılı anlatımın dil ve anlatımın yazım ve noktalama boyutunu geliştirmeye yönelik bir başka yöntem olan ve Maden’in (2013:105) araştırmasında kullandığı istasyon, kart gösterme, sandviç gibi aktif öğrenme teknikleridir. Bu tekniklerin “yazım ve noktalama kuralları” başarısına ne derece etki ettiğini incelediği araştırmasında, uyguladığı etkinliklerin deney grubu lehine anlamlı bir farklılık

sağladığını gözlenmiştir ($U= 39,000$; $p< ,05$). Araştırmamızın dil ve anlatım boyutuna yönelik değerlendirmeler de kullandığımız yöntemin yazım ve noktalama kurallarını uygulama açısından geleneksel öğretime göre daha başarılı olduğunu ortaya koymaktadır.

Cümle kuruluşunun dil bilgisi kurallarına uygunluğu açısından yapılan değerlendirme sonucunda görsellerin olumlu katkı sağladığı ortaya çıkmıştır. Benzer bir bulguya Ülgen de (2008: 177) ulaşmıştır. Deney ve kontrol grubunun uygun tümce kurabilme becerisine ilişkin karşılaştırmadan elde edilen sayısal değerler [$t(50)=4,98$, $p<.05$], deney ve kontrol grubu arasındaki farkın istatistiksel açıdan anlamlı olduğunu göstermektedir.

Kâğıt düzeni konusunda görsellerle desteklediğimiz çalışmamızın deney grubu lehine bir sonuca ulaşmasının sebebi öğrencilerin görseller tarafından yönlendirilerek paragraf boyutunda yazılar yazmasından ve bundan da bütün hâlinde bir kompozisyon ortaya çıkmasından kaynaklanmaktadır. Karatosun'un (2014: 60) yazmada planlamayla ilgili çalışmasının kâğıt düzeni alt boyutu sonuçlarına baktığımızda deney grubundaki öğrencilerin "Kâğıt Düzeni" alt boyutunda aldıkları puanların ortalamaları ile kontrol grubundaki öğrencilerin "Kâğıt Düzeni" alt boyutunda aldıkları puanların ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık tespit edildiği görülmektedir.

Çalışmamızda kullandığımız yöntemle benzer bir yöntem olan 6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin dil ve anlatım boyutunda etkilerinin tespitiyle ilgili Özkara'nın (2007: 128), Özdemir'in (2014: 113) ve Kaldırım'ın (2014: 119-120) imla ve noktalama kurallarına uyulması ile ilgili bulgularından da farklı sonuçlar elde edilmiştir. Kaldırım ve Özkara anlamlı bir fark belirlerken; Özdemir anlamlı bir değişiklik gözlememiştir.

Öğrencilerin yazılı anlatım çalışmaları planlama boyutunda "Yazının giriş, gelişme, sonuç bölümlerinin belirgin olarak düzenlenmesi, giriş bölümünde konunun genel hatlarıyla tanıtılması, sonuç bölümünün konuyu bağlayıcı ve etkileyici olması" gibi özellikler açısından değerlendirilmiştir. Görsellerle desteklenen deney grubundaki öğrencilerin yazılı anlatım becerileri dil ve anlatım unsurları açısından ayrıca değerlendirilmiştir. Elde edilen sonuca göre deney ve kontrol gurubundaki öğrencilerin yazılı anlatım becerisi değerlendirme ölçeğinin dil ve anlatım boyutundan almış oldukları puanlar arasında deney grubunun lehine anlamlı bir fark

bulunmaktadır [$t_{(26)}= 9,55, p\leq 0.05$]. Bu durum görsel destekli yazma etkinliklerinin, öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin planlama boyutunu geliştirmede etkili olduğu sonucunu doğurmaktadır.

Yazılı anlatımda planlama boyutuna etki eden başka yazma yöntemleri de bulunmaktadır. Bunlardan birisi planlı yazma modelidir. Planlı yazma ile ilgili Karatosun'un çalışmasında (2014: 60) deney grubundaki öğrencilerin "Plan ve Anlatım" alt boyutunda aldıkları puanların ortalamaları ile kontrol grubundaki öğrencilerin "Plan ve Anlatım" alt boyutunda aldıkları puanların ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Yazılı anlatımın planlanması elde edilen yazının planlı olmasına katkı sağlamıştır. Görsellerin de bir plan dahilinde verilmesi yazının plan boyutuna olumlu etkilerde bulunmuştur.

Çalışmamızda planlamayla ilgili maddelerden ortaya çıkan sonuçlara paralel olarak Üstün de (2007: 125), karikatürlerin anlatım düzenine etkisine ilişkin olarak karikatürden yararlanan grup ile karikatürden yararlanmayan grup arasında anlamlı bir fark bulmuştur [$t(38)= 10.482, p<.05$]. Bu sonuca göre görsel materyallerden biri olan karikatür, yazılı anlatım çalışmalarında anlatım düzenini geliştirmede oldukça etkilidir.

Kompozisyonun temel bölümleri giriş, gelişme ve sonucun belirgin olması; yazıya giriş kısmında konuyla ilgili genel bilgi ve tanımlamalara yer verilmesi, sonucu etkili bir şekilde noktalandırma gibi planlama boyutlarında görsel unsurların öğrencilerin yazılarına olumlu etkileri olmuştur. Dil ve anlatım dersinin planlama açısından ne gibi bir etkisinin olduğunu araştıran Yücel (2012: 98), dil ve anlatım dersi sonrası öğrencilerin "ana fikri tanıtıcı ve etkileyici bir giriş yapma, ana fikrin iyice açıklandığı bir gelişme bölümü oluşturma, gelişme bölümünde ana fikre yönelik bir düşünce zinciri yaratma, gelişme bölümünde ana fikri yardımcı fikirlerle destekleme, cümlelerini ana düşünce etrafında yardımcı fikirlerle destekleme, her düşünce için ayrı bir paragraf oluşturma, konuyu bağlayıcı ve etkileyici bir sonuç yazma, sonucu kendi yaşantısıyla ilişkilendirme" planlama becerilerinin arttığı söylenebilir.

Ayrıca görsellerin farklı disiplinler üzerinde etkisini inceleyen tezlerden de olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Örnek olarak, Tüzün (2008), Atatürkçülük temasının görsel materyallerle öğretilmesinin derse olumlu katkı sağlayacağını düşünmektedir.

Eğitimde araç gereç kullanılması kazanımlara daha kolay ulaşmayı sağlar. Birçok araştırma araç gereç ve öğretim materyallerinin öğrenci başarısına olumlu etkileri olduğunu ortaya çıkarmıştır. Özellikle görsel materyallerin eğitim ortamında kullanılması büyük katkılar sağlamaktadır. Öğretim materyali olarak karikatürü kullanan Dereli (2008: 78), Aytekin Özkan (2009), Köseoğlu (2009), Ayyıldız (2010: 57), Palaz (2010: 60- 61), Demirci (2013: 54), Dönmez (2013: 95) ve Avşar (2007: 80) birbirinden farklı alanlarda karikatürün öğrenci başarısına, ilgi, tutum, becerilere vb. etkisini inceledikleri araştırmalarında karikatürün olumlu katkılar sağladığını tespit etmişlerdir. Evrekli (2010: 52), Alkan (2010: 120), Say (2011: 38), Yılmaz (2013: 50), Yolcu (2013: 47), Baysarı (2007) ve Özüredi (2009: 22) ise kavram karikatürünün kendi alanlarına yönelik kullanımının başarı, tutum, ilgi vb. açıdan olumlu etkiler sağladığını bulmuşlardır.

Öğretimde araç gereç ve materyaller dikkat toplayıcı, ilgi çekici, anlamayı kolaylaştırma ve kalıcılığı sağlama açısından başvurulması zorunlu malzemelerdir. Bu malzemelerin çok büyük çoğunluğu göze hitap edici özelliktedir. Sarıtaş'a göre (2013) konuların kolay anlaşılabilirliğini sağlamanın en iyi yolu birden fazla duyu organına hitap eden eğitim araçları kullanmaktır. Bunun yanında Halis (2002), Şimşek (2009), Küçük (2011), Selvi (2012), Uşun (2012), Ekici (2014), Seferoğlu (2014), Yalın (2014) ve Yanpar Yelken (2014) görsel araçların diğer eğitim materyallerine göre daha ilgi çekici ve eğlenceli olduğunu belirtmişlerdir. Küçükahmet de (2014), etkin öğretim için kullanılacak görsellerin zamandan ve sözden ekonomi sağlaması, belli bir fikrin göz önünde canlandırılması, karmaşık fikirleri basite indirgemesi, fikir, işlem ve süreçlerin sırasını göstermesi, öğrencilerin ilgi ve dikkatlerini arttırması ve öğretimi canlı ve açık hâle getirerek öğrenme arzusu yaratması gibi faydalarını sıralamıştır.

2. Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketinin Bulguları ile İlgili Tartışma ve Sonuç

Araştırmada deney grubu öğrencilerinin görseller eşliğinde yapılan yazılı anlatım etkinliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla Görsel Destekli Yazma Etkinliklerine İlişkin Öğrenci Görüşleri Anketi kullanılmıştır. Bu anketten alınan sonuçlara göre: Yazmaya başlamadan önce konuyu zihinde şekillendirme, yazıya

nasıl başlanacağını planlama, paragrafların nasıl oluşturulacağına karar verme, paragraflar arasında uygun geçiş sağlama, her bir paragrafta tek bir duygu ve düşünceyi işleme, düşünceleri geliştirme, yazıya uygun başlık bulma, ana fikri ifade etme, yazıda akıcılığı sağlama, yazıda birden çok düşünceye yer verme, yazıda alıntı, örnek ve benzetmelere yer verme, ana fikri yardımcı fikirlerle destekleme ve yazıyı bir amaca yönelik yazma gibi içeriği oluşturan her bir boyutta öğrencilerin büyük oranda yazılarının değişimiyle ilgili olumlu görüş bildirdiği belirlenmiştir.

Çalışmamızın görüşler boyutuna paralel olarak Öztürk (2007), Akkaya (2011) ve Ak (2011) da yaratıcı yazma etkinlikleri uygulanan öğrencilerin yazmaya ve Türkçe derslerine karşı düşünce ve tutumlarında olumlu yönde bir gelişme olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Balun'un (2008: 80) öğretmen görüşlerine dayalı olarak incelediği çalışmasında ise görsel okumanın yazılı metinlerin anlamlandırılmasında olumlu etkisi bulunduğu görüşünün ($X = 3,72$) "katılıyorum" düzeyinde benimsendiği görülmektedir. Öğretmenlerin bu düşüncesi, görsel okuma görsel sunu etkinliklerinin yazılı metinlerin anlamlandırılmasını kolaylaştırdığı, görsel etkinliklerin öğrencilere okunacak metne dair zihinsel bir hazırlık imkânı sağladığını gösterir.

Öneriler

Görsellerle Desteklenen Yazma Etkinliklerine Yönelik Öneriler

Çalışmanın bu bölümünde araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle öğretmen adaylarına, öğretmenlere ve konu ile ilgilenen araştırmacılara öneriler getirilmiştir.

1. Öğrencilerin yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesi amacıyla yazma etkinliklerinde görsel materyallere sıklıkla yer verilmelidir.
2. Öğretmenler öncelikle, öğrencileri yazılı anlatım etkinliğinin görsellerle nasıl yürütüleceği konusunda bilgilendirmelidir.
3. Öğretmen görsel destekli yazma sürecinin öncesinde, yazma esnasında ve sonrasında öğrencilerle birlikte hareket etmelidir.
4. Yazılı anlatım etkinliklerinde kullanılması kararlaştırılan görseller; öğrencinin algılayabileceği seviyede, ön bilgilerini harekete geçirebilecek, dikkatini

toplamaına yardımcı olabilecek nitelikte olmalıdır. Birbiriyle çelişen, kafa karıştırıcı, gerçeği yansıtmayan, öğrencilerin psikolojik gelişimlerini olumsuz yönde etkileyecek görseller kullanmaktan kaçınılmalıdır.

5. Yazılı anlatım çalışmasına başlamadan önce öğretmenler, yazma konusuna uygun seçtikleri görselleri bütün öğrenciler görecek şekilde, sınıfa önceden hazırlamış oldukları plana uygun sırayla sunmalı; öğrencilerin düşünce üretebilmelerine olanak sağlayacak beyin fırtınası tekniği kullanılarak görseller farklı yönleriyle öğrenciler tarafından tartışılmalı, öğrencilere görsellerdeki unsurlara ilişkin sorular yöneltmeli ve ardından yazmaya başlanmalıdır.

6. Öğrenciler görselleri yorumlarken fikirleri tek tek dinlenmeli, her birinin öne sürdüğü fikrin konu için değerli olduğu sezdirilmelidir. Bu esnada yanlış yorumlamalarla karşılaşılırsa öğrencinin derse katılma cesaretini kırmadan birtakım sorularla doğruyu bulması sağlanmalıdır.

7. Öğretmenlerin görsel materyalleri etkili bir şekilde kullanabilmeleri için yazma etkinliklerine yeterli zaman ayrılmalıdır.

8. Görsellerle desteklenmiş bir yazma etkinliği sonrasında, yazılı ürünler içerik, dil- anlatım, planlama açısından değerlendirilmeli, öğrenciye geri bildirim verilmelidir. Görsel destekli yazma etkinliklerinin herhangi bir boyutta yazının gelişimine katkısının azlığı gözlenmişse ilgili boyuta yönelik çalışmalar destekleyici başka yöntem, teknik ve öğretim materyalleri arttırılmalıdır.

9. Öğrencilerin yazılı anlatım ürünlerini, cümlelerden kurulu paragrafın belli bir plan ve uyum çerçevesinde bir araya getirilmesi ile oluşturulan metinler olarak algılamaları sağlanmalıdır.

10. Öğretmenler uyguladıkları yazılı sınavlarda yazılı anlatım becerilerini değerlendirmeye yönelik bir soruya yer vermişse öğrencilere konuyla ilgili en azından birkaç görsel sunmalıdır.

11. Öğrencilerin görsel kullanılmadan yazdıkları metinler ile görsel materyallerin desteğiyle yazdıkları metinleri gözden geçirmeleri sağlanmalıdır. Böylece öğrenci iki yazı arasındaki farkı görüp görsellerin önemini kavrayacaktır.

12. Ders kitaplarında yazma etkinlikleri için verilen görseller sadece görülenlerin anlatılmasını sağlayacak resimlerden değil, öğrencilerin dikkatini çekebilecek, bireysel farklılıklarını dikkate alacak, yoruma açık ve aynı zamanda yaratıcılıklarını işe koşabilecek nitelikte olmalıdır.

13. Türkçe öğretmenleri yazma becerisinin yanı sıra diğer dil becerilerini de geliştirmeye yönelik olarak görsel materyallerden yararlanmalıdır. Bunun için öğrencilerin düzeylerine uygun, konu ile ilgili görselleri sınıfa getirmeli, öğrencilerden görselleri yorumlamalarını istemelidir.

KAYNAKÇA

- Akdemir, Ahmet Selçuk (2010). *Videonun Dinleme Becerisine Ön Örgütleyici Olarak Uygulanması*. Yüksek lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Erzurum.
- Akkaya, Ahmet (2011). *Karikatürlerle Dil Bilgisi Öğretimi*. Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Konya.
- Akyol, Hayati (2014a). Görsel Okuma ve Sunu. (Ed.: Ahmet Kırkılıç ve Hayati Akyol.) *İlköğretimde Türkçe Öğretimi* (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Akyol, Hayati (2014b). *Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri* (7. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Alkan, Gözde (2010). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kavram Karikatürlerinin Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Niğde.
- Arıkan, Arda (2009). *Edebiyat Öğretiminde Görsel Araç Kullanımı: Kısa Öykü Örneği*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 27, 1- 16.
- Avşar, Servet (2007). *Tarih Öğretiminde Karikatür İmgesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Orta Eğitim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Tarih Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.
- Aytekin Özkan, Pınar (2009). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Derslerinde Kültürlerarası İletişim Yetisi Kazandırma Amaçlı Karikatür Kullanımı*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Bilim Dalı, İstanbul.

- Ayyıldız, Nihal (2010). *Coğrafya Öğretiminde Karikatür Materyali Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Baki, Yasemin ve Karakuş, Neslihan (2012). *Türkçe Öğretiminde Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Balkan, Asuman (2007). *İlköğretim 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Harita Kullanımının Derse Karşı Tutuma, Başarıya ve Hatırda Tutma Düzeyine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Sakarya.
- Balun, Hulusi (2008). *İlköğretim I. Kademedeki Uygulanan Görsel Okuma ve Görsel Sunu Öğrenme Alanının Türkçe Öğretiminde Kazanımlara Ulaşmadaki Etkililiği (Bingöl-Elazığ-Diyarbakır Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Elazığ.
- Bangir Alpan, Gülgün (2013). "Görsel Okuryazarlık Eğitiminin Öğretmen Adaylarının Problem Çözme Yaklaşımlarına Etkisi: Gazi Üniversitesi Örneği". *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 14 (3), 111- 130.
- Baysarı, Esra (2007). *İlköğretim düzeyinde 5. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Canlılar ve Hayat Ünitesi Öğretiminde Kavram Karikatürü Kullanımının Öğrenci Başarısına, Fen Tutumuna ve Kavram Yanılgılarının Giderilmesine Olan Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, İzmir.
- Becer, Emre (2002). *İletişim ve Grafik Tasarımı*. Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Bektaş, Dilek (1992). *Çağdaş Grafik Tasarımın Süreci*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

- Bozkurt, Eyüp (2011). *İlköğretim 1. Sınıf Türkçe Ders Programı Görsel Okuma-Görsel Sunu Kazanımlarının ve İlk Okuma Yazma Öğretiminde Kullanılan Görsellerin Etkililiğinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Elazığ.
- Çalışır, Funda (2011). *Hayat Bilgisi Dersinde Karikatürlerle Öğretimin Öğrenci Başarısına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Eskişehir.
- Çelik, Levent (2014). “Öğretim Materyallerinin Hazırlanması ve Seçimi”. (Ed: Demirel, Özcan ve Altun, Eralp), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık. s. 27- 66.
- Çelikoğlu, Derya (2007). *Ortaöğretim İkinci Sınıfta Tasvir Öğretiminde Görsel Malzeme Kullanımının Yaratıcılığa Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı, Çanakkale.
- Çiçek, Tuğba (2011). *İlköğretim 6. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersinde Kavram Karikatürlerinin Öğrenci Başarısına, Tutumuna ve Kalıcılığa Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Manisa.
- Çolak, Ramazan (2010). *Kavram Haritalarının Sosyal Bilgiler Eğitimi Çerçevesinde Tarihsel Kavramların Öğretiminde Kullanılması: Kavram Haritası ile Yapılan Öğretim ile Tutum, Başarı ve Kalıcılık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Dara, Ramis (2000). *Yazılı Anlatıma Giriş*. Bursa: Asa Kitabevi.
- Demir, Yahya (2008). *Kavram yanlışlarının belirlenmesinde kavram karikatürlerinin kullanılması*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.

Demirci, Gökçen (2013). *Eğitimde Mizah ve Karikatür Kullanımının Öğrenci Başarısı ve Motivasyonuna Etkisi (Ortaokul 7. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi Örneği)*. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Ankara.

Demirel, Özcan ve Şahinel, Melek (2006). *Türkçe Öğretimi (7. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Dereli, Mehtap (2008). *Tam Sayılar Konusunun Karikatürle Öğretiminin Öğrencilerin Matematik Başarılarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, İstanbul.

Doğan, Savaş (Ed.) (2014). *Öğretim İlke ve Yöntemleri (2. Baskı)*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Duru, Aslı (2014). *Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yaratıcı Yazma Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Stratejilerin Etkililiğinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Niğde.

Durualp, Enver (2006). *İlköğretimde Sosyal Bilgiler Öğretiminde Karikatür Kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Durmaz, Burcu (2007). *Yapılandırıcı Fen Öğretiminde Kavram Karikatürlerinin Öğrencilerin Başarısı ve Duyuşsal Özelliklerine Etkisi (Muğla İli Merkez İlçe Örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Eğitimi Ana Bilim Dalı, Muğla.

Erbilen, Metin (2014). *Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatımda Planlama Becerilerinin Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Hatay.

- Erdağ, Serap (2011). *İlköğretim 5. Sınıf Matematik Dersinde Kavram Karikatürleri ile Destekli Matematik Öğretiminin, Ondalık Kesirler Konusundaki Akademik Başarıya ve Kalıcılığa Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Evrekli, Ertuğ (2010). *Fen ve Teknoloji Öğretiminde Zihin Haritası Ve Kavram Karikatürü Etkinliklerin Öğrencilerin Akademik Başarılarına Ve Sorgulayıcı Öğrenme Beceri Algılarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, İzmir.
- Fındık Dönmez, Ayşegül (2013). *İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Türkçe Öğretiminde Okuduğunu Anlama ve Yazma Becerilerinin Gelişmesinde Karikatürün Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.
- Göçer, Ali (2010) *Türkçe Öğretiminde Yazma Eğitimi*. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3 (12), 78- 195.
- Göçer, Ali (2011). “Öğrencilerin Yazılı Anlatım Çalışmalarının Türkçe Öğretmenlerince Değerlendirilmesi Üzerine”. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 71- 97.
- Gülbahar, Yasemin (2012). “Öğretim Araç ve Gereçleri”. (Ed: Kıymet Selvi), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* (2. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık. s. 85- 126.
- Güler, Hatice Kübra (2010). *Karikatür Kullanılarak Yapılan Öğretimin İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersi Doğal Sayılar Alt Öğrenme Alanındaki Akademik Başarılarına ve Matematik Dersine Karşı Tutumlarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güneş, Firdevs (2007). *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Gündüz, Osman ve Şimşek, Tacettin (2011). *Uygulamalı Yazma Eğitimi El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.

- Güngör Akıncı, Besime Arzu (2011). *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Temsili Resim Kullanımıyla Tarihsel Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, İstanbul.
- Halis, İsa (2002). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Halis, İsa (2004). “Öğretim Ortamında Kullanılan Yaygın Materyal Türleri (Sosyal-Fen- Matematik)”. (Ed.:Rauf Yıldız), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Konya: Atlas Kitabevi. s. 51- 75.
- İçöz Atak, Şerife (2009). *İlköğretim Kurumlarında Eğitsel Afişlere Yönelik Öğrenci, Öğretmen ve Uzman Görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Grafik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- İşler, Ahmet Şinasi (2002). “Günümüzde Görsel Okur Yazarlık ve Görsel Okur Yazarlık Eğitimi”. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15 (1), 153-161.
- İzdeş, Merve (2011). *İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerine Verilen Yazma Eğitiminin Öğrencilerin Hikâye Yazma Becerisine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Kaldırım, Abdullah (2014). *6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin Ortaokul Altıncı Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerilerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Kütahya.
- Karatosun, Songül (2014). *Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Kompozisyon Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Hatay.

Kılıç Özün, Sibel (2010). *Hayat Bilgisi Öğretiminde Kavram Karikatürü Yaklaşımının Öğrenci Başarısı ve Tutumuna Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, Zonguldak.

Koşar, Edip (2002). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Bursa: Ezgi Kitabevi

Köseoğlu, Mehmet (2009). *Sosyal Bilgiler Dersinde Karikatür Kullanımının Eleştirel Düşünmeye Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Tokat.

Küçük, Mehmet (Ed.) (2011). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Küçükahmet, Leyla (2014). *Öğretim İlke ve Yöntemleri* (26. Baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.

Maden, Aslı (2013). *Aktif Öğrenme Tekniklerinin İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Yazım ve Noktalama Kuralları Başarısı ve Derse Karşı Tutumlarına Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Erzurum.

Maltepe, Sadet (2006). *Yaratıcı Yazma Yaklaşımı Açısından Türkçe Derslerindeki Yazma Süreçlerinin ve Ürünlerinin Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Anabilim Dalı, Ankara.

MEB (2005). *İlköğretim Türkçe Dersi 1-5 Sınıflar Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: MEB Yayınları.

MEB (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi 6, 7, 8. Sınıflar Öğretim Programı*. Ankara: MEB Yayınları

- Mürsel, Güney Canan (2009). *Deyim ve Atasözlerinin Öğrenilmesinde Karikatürün Etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Nuhoğlu, Mualla Murat, Özsoy, Tamer ve Aydın, Ahmet (2014). *Türkçe Öğretiminde Materyal Tasarımı* (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Oral, Günseli (2002). *Yine Yazı Yazıyoruz*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Ovalı, Tuba (2011). *İlköğretim Sekizinci Sınıf Türkçe Dersinde Bilgisayar Destekli Öğretimin Öğrencilerin Anlama Becerisine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Sakarya.
- Özalp, Işıl (2006). *Karikatür Tekniğinin Fen ve Çevre Eğitiminde Kullanılabilirliği Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Manisa
- Özbay, Murat (2006). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I*. Ankara: Öncü Kitap
- Özbay, Murat (2007). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II* (2. Baskı). Ankara: Öncü Kitap
- Özdemir, Banu (2014). *Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin Türkçe Öğretmeni Adaylarının Yazma Becerilerine ve Yazma Tutumlarına Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Özkara, Yasin (2007). *6+1 Analitik Yazma ve Değerlendirme Modelinin 5. Sınıf Öğrencilerinin Hikâye Edici Metin Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Özonay Böcük, İnci Zeynep (2014). “Öğretim Araç ve Gereçlerinin Sınıflandırılması”. (Ed: Gülay Ekici), *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. İstanbul: Paradigma Akademi Yayınları. s. 131- 153.

- Özüredi, Özlem (2009). *Kavram Karikatürlerinin İlköğretim 7. Sınıf Fen ve Teknoloji Dersi, İnsan ve Çevre Ünitesinde Yer Alan “Besin Zinciri” Konusunda Öğrenci Başarısı Üzerindeki Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Manisa.
- Özyılmaz Akamca, Güzin (2008). *İlköğretimde Analogiler, Kavram Karikatürleri ve Tahmin-Gözlem-Açıklama Teknikleriyle Desteklenmiş Fen ve Teknoloji Eğitiminin Öğrenme Ürünlerine Etkisi*. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, İzmir.
- Palaz, Tevfik (2010). *İlköğretim 8. Sınıf Türkiye Cumhuriyeti İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Dersinde Karikatür Kullanmanın Öğrenci Başarısına ve Derse Karşı Tutumuna Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Ankara.
- Pekaz, Kenan (2007). *İlköğretim Sekizinci Sınıf Yazılı Anlatımlarındaki Ses Olayları, Noktalama, İmla Hataları ve Anlatım Bozukluklarının Düzeltilmesinde İpucu ve Geri Bildirim Teknikleri*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Bolu.
- Sarıtaş, Mustafa (Ed.) (2013). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Say, Fuat Serkan (2011). *Kavram Karikatürlerinin 7. Sınıf Öğrencilerinin “Maddenin Yapısı ve Özellikleri” Konusunu Öğrenmelerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Trabzon.
- Seferoğlu, Sadi (2014). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* (8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Şahin, Cumhuri (2004). *İlköğretim II. Kademe Yazılı Anlatım Becerisinin Etkin öğrenme Yöntemleriyle Geliştirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Şentürk, Nesrin (2009). *Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin 8. Sınıf Öğrencilerinin Bilgilendirici Metin Yazma Becerilerini Geliştirmeye Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, Bolu.

Şenyapılı, Önder (2003). *Neyi, Neden, Nasıl Anlatıyor? Karikatür, Kim, Niye Çiziyor?*. Ankara: Odtü Yayıncılık.

Şimşek, Naciye (2009). *Örneklerle Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Çanakkale: Çanakkale Kitaplığı Akademi.

Taç, Adnan (2005). “Karikatür; Öğrencinin Yaratıcılığını, Duyarlılığını, Öğrenme İsteğini, Estetik Anlayışını Geliştirecektir.” *Hürriyet Gösteri Sanatları Dergisi*, Eğitimde Karikatürün Yeri Konulu Özel Sayı, 275.

Taşkın Gültekin, Selin (2013). *Kavram Karikatürleri ile Zenginleştirilmiş Matematik Öğrenme Ortamlarından Yansımalar*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Fen ve Matematik Alanları Eğitimi Anabilim Dalı, Trabzon.

Türk Dil Kurumu (2015). *Güncel Türkçe Sözlük*. http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_ (Erişim tarihi: 06.04.2015)

Tekışık, Hüseyin Hüsnü (1994). *Fen Bilgisi Uygulama Kılavuzu*. Ankara: Tekışık Yayınları.

Tokiz, Abdulkadir (2013). *İlköğretim 6. 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Kuvvet ve Hareket Konusundaki Kavramsal Anlama Düzeylerinin Kavram Karikatürleri, Kavram Haritası, Çizimler ve Görüşmeler Kullanılarak Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Manisa.

Tüzün, Hilal (2008). *İlköğretim 8.sınıf TC İnkılâp Tarihi ve Atatürkçülük Ders Kitabında (Meb Yayınları) Atatürkçülük Bölümünün Görsel Materyallerle*

Öğretilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara.

Uşun, Salih (2012). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* (2. Baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.

Ülper, Hakan (2008). *Bilişsel Süreç Modeline Göre Hazırlanan Yazma Öğretimi Programının Öğrenci Başarısına Etkisi*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Dilbilim (Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi) Anabilim Dalı, Ankara.

Ün Açıkgöz, Kamile (2014). *Aktif Öğrenme* (13. Baskı). İzmir: Biliş Yayınevi.

Üner, İlker (2009). *İlköğretim Okullarında Karikatürle Öğrenmenin Öğrencilerin Başarı ve Tutum Düzeylerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Teknoloji Eğitimi Ana Bilim Dalı, İstanbul.

Üstün, Özgür (2007). *Ortaöğretim Üçüncü Sınıfta Türk Dili Ve Edebiyatı Dersinde Karikatür Kullanımının Yazılı Anlatım Öğretimine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı, Çanakkale.

Yalın, Halil İbrahim (2014). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme* (27. Baskı). Ankara: Nobel Yayınevi.

Yaman, Havva (2010). *Bir Öğretim Aracı Olarak Karikatür: Türkçe Dil Bilgisi Öğretimi Üzerine Bir Araştırma*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 10 (2), 1215- 1242.

Yangın, Selami (2011). *Öğretim Sürecinde Kullanılan Araçlar ve Etkili Kullanımı*. (Ed: Küçük, Mehmet) *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Yanpar Yelken, Tuğba (2014). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı* (12. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.

Yılmaz, Tuğçe (2013). *Kavram Karikatürleriyle Desteklenmiş Bilimsel Hikâyelerin Öğrencilerin Akademik Başarıları, Tutumları ve Motivasyonları Üzerine*

Etkisi. Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Manisa.

Yolcu, Hüseyin (2013). *Fen Öğretiminde Kavram Karikatürleri Tekniğinin Yapılandırmacı Öğrenme Ortamında Kullanılmasının İlköğretim 7. Sınıf Öğrencilerinin Başarı, Tutum ve Mantıksal Düşünme Yeteneklerine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Ana Bilim Dalı, Hatay

Yücel, Tuğba (2012). *11. Sınıf Dil Ve Anlatım Dersinin Öğrencilerin Yazma Becerisine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı, Erzurum.

EKLER**Ek-1. Uygulama İzni**

T.C.
ADANA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 48836810/100/801541
Konu: Tez (Cansu Ünlüoğlu)

24/02/2014

MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü)
HATAY

İlgi: 26/12/2013 tarihli ve 1408 sayılı yazınız.

Fakülteniz Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Cansu Ünlüoğlu tarafından hazırlanmakta olan "Görsel Destekli Gündümlü Yazma Etkinliklerinin, Öğrencilerin Yazma Başarılarına ve Yazmaya Yönelik Görüşlerine Etkisi" konulu tez çalışmasının Kozan İlçesine bağlı okullarda uygulanması ile ilgili Valilik Makamının 21/02/2014 tarihli ve 775531 sayılı oluru ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Muhammet KABACIK
Vali a.
Müdür Yardımcısı

Eki: Valilik Oluru (1 Adet)

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 93de-195e-389a-9148-88b0 kodu ile yapılabilir.

Adana İl Millî Eğitim Müdürlüğü Temel Eğitim Şubesi
e-posta: temelegitim01@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Emine YİĞİT VHKİ
Tel: (0 322) 4588372-1302

T.C.
ADANA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 48836810/100/775531

Konu: Tez Çalışması (Cansu Ünlüoğlu)

21/02/2014

VALİLİK MAKAMINA

İlgi: Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünün 26/12/2013 tarihli ve 1408 sayılı yazısı.

Hatay İli Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Cansu Ünlüoğlu tarafından yürütülen "Görsel Destekli Gündümlü Yazma Etkinliklerinin Öğrencilerin Yazma Başarılarına ve Yazmaya Yönelik Görüşlerine Etkisi" başlıklı tez çalışmasını İlimiz Kozan İlçesine bağlı okullarda uygulamak isteği ile ilgili ilgi yazı ekte sunulmuştur.

İlimiz "İl Araştırma Değerlendirme Komisyonu" nun 18/02/2014 tarihli komisyon kararı doğrultusunda, Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi Cansu Ünlüoğlu tarafından hazırlanan "Görsel Destekli Gündümlü Yazma Etkinliklerinin Öğrencilerin Yazma Başarılarına ve Yazmaya Yönelik Görüşlerine Etkisi" başlıklı tez çalışmasının, okul müdürlerinin denetim, gözetim ve sorumluluğunda, eğitim ve öğretim aksatılmadan istekli öğrencilere 2013-2014 öğretim yılı 2. yarıyıl bahar döneminde Kozan İlçesine bağlı okullarda uygulanması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Mehmet Ali SELAMET
Millî Eğitim Müdür V.

OLUR
21/02/2014

Cengiz HOROZOĞLU
Vali a.
Vali Yardımcısı

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır Evrak teyidi <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden f3a7-26c0-3c77-af3a-77dd kodu ile yapılabilir.

Adana İl Millî Eğitim Müdürlüğü
e-posta: tcmelegitim01@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Emine YİĞİT VHKİ
Tel: (0 322) 4588371-80

Ek-2. Yazılı Anlatımı Değerlendirme Formu**Öğrencinin;****Adı ve soyadı:**

Yazılı anlatımda aranacak özellikler		Derecelendirme				
		1	2	3	4	5
İçerik	Yazarın amacı belirgin olarak seçilmektedir.					
	Yazarın konuya bakış açısı belirgindir.					
	Başlık konuyla ilgilidir.					
	Konu, mantıksal tutarlılık ve bütünlük içinde anlatılmıştır.					
	Paragraflar arasında uygun geçiş sağlanmıştır.					
	Her bir paragrafta tek bir duygu ve düşünce işlenmiştir.					
	Yazıda verilmek istenen ana fikre ulaşılmıştır.					
	Ana fikir, yardımcı fikirlerle desteklenmiştir.					
	Tanımlama, örnekleme, sayısal ifadeler vb. düşünceyi geliştirme yolları kullanılmıştır.					
	Konu yeterince genişletilerek anlatılmıştır.					
	Yazı sadece bir düşüncenin etrafında kısır döngü içinde gelişmemektedir.					
	Yazıda mantık hataları bulunmamaktadır.					
	Yazıda akıcılık sağlanmıştır.					
	Yazıda düşünce tekrarlarına yer verilmemiştir					

Dil ve Anlatım	Cümle kuruluşları dil bilgisi kurallarına uygundur.					
	İmla kurallarına uyulmuştur.					
	Noktalama işaretleri doğru bir şekilde kullanılmıştır					
	Kelimeler yerinde ve doğru anlamda kullanılmıştır.					
	Cümlelerde anlatım bozuklukları yapılmamıştır.					
	Gereksiz yere kelime tekrarı yapılmamıştır.					
Planlama	Yazının giriş, gelişme, sonuç bölümleri belirgin olarak düzenlenmiştir.					
	Giriş bölümünde konu genel hatlarıyla tanıtılmaktadır.					
	Giriş bölümünde konu ile ilgili kavramlar tanımlanmaya çalışılmaktadır.					
	Sonuç bölümü konuyu bağlayıcı ve etkileyicidir.					

Puan Aralığı Değeri

1 (çok kötü) 2 (kötü) 3 (orta) 4 (iyi) 5 (çok iyi)

Ek-3. Yazma Becerisinin Gelişimi Yönündeki Görüşler

No	Önce	Sonra	Derecelendirme		
			Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum
1	Yazmaya başlamadan önce konuyu zihnimde şekillendirmem zaman alıyordu.	Yazmaya başlamadan önce konuyu zihnimde şekillendirme zamanım kısaldı.			
2	Yazmaya nasıl başlayacağımı bilemiyordum.	Yazmaya nasıl başlayacağım konusunda bilgi sahibi oldum.			
3	Nasıl paragraf oluşturacağımı bilemiyordum.	Nasıl paragraf oluşturacağım konusunda bilgi sahibi oldum.			
4	Paragraflar arasında uygun geçiş sağlama konusunda zorlanıyordum.	Paragraflar arasında uygun geçiş sağlama konusunda pek zorlanmıyorum.			
5	Her bir paragrafta tek bir duygu ve düşüncüyü işleme konusunda zorlanıyordum.	Her bir paragrafta tek bir duygu ve düşüncüyü işleme konusunda zorlanmadım.			
6	Düşüncelerimi nasıl geliştireceğimi bilemiyordum.	Düşüncelerimi nasıl geliştireceğim konusunda bilgi sahibi oldum.			
7	Yazıma uygun başlık bulmakta zorlanıyordum.	Yazıma uygun başlık bulma konusunda bilgi sahibi oldum.			
8	Ana fikri nasıl ifade edeceğimi bilemiyordum.	Ana fikri nasıl ifade edeceğim konusunda bilgi sahibi oldum.			
9	Yazının giriş bölümünü oluşturmakta zorlanıyordum.	Yazının giriş bölümünü nasıl oluşturmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum.			
10	Yazının gelişme bölümünü oluşturmakta zorlanıyordum.	Yazının gelişme bölümünü nasıl oluşturmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum.			
11	Yazıyı sonuçlandırmakta zorlanıyordum.	Yazının sonuç bölümünü nasıl oluşturmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum.			
12	Yazıda akıcılığı sağlayamıyordum.	Yazıda akıcılığı sağlamakta zorlanmıyorum.			

13	Sonuç ifadesini konuyu bağlayıcı ve etkileyici bir şekilde yazmakta zorlanıyordum.	Sonuç ifadesini konuyu bağlayıcı ve etkileyici bir şekilde yazmakta zorlanmadım.			
14	Yazıda örnek ve benzetmeleri yeteri kadar kullanamıyordum.	Yazıda örnek ve benzetmeleri yeteri kadar kullanmaya başladım.			
15	Yazıyı bir tek düşünce etrafında oluştuyordum.	Konuya farklı açılardan bakmam gerektiği konusunda bilgi sahibi oldum.			
16	Ana fikri yardımcı fikirlerle destekleme konusunda zorlanıyordum.	Ana fikri yardımcı fikirlerle destekleme konusunda bilgi sahibi oldum.			
17	Yazıyı bir amaca bağlama konusunda bilinçli değildim.	Yazıyı bir amaca yönelik olarak yazmam gerektiğini biliyorum.			
18	Yazı içinde aynı düşünceyi birkaç defa tekrarlama gereği hissediyordum.	Yazıda her düşüncenin bir defa yer alması gerektiğini öğrendim.			
19	Yazarken kullandığım cümleler dağınık ve anlaşılabilirlikten uzaktı.	Daha sağlam yapılı ve anlaşılır cümleler kurmaya başladım.			
20	Yazarken çok sayıda anlatım bozukluğu yapardım.	Yazımda anlatım bozukluğu yapmamaya başladım.			

Ek-4. Yazılı Anlatım Çalışmalarında Görsellerin Kullanımına Yönelik Görüşler

1. Görsellerle (resim, fotoğraf, karikatür vb.) birlikte yazı yazmak senin için eğlenceli miydi? Düşüncelerini açıklar mısın?

2. Bundan sonraki yazma çalışmalarında görsellerle birlikte yazmak ister misin? Bu konudaki düşüncelerini açıklar mısın?

3. Görsellerle birlikte çalışmak yazmayı kolaylaştırıyor mu? Düşüncelerini açıklar mısın?

4. Görsellerle birlikte yazma çalışmaları konusunda genel olarak düşüncelerini açıklar mısın?

5. Görsellerle birlikte yazmak, daha sonraki çalışmalar için yazma isteğini artırıyor mu? Düşüncelerini açıklar mısın?

6. Görsellerle birlikte yazı yazdığın zaman kendini daha başarılı buluyor musun? Bu konudaki düşüncelerini açıklar mısın?

7. Görsellerle ilgili konuşmak, yazmadan önce seni rahatlattı mı? Düşüncelerini açıklar mısın?

8. Görsellerle ilgili konuşmak düşünce dünyanı zenginleştirdi mi? Düşüncelerini açıklar mısın?

9. Görsellerle birlikte çalışmak, yazmaya karşı ilgini artırıyor mu? Düşüncelerini açıklar mısın?

10. Konu ile ilgili başka düşüncelerin varsa açıklar mısın?

Ek-5. Uygulamada Kullanılan Görseller

Uygulamanın 1. Haftasında Kullanılan Görseller

Görsel 1

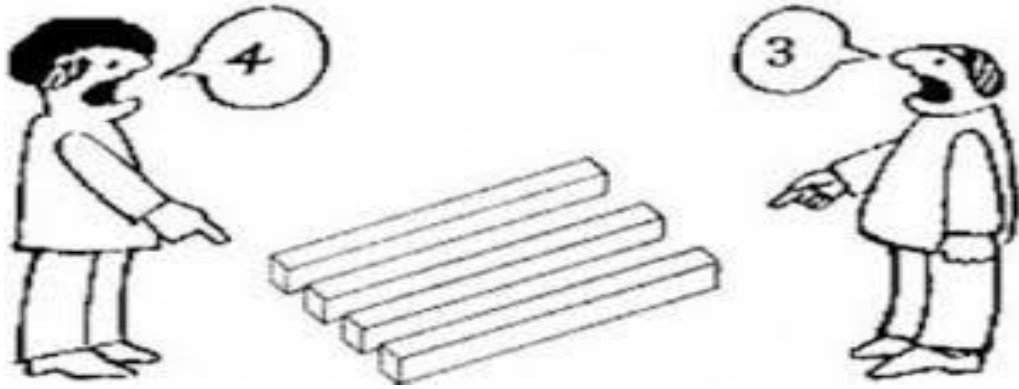
Görsel 2

Görsel 3

Görsel 4

Görsel 5

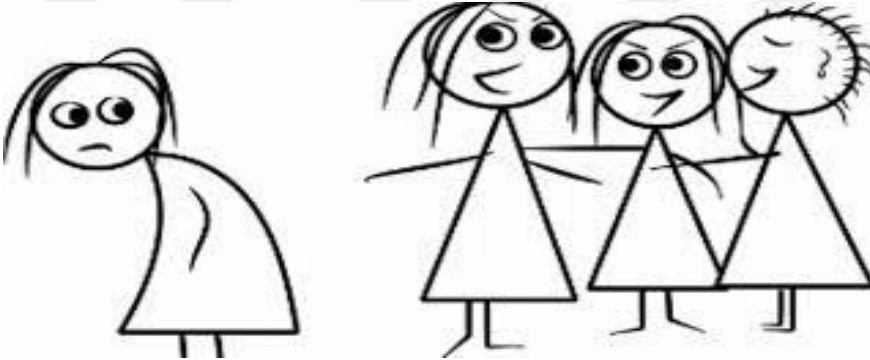
Görsel 6

Görsel 7

Görsel 8

Görsel 9

Görsel 10

Görsel 11

Uygulamanın 2. Haftasında Kullanılan Görseller

Görsel 12

Görsel 13

Görsel 14

Görsel 15

Görsel 16

Görsel 17

Görsel 18

Görsel 19

Görsel 20

Görsel 21

Görsel 22

Görsel 23

Görsel 24

Uygulamanın 3. Haftasında Kullanılan Görseller

Görsel 25

Görsel 26

Görsel 27

Görsel 28

Görsel 29

Görsel 30

Görsel 31

Görsel 32

**İş kurmak
İsteyen
Engelliye
100 bin TL**

Görsel 33

Görsel 34

Görsel 35

Görsel 36

Görsel 37

Görsel 38

ARKA KAPAK

Cansu ÜNLÜOĞLU

**GÖRSEL DESTEKLİ YAZMA ETKİNLİKLERİN ÖĞRENCİNİN YAZMA
BAŞARISINA VE YAZMAYA YÖNELİK GÖRÜŞLERİNE ETKİSİ**

2015